«دنیای اقتصاد» به شما قدرت پیش بینی می دهد

دنیای اقتصاد

روزنامه صبح ایران

دوشنبه ۲ آذر ماه ۱۳۹۴
۱۱ صفر ۱۴۳۷
۲۳ نوامبر ۲۰۱۵
شماره ۳۶۳۷
۱۲ صفحه

ضمیمه هفتگی استان های خراسان ۱۱۴

چاپ همزمان با تهران در مشهد و اصفهان از مهرماه ۱۳۹۴
«دنیای اقتصاد»
به شما قدرت پیش بینی می دهد
@DonyayeEqtesad

«دنیای اقتصاد» از دلایل و تبعات فروش شهر در مشهد گزارش می‌دهد؛

جام زهر «شهرفروشی»

دنیای اقتصاد، فاطمه رافع- «در جهت تأمین منابع برای اداره شهر مجبور به فروش بخشی از شهر هستیم» شنیدن همین یک جمله از زبان شهردار دومین کلان‌شهر ایران کافی است برای اینکه تو را به فکر فرو ببرد و هزاران علامت سؤال در ذهنت ایجاد کند؛ علامت سؤال‌هایی از جنس دغدغه برای شهر بهشت، شهروندان و ۲۵ میلیون زائر سالانه‌اش و وارثان آینده این شهر ...

چندی پیش هفتمین کنفرانس برنامه‌ریزی و مدیریت شهری در مشهد برگزار شد و شهردار مشهد در این کنفرانس با بیان اینکه «برای تأمین منابع ناگزیر به شهرفروشی هستیم» و «برنامه‌ریزی مناسبی برای تامین درآمد پایدار نداریم»، گفت: «توجه به موضوع درآمدهای پایدار باید از محورهای این کنفرانس باشد و مردم باید در مدیریت شهری مشارکت داشته باشند».

صفحه ۱۰

«دنیای اقتصاد» از وضعیت تولید و صادرات زرشک در خراسان جنوبی گزارش می‌دهد؛

غفلت از محصولی استراتژیک

صفحه۶ و ۷

سرمقاله

شهری برای فروش!

حسین ثنایی نژاد*

شهر یک مکان جغرافیایی است که دارای هویت مشخصی است. هویتی که گاه چونان موجودی زنده تلقی می‌شود. انسان‌ها به آن وابستگی عاطفی پیدا می‌کنند و در تاریخ و فرهنگ و ادبیاتشان مفهومی متعالی می‌یابد.

در نگاه انسان شهر می‌تواند شاد باشد، غمگین باشد، سرفراز باشد یا مظلوم و زوال‌پذیر و دارای چنان شخصیتی که مستقیما مخاطب قرار گیرد: « ای بخارا شاد باش و شاد زی!»

یا: «خوشا شیراز و وضع بی‌مثالش، خداوندا نگه‌دار از زوالش»

از منظر فنی اما «شهر، محلی است با حدود قانونی که از نظر بافت ساختمانی، اشتغال و سایر عوامل دارای سیمایی با ویژگی‌های خاص خود است؛ به‌طوری که اکثریت ساکنان دائمی آن، در مشاغل کسب، تجارت، صنعت، کشاورزی، خدمات و فعالیت‌های اداری، اشتغال داشته و در زمینه خدمات شهری، از خودکفایی نسبی، برخوردار و کانون مبادلات اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی حوزه جذب و نفوذ پیرامون خود باشد.»

صفحه ۱۰

یادداشت

سرمایه‌گذاری و عوامل موثر بر آن (بخش چهارم)
■ حسین محمدی* صفحه۷

لزوم ایجاد مرکز تحقیقاتی زرشک در منطقه
■ علی تهرانی‌فر* صفحه۲

زرشک، محصول انحصاری ایران
■ احمد بالندری* صفحه۶

اقتصاد شهری مبتنی بر نوآوری
■ امیدعلی خوارزمی* همین صفحه

■ مدیرعامل نمایشگاه مشهد از ماجرای دوم شدن این شرکت در بخش پوستر مجمع جهانی نمایشگاه ها می گوید:

تنها ۲ مدیرکل پیام تبریک دادند

صفحه ۳

■ در نشست تخصصی بررسی بازار مسکن مطرح شد؛

رونق بازار مسکن با عرضه اقساطی

درهمین صفحه

■ لزوم ورود بخش خصوصی به آسمان بسکتبال

حامی قدرتمند لطفا!

صفحه ۹

■ خیز جریان‌های سیاسی برای تصاحب صندلی های بهارستان؛

تنور رقابت‌ها داغ می‌شود

صفحه ۵

یادداشت

اقتصاد شهری مبتنی بر نوآوری

امیدعلی خوارزمی*

یکی از ارکان اصلی پیشرفت اقتصادهای توسعه‌یافته، تمرکز بر شکوفایی نوآوری در شهرهاست. جهت تشویق نوآوری زیرساخت‌هایی نیاز است که بتوان ایده‌های جدید را به محصولات یا خدمات نوآورانه تبدیل کرد. دانشمندان معتقدند که شکوفایی نوآوری در یک شهر مستلزم وجود سیستمی به نام سیستم ملی نوآوری است.

سیستم ملی نوآوری در حقیقت شامل مراکز تحقیقاتی، دانشگاه‌ها و مجموعه‌ای از صنایعی است که برای یک شهر مزیت رقابتی ایجاد کرده و آن را نسبت به رقبا متمایز می‌سازد. در این گونه شهرها در حقیقت نوآوری حاصل تعامل سازنده دانشگاه‌ها، صنایع و همچنین وجود سیاست‌گذاری‌های مؤثر دولتی است. محققان، سیستم ملی نوآوری را حاصل تعامل مؤثر سه لایه اصلی در شهر می‌دانند که خروجی آن ارتقاء اقتصاد شهری است؛ این سه لایه عبارت است از: لایه اول که شامل تولیدکنندگان یا ارائه‌کنندگان خدمات وهمچنین تأمین‌کنندگان و مشتریان است؛ لایه دوم شامل مؤسسات مالی (بانک‌ها، سرمایه‌گذاران ریسک‌پذیر)، زیرساخت‌های فناوری، دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی و همچنین مراکز تحقیق و توسعه و پارک‌های علمی و فناوری است؛ در حقیقت در لایه دوم حمایت‌های لازم از لایه اول صورت می‌گیرد. نهایتا لایه سوم، چارچوب سیاست‌گذاری‌هایی است که جریان نوآوری در دو لایه اول را تسهیل می‌کند؛ در سال‌های اخیر سیستم‌های منطقه‌ای و محلی نوآوری نیز معرفی شدند که اهمیت نقش شهرها در این فرآیند را مشخص می‌کند.

شکوفایی نوآوری برای یک شهر می‌تواند در قالب افزایش توان صادراتی در محصولات یا خدمات رقابتی خاص تحقق پذیرد که در نهایت موجب رشد اقتصادی در شهر می‌شود.

در ایران نیز فعالیت‌هایی در زمینه شکوفایی نوآوری شهری انجام گرفته است. تعریف خوشه‌های صنعتی، ایجاد پارک‌های علمی و فناوری در جهت حمایت از ایده‌های نوین و همچنین تأسیس دفاتر ارتباط با جامعه در دانشگاه‌ها جهت کاربردی کردن علم و در حقیقت تعریف نقش کارآفرینی برای دانشگاه‌ها از جمله این اقدامات است. با این حال به دلایل مختلفی هنوز ضعف‌هایی در سیستم ملی نوآوری در ایران دیده می‌شود.

ضعف در لایه دوم سیستم نوآوری در ایران شامل ارتباط نه چندان قوی میان دانشگاه و جامعه، ضعف در برخی پارک‌های علمی و فناوری به عنوان سازمان‌های واسطه و همچنین کمرنگ بودن نقش سازمان‌های حمایت‌کننده مالی نظیر سرمایه‌گذاران ریسک‌پذیر به همراه ضعف در بررسی امکان تجاری‌سازی ایده در کشور ما موجب شده است که مشکلاتی در اجرای مؤثر سیستم ملی نوآوری در کشور ایجاد شود. قطعاً با رفع این محدودیت‌ها شاهد ارتباط قوی بین سه لایه موثر در سیستم ملی نوآوری ایران و همچنین امکان شکوفایی نوآوری در شهرها در سطح ایده‌آل خواهیم بود.

*استادیار دانشگاه فردوسی مشهد

خبر

در نشست تخصصی بررسی بازار مسکن مطرح شد؛

رونق بازار مسکن با عرضه اقساطی

دنیای اقتصاد، فاطمه رافع- معاون اقتصادی شهردار مشهد راهکار خروج بازار مسکن از رکود فعلی را فراهم شدن بستر برای عرضه اقساطی مسکن می‌داند.

محمدرضا مزجی در نشستی تخصصی با موضوع «بررسی راهکارهای خروج بازار مسکن از رکود» که در حاشیه نمایشگاه صنعت ساختمان در محل نمایشگاه بین‌المللی مشهد برگزار شد، با اشاره به رکود موجود در بازار مسکن، اظهار کرد: در حوزه مسکن نتوانسته‌ایم به اصول لازم برای رونق بازار توجه کنیم؛ باید در این زمینه به چرخه تولید و بازرگانی فروش توجه کرد و باید این چرخه بچرخد.

رئیس سازمان سرمایه‌گذاری و مشارکت‌های شهرداری مشهد با بیان اینکه در حال حاضر در زمینه بازرگانی مسکن اقدامی انجام نشده است، تصریح کرد: مسکن تولید می‌شود و مردم نیز به آن نیاز دارند اما نمی‌توانند آن را بخرند. وی به تدبیر دولت برای اعطای تسهیلات برای خرید مسکن اشاره کرد و افزود: دولت برای رونق دوباره بازار مسکن تا حدودی تدابیری اندیشیده است. مزجی با تأکید بر اینکه در کشور ما بستری برای فروش مسکن به صورت اقساطی فراهم نیست، عنوان کرد: اگر بستر این اقدام فراهم شود، مسکن‌ساز هم می‌تواند اقدام به فروش اقساطی مسکن کند؛ دولت تا چه اندازه می‌تواند به این امر منابع اختصاص دهد؟ باید سازوکاری فراهم شود تا تولیدکننده مسکن بتواند واحدهای تولیدی خود را به صورت نقد و نسیه بفروشد.

معاون اقتصادی شهردار مشهد با اعتقاد بر اینکه حاکمیت و سیستم‌های بانکی می‌توانند بستر را برای فروش اقساطی مسکن فراهم کنند، خاطرنشان کرد: بانک‌ها از طریق همگن کردن معاملات می‌توانند مشکل را حل کنند. مزجی با بیان اینکه دولت و مردم به اهمیت عرضه اقساطی مسکن توجه کرده‌اند، گفت: **احتمال راه‌اندازی تجارت مسکن وجود دارد؛ تاکنون تاجر مسکن نداشته‌ایم که مجتمع را به صورت یک‌جا و نقد بخرد و سپس به صورت تک‌تک و نسیه بفروشد؛** اگر این اتفاق بیفتد، رونق منطقی معاملات مسکن را شاهد خواهیم بود. وی اضافه کرد: پیش‌بینی می‌شود با توجه به سیاست‌های جدید تا نیمه دوم سال از رکود آینده خارج می‌شویم اما ممکن است این زمان به تأخیر هم بیفتد. رئیس سازمان سرمایه‌گذاری و مشارکت‌های شهرداری به این نکته نیز اشاره کرد: معتقدیم در مشهد با توجه به هماهنگی و هم‌افزایی دستگاه‌های مرتبط با مسکن، سال آینده می‌توانیم به جریان اصولی معاملات مسکن کمک کنیم. مزجی در بخش دیگری از این نشست با تأکید بر اینکه رکود موجود در بازار مسکن در مشهد وجود ندارد و نشاط ساخت‌وساز را شاهد هستیم، افزود: در مشهد با تدبیر شورای شهر قفل چرخه تولید و واگذاری واحدهای تولیدشده را باز کرده‌ایم و واحدهای مسکونی احداث شده را با زمین و پروانه معاوضه می‌کنیم.

ادامه در صفحه ۲

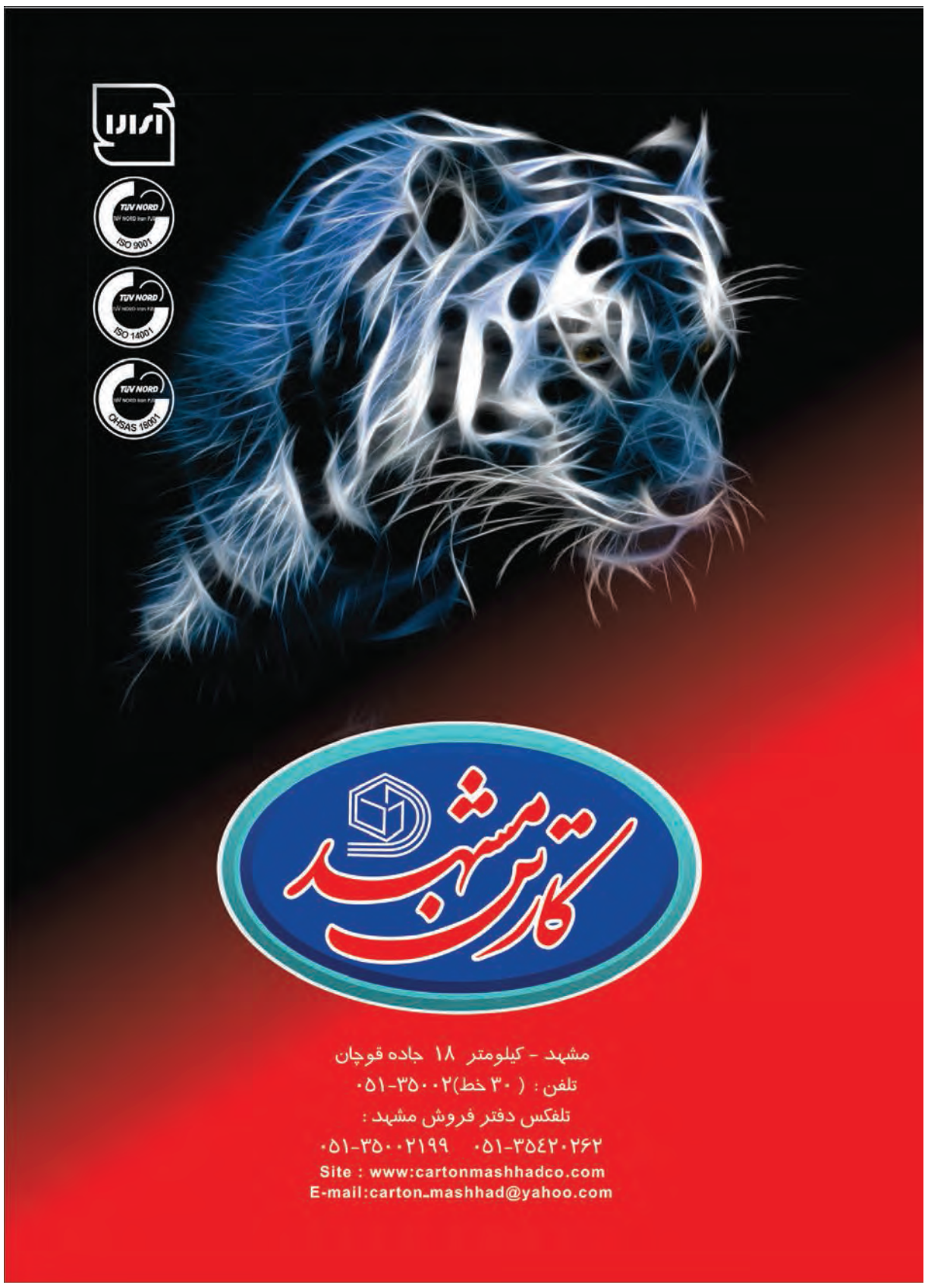

یادداشت

لزوم ایجاد مرکز تحقیقاتی زرشک در منطقه

علی تهرانی‌فر*

اگر چه گونه‌های زرشک بومی در بسیاری از مناطق جهان وجود دارد، اما در رابطه با اهلی‌سازی و تولید تجاری آن کارهای زیادی انجام نگرفته است.

در کتاب small fruit crop management (مدیریت تولید میوه‌های ریز) آقای Galletta یکی از میوه‌های ریز که در آمریکای شمالی قابلیت اهلی شدن را دارد زرشک ذکر کرده است. این درحالی است که در ایران سال‌ها و شاید قرن‌هاست که زرشک بی‌دانه در جنوب خراسان (خراسان جنوبی امروز) عمدتا در اطراف شهرهای بیرجند و قاین، اهلی شده و به صورت یک محصول تجاری تولید می‌شود.

در سال ۲۰۰۲ در کنگره بین‌المللی باغبانی در شهر تورنتو کانادا وقتی مقاله‌ای در رابطه با زرشک ارائه کردم، متوجه شدم که خیلی از محققان به خصوص از منطقه آمریکای شمالی علاقه زیادی به آن نشان دادند. همچنین در یک سخنرانی در یک مرکز تحقیقاتی وابسته به دانشگاه هاروارد در طول فرصت مطالعاتی‌ام در سال ۲۰۰۹ بار دیگر این علاقمندی را مشاهده کردم.

این نشان می‌دهد که زرشک به عنوان یک میوه ریز جدید، می‌تواند بسیار مورد توجه جهانیان قرار بگیرد و ایران به عنوان پیشرو در تولید تجاری این محصول، حرف‌های زیادی برای جهانیان دارد. این مطلب را نوشتم تا نشان دهم زرشک چه‌قدر می‌تواند پتانسیل ارزآوری برای کشور ما داشته باشد و با توجه به جایگاه ایران در جهان به عنوان تنها کشور تولیدکننده زرشک به صورت اهلی و تجاری، مسئولیت بخش‌های مختلف مرتبط با این محصول بیشتر مشخص می‌شود. با توجه به اهمیت موضوع و فرصت‌های پیش‌رو به نظر می‌رسد که با یک برنامه مدون و تلاش بیش از پیش بتوانیم از این فرصت استفاده بهینه کنیم.

در این زمینه بایستی گروه‌های تحقیقاتی اعم از بخش تحقیقات سازمان جهاد کشاورزی و دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی توجه بیشتری به این مهم داشته باشند. خصوصا مراکز تحقیقاتی و دانشگاه‌های منطقه به عنوان یک رسالت در راستای تحقیقات کوتاه‌مدت و درازمدت خود بایستی این موضوع را درنظر بگیرند. در این رابطه ایجاد یک مرکز تحقیقات مخصوص زرشک در منطقه با یک برنامه مشخص و بودجه کافی می‌تواند کمک کند.

در بخش بازاریابی و ترویج این محصول باارزش نیز بایستی اقدامات زیادی انجام گیرد؛ معرفی محصول به مردم دنیا، خصوصا بازارهای مصرف در کشورهای مختلف می‌تواند به بالا بردن تقاضا و در نتیجه افزایش قیمت که خود موتور و انگیزه لازم را برای افزایش تولید و افزایش کمیت و کیفیت محصول ایجاد می‌کند، منجر شود.

در زمینه تحقیقات مرتبط با بازاریابی محصول باید از روش‌های علمی پیشرفته در دنیا استفاده شود، بسته‌بندی محصول و در کل فرآوری از مرحله برداشت تا عرضه در بازار از مراحل مهم و تعیین‌کننده در ارتقاء جایگاه این محصول در بازارهای جهانی است.

در پایان باید به این نکته اشاره کنیم که با افزایش تلاش‌ها در راستای ترویج محصول زرشک و افزایش تقاضا برای آن، به طور طبیعی رقبایی برای کشور ما در دنیا نمایان می‌شوند و برای اینکه در این عرصه دچار عقب‌افتادگی نشویم و ماجرایی شبیه آنچه برای پسته و تا حدودی انار پیش آمده، تکرار نشود باید همواره نقش پیش‌روی خود را در جهان با نوآوری، سرمایه‌گذاری در بخش تحقیق و توسعه و پیگیری اهداف چشم‌انداز از طریق برنامه‌ریزی دقیق حفظ کنیم.

***عضو هیات علمی دانشگاه فردوسی مشهد**

وضعیت منابع آب زیرزمینی در خراسان رضوی بحرانی‌تر است

ایسنا- رئیس انجمن ناجیان آب گفت: متاسفانه وضعیت منابع آب زیرزمینی در کشور بحرانی است.

مهدی جمشیدی با تاکید بر اینکه وضعیت آب زیرزمینی در کشور بحرانی است، اظهار کرد: وضعیت در استان خراسان رضوی به طور نسبی از بقیه کشور بدتر است و به جای اینکه ۷۵ درصد از آب زیرزمینی برداشت کنیم، حدود ۱۳۰ درصد از آب تجدیدشونده برداشت می‌شود.

جمشیدی افزود: مشکل آب را فقط در مصارف آب شهری نباید ببینیم، بلکه بیشترین مشکل و مصرف آب در بخش کشاورزی است یعنی بیش از ۹۰ درصد در کشاورزی، حدود هشت درصد مربوط به آب شرب و دو درصد آن نیز مربوط به صنایع است بنابراین در بخش شرب، قیمت می‌تواند مصرف را متعادل کند، اما در بخش کشاورزی آب کاملا رایگان در اختیار کشاورزان قرار می‌گیرد و هیچ مبلغی بابت آب پرداخت نمی‌شود که این خود یک مشکل است.

رئیس انجمن ناجیان آب ادامه داد: با فرض اینکه آب در بخش کشاورزی قیمت داشته باشد، با توجه به کمبود و بحرانی که وجود دارد باید برای کشاورزی، طبق روابط، قوانین و مصوبات شورای عالی آب، ۷۵ درصد آب تجدیدشونده دشت‌ها را به برداشت‌های کشاورزی و شرب اختصاص دهیم.

دنیای اقتصاد
سازمان آگهی‌ها
۰۵۱-۳۷۶۸۶۱۳۶
Mashhad@den.com

در نشست تخصصی بررسی بازار مسکن مطرح شد؛

رونق بازار مسکن با عرضه اقساطی

معتقدیم در مشهد با توجه به هماهنگی و هم‌افزایی دستگاه‌های مرتبط با مسکن، سال آینده می‌توانیم به جریان اصولی معاملات مسکن کمک کنیم

فتحانی: به‌نظر من ورود بانک‌های خصوصی به اقتصاد ما زودهنگام بود؛ تا سال گذشته مطرح می‌شد نرخ تورم در حال کاهش است اما هنوز فضای رقابتی برای افزایش نرخ سود سپرده را بین بانک‌های خصوصی داشتیم که این امر منطقی نیست و تا زمانی که این فضا باشد نمی‌توان از بانک‌ها انتظار داشت در بخش مسکن تسهیلات بلندمدتی را ارائه کنند

علی فتحانی با بیان اینکه علاقمندان به سرمایه‌گذاری در بازار مسکن در کشور ما کم نیستند زیرا بخش پر بازدهی است، در خصوص نحوه بازگرداندن رونق به بازار مسکن توسط دولت، اظهار کرد: به‌نظر من ورود بانک‌های خصوصی به اقتصاد ما زودهنگام بود؛ تا سال گذشته مطرح می‌شد نرخ تورم در حال کاهش است اما هنوز فضای رقابتی برای افزایش نرخ سود سپرده را بین بانک‌های خصوصی داشتیم که این امر منطقی نیست و تا زمانی که این فضا باشد نمی‌توان از بانک‌ها انتظار داشت در بخش مسکن تسهیلات بلندمدتی را ارائه کنند.

معاون اقتصادی سازمان امور اقتصادی و دارایی استان با اشاره به سیاست دولت برای کنترل تورم، عنوان کرد: دولت اقداماتی برای تحریک تقاضا انجام داده اما کافی نیست. وی ادامه داد: پیش‌بینی من این است که در ۶ ماهه نخست سال ۹۵ حرکتی در بازار مسکن صورت می‌گیرد اما این رونق به عملکرد دولت بستگی دارد زیرا رونق بدون تورم معنا ندارد و دولت باید بپذیرد که حداقل تورم را نگه‌دارد.

■ امیدوار نیستم

رئیس کمیسیون اقتصادی شورای اسلامی شهر مشهد نیز در بخشی از این نشست با بیان اینکه بازار مسکن از سایر بازارها جدا نیست، اظهار کرد: تا زمانی‌که سیاست دولت این باشد که موفقیت خود را در کنترل تورم ببینند، چشم‌انداز خوبی در بازار مسکن نمی‌توان متصور بود.

علی‌اصغر نخعی‌راد با بیان اینکه چندان امیدوار نیستم که سال آینده رونقی در بازار مسکن شاهد باشیم، افزود: دولت سیاست انقباضی را رها کند تا در جامعه شاهد شکوفایی اقتصاد باشیم. عضو شورای اسلامی شهر به این نکته نیز اشاره کرد که مدیریت شهری مشهد برنامه‌های خوبی برای بخش مسکن پیش‌بینی کرده است اما این برنامه‌ها در اقتصاد کلان تأثیری ندارد و خاص شهر مشهد است.

نخعی‌راد: تا زمانی‌که سیاست دولت این باشد که موفقیت خود را در کنترل تورم ببینند، چشم‌انداز خوبی در بازار مسکن نمی‌توان متصور بود

■ قیمت پول مشکل اصلی بازار مسکن

معاون اقتصادی سازمان امور اقتصادی و دارایی خراسان رضوی نیز در این جلسه مشکل اصلی بازار مسکن را قیمت پول در اقتصاد دانست و گفت: تا زمانی که این مشکل حل نشود، نباید انتظار داشته باشیم اتفاق خاصی بیفتد.

در نشست سرمایه‌گذاران و اعضای شورای شهر در نمایشگاه صنعت ساختمان مطرح شد؛

ساخت ۱۰ هزار واحد مسکونی با آخرین تکنولوژی روز در مناطق حاشیه شهر

دنیای اقتصاد- معاون اقتصادی شهرداری مشهد از ساخت ۱۰ هزار واحد مسکونی با آخرین تکنولوژی روز در مناطق حاشیه شهر برای قشر متوسط خبر داد.

محمدرضا مزجی در نشست با فعالان اقتصادی مشهد در نمایشگاه مسکن، انبوه‌سازان و فرصت‌های سرمایه‌گذاری تاکید کرد: این نمایشگاه باید آیینه و صحنه نمایش توانمندی‌های موجود و فرصت‌های ناب سرمایه‌گذاری در مشهد به سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی باشد. وی خطاب به فعالان بخش مسکن در مشهد گفت: انتظار می‌رود که سرمایه‌گذاران اهتمام بیشتری در رسیدگی به بافت فرسوده و حاشیه شهر به خرج بدهند.

مزجی با اشاره به اینکه سرمایه‌گذاری در پروژه‌های مناطق محروم برخلاف برخی دیدگاه‌ها از نظر اقتصادی بسیار سودآور محسوب می‌شود، تصریح کرد: با وجود تمام موانعی که به نظر می‌رسد در این مسیر وجود دارد، ولی انجام این‌کار به دست توانای سرمایه‌گذاران میسر بوده و علاوه بر اجر معنوی، منفعت‌های دنیوی اقتصادی را نیز دارد. معاون اقتصادی شهرداری مشهد بر لزوم هم‌فکری فعالان بخش مسکن و انبوه‌سازان این شهر در راستای ساخت‌وساز در مناطق کم‌برخوردار و حاشیه شهر تاکید و اظهارکرد: از فعالان اقتصادی انتظار داریم که پیشنهادهای سازنده خود را در خصوص برگزاری نمایشگاه‌های مرتبط بعدی و ظرفیت‌های لازم برای حضور سرمایه‌گذاران خارجی را در اختیار شهرداری قرار بدهند. مزجی با اشاره به ساخت پروژه باران فیروزه در حاشیه شهر مشهد تاکید کرد: این پروژه با امکانات بسیار خوب و با قیمت مناسب برای قشر متوسط تعریف شده که درحال حاضر شاهد مشارکت ۵۵ درصدی فعالان اقتصادی در این پروژه هستیم. وی با تاکید بر ساخت ۱۰ هزار واحد مسکونی در مناطق حاشیه شهر افزود: این پروژه‌ها اصولی و با بالاترین سطح تکنولوژی و فناوری‌های نوین روز در صنعت ساختمان در اختیار مردم قرار می‌گیرد.

■ شورا خادم سرمایه‌گذاران است

عضو کمیسیون اقتصادی شورای شهر مشهد گفت: موضوعی هست که باید نسبت به آن رفع اتهام کنم و آن این بود که شورای فعلی را متهم تلقی کرده و آن را مخالف سرمایه‌گذاری می‌دانستند.

خلیل موحد ادامه داد: عده‌ای معتقد هستند که این شورا در مسیر توسعه شهر به دست فعالان اقتصادی سنگ‌اندازی می‌کند درحالی‌که ما تنها بر شفاف‌سازی فعالیت‌ها تاکید داریم و خود را خادم سرمایه‌گذارانی می‌دانیم که در راه خدمت به شهر مشهد و امام رضا(ع) گام برمی‌دارند. وی با اشاره به معضلات جدی در حاشیه شهر افزود: خدمات ارائه شده در این مناطق باید در راستای برقراری توازن شهری و رفع اختلاف طبقاتی طراحی و اجرا شود. موحد رودخانه کشف‌رود را بستری مناسب برای سرمایه‌گذاری دانست و افزود: پروژه‌های خوبی در بخش‌های تفریحی و گردشگری را می‌توان در این منطقه ایجاد کرد.

■ دغدغه‌های فرهنگی فعالان اقتصادی شهر

عامری، عضو شورای شهر مشهد نیز بر لزوم همکاری شهرداری و سرمایه‌گذاران اقتصادی در راستای عمران و آبادانی مشهد تاکید و بیان کرد: بدون مشارکت سرمایه‌گذاران نمی‌توانیم توقع رشد متوازن شهری را داشته باشیم که پایتخت معنوی ایران محسوب می‌شود. وی عنوان کرد: درحال حاضر به نظر می‌رسد فعالان اقتصادی شهر ضمن توجه به مسائل عمرانی دغدغه‌های فرهنگی نیز دارند که بسیار ارزشمند است.

عضو کمیسیون اقتصادی شورای شهر تصریح کرد: شورا شنونده دیدگاه‌های خوب سرمایه‌گذاران است و در این راستا از راه‌اندازی اتاق فکر مشترک با فعالان اقتصادی که باعث برداشته شدن قدم‌های درست و اصولی در این مسیر می‌شود، حمایت می‌کنیم.

عامری افزود: از فعالان اقتصادی می‌خواهیم که بسته‌های سرمایه‌گذاری پیشنهادی خود را تعریف و پیشنهاد بدهند تا دیدگاه‌ها و تجارب آن‌ها در قالب این بسته‌ها به کمک عمران و آبادانی شهر بیاید. وی گفت: به زودی شاهد ورود میلیاردها دلار سرمایه‌گذاری خارجی در بخش‌های مختلف شهر خواهیم بود ولی اولویت اصلی ما توجه به سرمایه‌های داخلی است که می‌تواند در امور ساخت‌وساز به گردش درآید.

■ بسته‌های سرمایه‌گذاری بدون نام برای حاشیه شهر

در ادامه این نشست، سرمایه‌گذاران به اظهارنظر و هم‌فکری پرداخته و پیشنهادات خود را ارائه کردند. یکی از این سرمایه‌گذاران اظهارکرد: مهمترین هدفی که در نمایشگاه دنبال می‌شود جذب ایده‌های خلاقانه جوانانی است که در جستجوی سرمایه‌گذار هستند تا به ایده‌هایشان جامه عمل بپوشانند.

یکی دیگر از فعالان اقتصادی با اشاره به ساخت ۲۰۰۰ واحد مسکونی در حاشیه شهر مشهد خواستار کاهش بروکراسی اداری در مسیر ساخت‌وساز مسکن در مناطق محروم شد و افزود: شهرداری می‌تواند با تعامل دستگاه‌های مرتبط، رسیدن امکانات نظیر انشعابات به این واحدهای مسکونی را تسریع کند.

وی ساخت ۱۰هزار واحد مسکونی در حاشیه شهر را اقدامی شایسته در خدمت به مردم خواند که با همکاری بخش خصوصی و دولتی محقق شود.

یکی دیگر از فعالان اقتصادی نیز پیشنهاد داد برگزاری همایش تخصصی در حاشیه این نمایشگاه مدنظر قرار گیرد و همچنین نمایشگاه‌های بعدی در سطح بین‌المللی و کلان‌تر تعریف شود تا فرصت‌های بیشتری را نصیب شهر و فعالان این بخش کند.

دیگر سرمایه‌گذار حاضر در این جلسه نیز با اشاره به اینکه در ساخت‌وساز و انبوه‌سازی مسکن، استانداردهایی وجود دارد که برخی از همکاران نسبت به آن‌ها بی‌توجه هستند، افزود: این قشر از فعالان ساخت‌وساز کارها را به شکل سنتی پیش می‌برند درحالی‌که این استانداردها در حال حاضر بومی‌سازی شده‌اند که می‌توانیم طی همایش آموزشی به همکاران منتقل کنیم.

دیگر فعال بخش خصوصی نیز با اشاره به اینکه فعالیت‌های عمرانی در حاشیه شهر باید بر دو محور اساسی حفظ سرمایه و ایجاد اشتغال برای جوانان استوار باشد، افزود: سرمایه‌گذار باید مطمئن باشد که سرمایه‌اش در حاشیه شهر از امنیت لازم برخوردار است، در این زمینه دستگاه‌ها و نهادهای مرتبط باید هماهنگ عمل کنند تا اقتصاد و امنیت سرمایه‌ها تضمین شود.

دیگر فعال اقتصادی مشهد نیز با بیان اینکه باید بسته‌های بدون نام برای حاشیه شهر تعریف کنیم تا شاهد مشارکت فعالانه مردم در این زمینه باشیم، افزود: زیرساخت‌های لازم توسط دستگاه‌های مسئول برای حاشیه شهر باید آماده شود تا سرمایه‌گذاری و فعالیت‌های عمرانی در این مناطق به مشکل برخورد نکند.

یکی دیگر از این سرمایه‌گذاران با بیان اینکه این برنامه و نشست مشترک به فعالان اقتصادی آرامش داده است و به ما نوید یک پروژه موفق را می‌دهد، افزود: از شورا و شهرداری می‌خواهیم که وضعیت پروژه‌های فعلی را نیز هرچه زودتر روشن کنند تا پاسخگویی به مردم با سهولت و با سرعت بیشتری صورت بگیرد. یک فعال دیگر بخش خصوصی تعریف بسته تشویقی برای بافت فرسوده و حاشیه شهر را پیشنهاد داده و افزود: علاوه بر بسته‌هایی که به سرمایه‌گذاران ارائه می‌شود باید سیستم‌های تشویقی نیز برای کسانی که قرار است در آنجا فعالیت کرده و موجب رونق در این مناطق شوند نیز تدارک دیده شود، به عنوان مثال بتواند معلمی را که در مدارس مناطق حاشیه کار می‌کند به کار خود دل‌گرم کند.

مزوجی: از فعالان اقتصادی انتظار داریم پیشنهادهای سازنده خود در خصوص برگزاری نمایشگاه‌های مرتبط بعدی و ظرفیت‌های لازم برای حضور سرمایه‌گذاران خارجی را در اختیار شهرداری قرار بدهند

■ اتاق فکر سرمایه‌گذاری در مشهد تشکیل می‌شود

مزجی در پایان این جلسه و بعد از شنیدن پیشنهادات فعالان اقتصادی گفت: برای راه‌اندازی اتاق فکر برنامه‌ریزی می‌کنیم تا شاهد تعامل بیشتر فعالان بخش خصوصی و دولتی برای توسعه شهر باشیم و بتوانیم از ظرفیت‌های سرمایه‌گذاران بهره بیشتری ببریم.

معاون اقتصادی شهرداری مشهد با اشاره به ساخت واحدهای مسکونی برای قشر متوسط اظهار کرد: تمام نیازمندی‌های اصولی با استفاده از تجارب شهرداری و پیشکسوتان فعال در این عرصه دیده خواهد شد.

مزجی از تعریف صندوق زمین و ساختمان خبر داد و افزود: این صندوق با جذب مشارکت خرد مردمی به کمک عمران و آبادانی شهر می‌آید.

رئیس سازمان سرمایه‌گذاری و مشارکت‌های کلان اقتصادی شهرداری مشهد تاکید کرد: میدان برای فعالیت‌های اقتصادی در مشهد باز است.

یادداشت

نوش‌دارو پس از مرگ سهراب، هرگز!

ریحانه میرزاده

پس از چندین دوره نداشتن نماینده در لیگ برتر فوتبال ایران و به‌وجود آمدن مشکلاتی برای تیم‌های محبوب و پرطرفدار مشهدی، نام ابومسلم و پیام مقاومت خراسان نه تنها در عرصهٔ فوتبال خراسان بلکه در عرصهٔ فوتبال ایران کم‌رنگ شد.

حدود دو سال پیش تیم پدیدهٔ خراسان، امیدها را تازه کرد و هواداران بعد از نداشتن چند دوره نماینده در لیگ این بار حسابی پرشورتر از سابق حاضر شدند، حتی با به‌وجود آمدن حاشیه‌های غیرمرتبط با فوتبال دراین مجموعه که تقریباً در نیم‌فصل دوم سال پیش رخ داد، این تیم نتایج نسبتاً خوبی نسبت به اولین دوره حضور خود در لیگ برتر داشت...

و اما امسال در چارچوب رقابت‌های دورهٔ پانزدهم لیگ برتر فوتبال ایران نوید آمد که قرار است ارتشی از مشکی‌پوشان ابومسلم در عرصهٔ فوتبال پا به میدان بگذارد، سیاه‌جامگان ابومسلم خراسان!

این یعنی امید به این که میعادگاه فوتبال‌دوستان مشهدی، ورزشگاه ثامن‌الائمه مشهد، میزبان شهرآوردهایی باشد که هوادار در می‌ماند از کدام تیم حمایت کند. حامیانی پروپا قرص که قادرند و بار دیگر لیگ را با معرفی دو تیم محبوب و با پتانسیل خراسانی شگفت‌زده کنند.

به‌طور مثال تیمی مانند سیاه‌جامگان ابومسلم خراسان که آنقدر توانایی دارد که قرار بوده طی برنامه‌های از پیش‌تعیین شده در چهار سال نتیجه بگیرد و صعود کند ولی زودتراز زمان مقرر به این هدف دست یافته که نشان از مدیریت قابل‌تحسین مسئولانش دارد، همچنین حضور یک تیم خراسانی در لیگ قهرمانان آسیا که دور ازتصور نیست؛ اما انگار تا به اینجا سال به سال دریغ ازپارسال! نه تنها مسئولان خودی نشان نداده‌اند بلکه به همین تازگی با به‌وجود آوردن حاشیه برای یکی از دو تیم حاضر، جوی نه چندان مناسب ایجاد کردند.

و اما کم‌لطفی برخی هواداران نیز این موضوع را شامل می‌شود. در این راستا می‌توانیم به این موضوع اشاره کنیم.

در چارچوب هفته نهم لیگ برتر فوتبال، در رویارویی تیم‌های سیاه‌جامگان ابومسلم خراسان و پرسپولیس اتفاقی به دور از فرهنگ هواداری رخ داد.

بحث بر سر این است که چرا باید دیداری که میزبان آن مشهد است و هوادار به عنوان هوادار سیاه‌جامگان خراسان به استادیوم می‌آید به محض اینکه تیم، گل اول را دریافت می‌کند شروع به شعار دادن علیه آن تیم کنند و تیم مقابل را تشویق کنند.

به هر حال وقتی چنین جوی در استادیوم غلبه می‌کند بازیکن انگیزهٔ خود را از دست می‌دهد و در نهایت به شکست تیم در این بازی و از دست دادن ۳ امتیاز خانگی منجر می‌شود. این بازیکن همان بازیکنی است که به امید حمایت باشگاه و هوادار پا به تیمی می‌گذارد که به هر حال سال اول حضورش در لیگ است و از این تیم کسب عنوان و جایگاه در جدول انتظار نمی‌رود.

بازیکن بومی که از اول دوران حرفه‌ای‌گری خود در تیم پرافتخار و محبوب شهر خود بازی می‌کرده و به‌عنوان بازیکن موردتوجه هواداران شهر خود بوده، درحالیکه تصور می‌کرده مسئولان باشگاه او را از حمایت‌های همه‌جانبه خود بهره‌مند می‌سازند، با کم‌توجهی روبه‌رو شده است، سرانجام انگیزهٔ وی کم می‌شود و طبیعی است که از لحاظ روحی و فنی اُفت می‌کند.

قضیه اینجاست شهری که دارای این همه پتانسیل است چرا باید اینچنین باشد. بررسی این موضوع زمانی امکان‌پذیر است که چرا هنوز که نیم‌فصل اول پایان نیافته و تا آخر فصل جاری نیز فرصت باقی است، حرکتی برای بهبود بخشیدن به اوضاع تیم، هماهنگی کامل کادر فنی و مدیریتی باشگاه صورت نگرفته است.

روزهای خوب در راه است، باید صبور باشیم ولی باید هرچه سریعتر چاره اندیشید، چون روزی تکرار نمی‌شود که همانند چند دورهٔ قبل نمایندگان فوتبال خراسان به لیگ برتر صعود کنند، حال بنا را براین بگذاریم در استادیوم در دست ساخت امام رضا که قرار است، در فصل آینده میزبان دیدارهای جذاب و مهمی باشد جای خالی هواداران یکی از دو تیم خالی بماند، نگذاریم کارد به استخوان رسد و دیگر دیر شده باشد آن هم برای مردمی که چند دوره در انتظار داشتن نماینده در لیگ بودند و هم‌اکنون دو نمایندهٔ قابل و قاطع دارند و باید این را قدر بدانند و با حمایت همه‌جانبهٔ خویش در سطح اول فوتبال ایران همچون شهرهای اصفهان، تبریز، اهواز و تهران بدرخشند. چرا همیشه باید نوش‌دارو پس از مرگ سهراب برسد، پس نوش‌دارو پس از مرگ سهراب، هرگز!

مدیرعامل نمایشگاه مشهد از ماجرای دوم شدن این شرکت در بخش پوستر مجمع جهانی نمایشگاه ها می گوید:

تنها ۲ مدیر کل، پیام تبریک دادند

عکس: حسین حسین زاده

نباید به نمایشگاه مشهد به عنوان یک بنگاه مالی نگاه شود

اخیرا یکی از مسئولان سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی در مصاحبه‌ای گفته بود که کیفیت برگزاری نمایشگاه عرضه مستقیم کالا تنزل‌یافته و به جشنواره فروش تبدیل شده است و باید سایت‌های متعدد نمایشگاهی دوم احداث شود تا رقابت ایجاد شده و رضایت مصرف‌کننده افزایش پیدا کند. شما اظهارنظر این مسئول را چه طور تحلیل می‌کنید؟

بنده با این موضوع موافق نیستم و نظر شخصی ایشان است. اگر نیاز به توسعه نمایشگاه از لحاظ افزایش تعداد نمایشگاه‌ها باشد، مجموعه‌های دیگری هستند که باید درباره این موضوع مهم تصمیم‌گیری کنند و صاحب‌نظر هستند. از طرفی اظهارنظر ایشان و مسأله‌ای که طرح کردند، درست است اما نمایشگاه عرضه مستقیم کالا چند ایراد دارد که آن موارد را ذکر می‌کنم. اول باید مخاطب‌شناسی کنیم، هدف نمایشگاه عرضه مستقیم کالا برای اقشار آسیب‌پذیر و متوسط جامعه است که خدماتی همچون کالای عید نوروز، سال تحصیلی و یا ماه رمضان را ارزان‌تر فراهم می‌کند. این طیف از اقشار مردم در نقاط دیگر و دورتر از نمایشگاه مشهد زندگی می‌کنند، درحالی‌که نمایشگاه مشهد در غربی‌ترین نقطه شهر واقع شده. برای بیشتر مردم رفت‌وآمد به نمایشگاه سخت است و باید کالای خریداری شده را با توجه به بُعد مسافت جابه‌جا کنند که این یک ایراد اصلی به ماهیت این نمایشگاه است که فقط در یک نقطه برگزار می‌شود. متولی این نمایشگاه، سازمان صنعت، معدن و تجارت و اصناف است و به‌نظرم باید در ۱۰ نقطه شهر این نمایشگاه برگزار

در تمام دنیا، سایت‌های نمایشگاهی زیان‌ده هستند و ماموریت سایت‌های نمایشگاهی در دنیا کسب درآمد برای مجموعه سایت نمایشگاه نیست بلکه یک سایت برای شهر سوددهی دارد

و از حالت نمایشگاه خارج و به فروشگاه تبدیل شود. در این حوزه، شهرداری می‌تواند کمک کند، مثلا فضاهایی را در اختیار بگذارد که تردد آن آسان‌تر و قابل‌دسترسی باشد.

ایشان اشاره کردند بودند که سایت نمایشگاهی دوم ایجاد شود.

اینکه به‌خاطر نمایشگاه عرضه مستقیم کالا، سایت دوم نمایشگاه مشهد احداث شود هدر دادن منابع ملی است. سایت نمایشگاه بین‌المللی مشهد خوب و آبرومند است. همچنین باتوجه به تاکید دولت و مجلس مبنی بر تعریف نشدن پروژه‌های جدید، بهتر است پروژه‌های نیمه‌تمام تکمیل شود. کجای دنیا این کار را انجام می‌دهند؟ راه‌حل منطقی این است که نمایشگاه عرضه مستقیم کالا در نقاط مختلف شهر ایجاد شود. اقتصاد ما با چه رشدی در حال پیشرفت است که با توجه به آن سایت دوم نمایشگاه مشهد احداث شود؟ تناسب بین اقتصاد شهر و سایت دوم نمایشگاه چیست؟ این‌ها سوالاتی است که باید پاسخ داده شود.

یکی از اهداف اصلی احداث سایت نمایشگاهی دوم، ارتقاء کیفیت برگزاری نمایشگاه عنوان شده است. به عنوان مثال در هنگام برگزاری نمایشگاه در محوطه نمایشگاه غرفه‌هایی ایجاد می‌کنند، حال آنکه این مکان برای استراحت و استفاده از فضای باز تعبیه شده است و این مسأله به ذهن مردم متبادر می شود که هدف صرفا کسب درآمد است و رضایت آن‌ها مهم نیست.

عرض کردم وقتی نمایشگاه عرضه مستقیم کالا در یک نقطه برگزار می‌شود این وضعیت به‌وجود می‌آید. این نمایشگاه با مسئولیت سازمان صنعت، معدن و تجارت و اتاق اصناف برگزار می‌شود و جزئیات برگزاری آن برعهده این دو مجموعه است و ما هیچ نقشی نداریم. ما فقط مجری هستیم و برنامه‌ریزی با مجموعه‌های دیگر است؛ در همه نمایشگاه‌هایی که برگزار می‌کنیم وضعیت به همین صورت است. وقتی نمایشگاه عرضه مستقیم کالا برای یک شهر سه میلیون نفری در یک نقطه برگزار می‌شود مسائل دیگری هم به‌وجود می‌آید، مسأله پارکینگ و سرقت‌هایی که انجام می‌شود، چون بیش از گنجایش و ظرفیت موجود، این نمایشگاه را برگزار می‌کنیم و پاسخگوی وضع موجود نمایشگاه مشهد نیست. با این وجود درحال توسعه پارکینگ و سالن‌های نمایشگاه هستیم.

به موضوع تناسب اقتصاد شهری و سایت نمایشگاه اشاره کردید، حال این سوال مطرح می‌شود که آیا نمایشگاه مشهد سوددهی دارد؟

نباید به نمایشگاه مشهد به عنوان یک بنگاه مالی نگاه شود. وقتی یک رویداد نمایشگاهی در سایت نمایشگاه برگزار می‌شود حداکثر از کل هزینه‌ها و درآمدهای آن رویداد، فقط هشت درصد عاید سایت نمایشگاه می‌شود بدین معنی که اگر یک رویداد نمایشگاهی، ۱۰۰ میلیون تومان گردش مالی دارد، فقط هشت میلیون تومان از آن مربوط به نمایشگاه است. در تمام دنیا، سایت‌های نمایشگاهی زیان‌ده هستند و ماموریت سایت‌های نمایشگاهی در دنیا کسب درآمد برای مجموعه سایت نمایشگاه نیست بلکه یک سایت برای شهر سوددهی دارد. هنگام ورود به فرودگاه شهر هانوفر آلمان در بیلبوردها نوشته شده است که به شهر نمایشگاهی هانوفر خوش آمدید. تمام شهر هانوفر از سایت نمایشگاه این شهر تغذیه می‌شود. آن ۹۲ درصد گردش مالی یک رویداد نمایشگاهی که پیش‌تر عرض کردم در حمل‌ونقل شهر، هتل‌داری، خرید سوغاتی و هدایا و... هزینه می‌شود. در نمایشگاه چاپ و بسته‌بندی که چندی پیش برگزار شد، هیاتی از افغانستان آمدند و با اکثر غرفه‌های فروش، قرارداد سیستم منعقد کردند. هیچ‌کدام از این گردش‌های مالی رویدادهای نمایشگاهی عاید نمایشگاه مشهد نمی‌شود اما شهر از آن تغذیه می‌کند. اینکه سربار مالی مجموعه دیگری نیستیم و اینکه نمایشگاه مشهد به شهر کمک می‌کند، خوب است. برای رویدادهای نمایشگاهی دولتی، سالن‌های نمایشگاه را رایگان در اختیار ارگان‌های دولتی قرار می‌دهیم اما آیا برای ما نیز رایگان تمام می‌شود؟ هزینه‌های انرژی مانند آب و برق و گاز بسیار سنگین است. برای نمایشگاه کتاب نیز سالن‌ها را در اختیار اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان قرار دادیم و در سال حدود ۱۰ رویداد نمایشگاهی را به‌صورت رایگان برای مجموعه‌های دولتی برگزار می‌کنیم.

در ورودی نمایشگاه، مکانی برای ارشاد حجاب بانوان تعبیه شده است درحالی‌که در گذشته این موضوع وجود نداشت. چه طور شد که در دوره مسئولیت شما این موضوع عملی شد؟

قبلا نسبت به این مسأله کم‌کاری صورت می‌گرفته. اگر قانون حجاب و عفاف را مطالعه کنید متوجه می‌شوید که ما باید قانون را اجرا کنیم. ستاد امر به معروف و نهی از منکر وجود دارد و براساس اینکه مشهد، شهری مذهبی است باید عُرف جامعه حفظ شود و این مسأله را کسی نمی‌تواند رد کند. باید امنیت جانی و اخلاقی افراد حفظ شود و در صورت کامل نبودن پوشش، تذکر لسانی داده می‌شود.

چندی پیش خبری در روابط عمومی شهرداری منتشر شد که نمایشگاه مشهد در حوزه اطلاع‌رسانی و تبلیغات در رتبه‌بندی نمایشگاه‌های جهان رتبه دوم را کسب کرده است و مدتی بعد از آن، رسانه‌ها عنوان کردند که صرفا در بخش پوستر که زیرمجموعه حوزه اطلاع‌رسانی است، نمایشگاه مشهد رتبه دوم را کسب کرده. این موضوع را برای تنویر افکار عمومی توضیح دهید.

مجمع جهانی نمایشگاه‌ها UFI نام دارد. هرسال کنگره سالیانه دارد و در حوزه‌های مختلف، نمایشگاه‌های جهان را بررسی می‌کند.

در حوزه طراحی پوستر و خلاقیت، نمایشگاه مشهد را در رتبه دوم نمایشگاه‌های جهان معرفی کرد. ۱۳ آبان در شهر میلان ایتالیا نیز لوح این مقام را دریافت کردیم. در همین قضیه توافق هسته‌ای در ترجمه متون اختلاف نظر وجود داشت. حال برای قضیه نمایشگاه منکر این نمی‌شوم که بد ترجمه شده است ولی سایت‌های خبری کمی بی‌انصافی کردند. حالاکه نمایشگاه مشهد در طراحی پوستر رتبه دوم کسب کرده، چرا مشهدی‌ها با یکدیگر اینطور برخورد می‌کنند؟ اگر این توفیق را نمایشگاه اصفهان به‌دست آورده

برای رویدادهای نمایشگاهی دولتی، سالن‌های نمایشگاه را رایگان در اختیار ارگان‌های دولتی قرار می‌دهیم اما آیا برای ما نیز رایگان تمام می‌شود؟ هزینه‌های انرژی مانند آب و برق و گاز بسیار سنگین است

بود، رسانه‌های اصفهان به خوبی و نیکی از آن یاد می‌کردند. آیا این رفتاری که با نمایشگاه مشهد برای کسب این عنوان صورت گرفت، درست است؟ معمولا تیتر اصلی روزنامه‌های محلی مشهد، موضوعات ملی کار می‌شود اما برای نمایشگاه مشهد، تیتر اصلی کار نمی‌شود.

باید اغراض و مسائل شخصی را کاهش دهیم و به یکدیگر کمک کنیم. برای کسب این مقام از برخی نقاط کشور به گوشی همراهم پیام تبریک فرستادند اما از کل استان خراسان رضوی فقط دو مدیرکل، پیام تبریک دادند.

شما بیشتر یک چهره رسانه‌ای هستید و در گذشته رئیس شهرک صنعتی کاویان بودید، چه طور شد که رئیس نمایشگاه مشهد شدید؟

شغل بنده هیچ‌وقت روزنامه‌نگاری نبوده و از هیچ روزنامه‌ای دریافتی نداشته‌ام. از سال ۶۹ به

اینکه به‌خاطر نمایشگاه عرضه مستقیم کالا، سایت دوم نمایشگاه مشهد احداث شود هدر دادن منابع ملی است. سایت نمایشگاه بین‌المللی مشهد خوب و آبرومند است. همچنین باتوجه به تاکید دولت و مجلس مبنی بر تعریف نشدن پروژه‌های جدید، بهتر است پروژه‌های نیمه‌تمام تکمیل شود

عنوان نویسنده در روزنامه‌های مختلف کار کرده‌ام ولی در سال‌های گذشته مدیر صنعتی و اقتصادی بودم و نویسندگی یک علاقه بوده و هست.

گفته می‌شود این انتصاب سیاسی بوده است.

اصلا این موضوع را قبول ندارم.

به هرحال با تغییر مدیریت شهرداری، شما نیز در این سمت منصوب شدید.

عرض کردم سال‌ها مدیریت مجموعه‌های اقتصادی و صنعتی را برعهده داشتم و در این زمینه تجربه و رزومه مشخصی دارم.

دنیای اقتصاد- سیدمهرداد امیرکلالی: **برگزاری نمایشگاه‌ها یکی از ابزارهای مهم در شناسایی نیاز مشتریان و همچنین معرفی توانمندی‌های واحدهای تولیدی و خدماتی به بازارهای مختلف است. امروزه اهمیت برگزاری نمایشگاه برکسی پوشیده نیست و این اهمیت روز به روز درحال گسترش است. در باب اهمیت نمایشگاه‌ها همین بس که براساس بررسی‌های صورت گرفته، برگزاری نمایشگاه‌ها در سال دست کم ۳۰۰میلیارد دلار در اقتصاد جهانی درآمد ایجاد می‌کند. شرکت نمایشگاه بین‌المللی مشهد در سال ۱۳۷۲ تاسیس شد و از سال ۱۳۷۷ به بهره‌برداری رسید. با توجه به موقعیت مشهد در کشور و نقش این شهر در اتصال آسیای میانه و افغانستان به بازارهای جهانی بسیاری از کارشناسان معتقدند که این شهر می‌تواند به یکی از مراکز نمایشگاهی کشور تبدیل شود. با این حال برخی کارشناسان می‌گویند این مسأله تاکنون تحقق پیدا نکرده است. برخی فعالان اقتصادی استان معتقدند که هدف از برگزاری نمایشگاه‌ها، ایجاد فرصت برای تولید داخلی است؛ اما از زمان برون‌سپاری به علت اینکه برگزارکنندگان بیشتر به دنبال تامین منافع مادی هستند این مسأله موجب شده تا حدودی کیفیت نمایشگاه‌های برگزار شده در مشهد تحت‌الشعاع قرار بگیرد. آنچنان که در تابستان‌ها نمایشگاه مشهد تبدیل به محلی برای گذاران اوقات فراغت از سوی خانواده‌ها شده است. حال برای اطلاع از اوضاع و احوال نمایشگاه بین‌المللی مشهد به سراغ محمدجواد حمید، مدیرعامل نمایشگاه بین‌المللی مشهد رفتیم. با او در دفتر کارش در انتهایی‌ترین نقطه نمایشگاه قرار ملاقات داشتیم. حمید، مدرک کارشناسی معماری دارد و از جمله سوابق او می‌توان به مدیرعاملی شهرک صنعتی مشهد و شهرک صنعتی کاویان، سمت مشاور اتحادیه صادرکنندگان خراسان رضوی و مجتمع سراسری هیأت‌های امنای شهرک‌های صنعتی کشور و عضویت در خانه مطبوعات اشاره کرد. وی در بهمن ماه سال ۹۱ در مصاحبه‌ای با سایت خبری عالم‌نیوز با انتقاد از مدیریت سابق شهرداری پیرامون بلندمرتبه‌سازی گفته بود که باید برای شهر برنامه ۵۰ ساله داشت و طبق نگرانی‌ها و صحبت‌های امام جمعه مشهد باید مجوزهای برج‌های اطراف حرم مطهر باطل گردد. با وی درباره اظهارنظر مقام مسئولی در سازمان صنعت، معدن و تجارت در مورد احداث سایت نمایشگاهی دوم صحبت کردیم که او مخالفت خود را با این موضوع با ذکر دلایلی مطرح کرد. در مورد سوددهی نمایشگاه مشهد پرسیدیم که او در پاسخ گفت که در مجموع هیچ نمایشگاهی در دنیا سوددهی ندارد و صرفا به اقتصاد شهر کمک می‌کند. از حمید در مورد نظارت‌های امربه‌معروف نمایشگاه که در دوره او ایجادشده، سوال کردیم که او در پاسخ گفت که به وظیفه قانونی خود عمل می‌کند. او معتقد است که انتصابش به مدیرعاملی نمایشگاه مشهد امری غیرسیاسی و برحسب سوابق مدیریتی‌اش بوده است. مشروح این گفت‌وگو را می‌خوانید.**

تاریخچه نمایشگاه‌های بین‌المللی

پیشینه نمایشگاه‌ها با تاریخ تجارت و دادوستد بشر پیوند دارد. اگر بخواهیم تاریخچه برپایی اولین نمایشگاه‌ها را بررسی کنیم باید به شهر آتن به عنوان مرکز تجارت دنیا و محل برگزاری نمایشگاه‌های بزرگ کالاهای تجاری ممالک مختلف از دیرباز اشاره کنیم. نمایشگاه‌ها با تحولات دوران رنسانس و انقلاب صنعتی به تدریج تکامل یافته و به صورت رویدادهای فصلی، محلی، منطقه‌ای، بین‌قاره‌ای و جهانی خودنمایی کردند. روزبه‌روز بر دامنه فعالیت آن‌ها افزوده شد تا کم‌کم نمایشگاه‌های بین‌المللی شکل گرفت. اولین نمایشگاه بین‌المللی در سال۱۱۴۵ میلادی در شهر لایپزیک آلمان برپا شد، همچنین در سال ۱۸۳۰ نمایشگاه‌های بین‌المللی در شهر پاریس برگزار شد که از کشورهای مختلف جهان در آن شرکت کردند و برج ایفل در مرکز این نمایشگاه‌ها به‌عنوان نمایش قدرت و پیشرفت صنعتی فرانسه به جهانیان معرفی شد. در سال ۱۸۷۹ میلادی در شهر سیدنی استرالیا و در سال ۱۸۸۰ میلادی در شهر ملبورن نمایشگاه‌های بین‌المللی برپا شد. در آن زمان از عمر شهر ملبورن فقط ۵۰ سال گذشته بود. از این دو نمایشگاه چهار میلیون نفر بازدید کردند که برای کشور جوانی مانند استرالیا رقم بسیار موفقیت‌آمیزی بود. برپایی این دو نمایشگاه باعث شد که قاره استرالیا به جهانیان معرفی شود که این کاربرد تبلیغی نمایشگاه را نشان می‌دهد. ایرانیان از دیرباز علاقه و توجهی خاص به نمایشگاه داشته‌اند، بیشترین نمایشگاه‌های سده‌های گذشته ایران در کنار بنادر بزرگ و یا شهرهای بزرگ که بر سر راه کاروان‌های تجاری قرار داشته، برپا می‌شده. بازارهای مکاره‌ای غیر از بنادر و شهرهای بزرگ در مسیر راه‌های بازرگانی همچون جاده ابریشم که از ایران عبور می‌کرد نیز برپا می‌شد که ایرانیان با ایجاد کاروانسراها موجب رونق این بازارها بودند.

با تمرکز قدرت در دوان هخامنشی و وضع قوانین گمرکی و بندری و عوارض در دوره ساسانیان برپایی نمایشگاه‌ها در ایران شکل تازه‌ای به خود گرفت. در دوره صفویان بازاری به سبک نمایشگاه در اصفهان شکل گرفت، در دوره قاجاریه به همت عباس میرزا نمایشگاه بزرگی در تبریز برپا شد که در آن مصنوعات ایران به نمایش درآمد، در این نمایشگاه بازرگانانی از ممالک روسیه و عثمانی نیز حضور داشتند. ناصرالدین شاه پس از بازگشت از سفر اول خود به غرب تصمیم گرفت همچون اروپائیان محلی دائمی برای نمایشگاه‌ها ایجاد کند. مشارکت ایران در نمایشگاه‌های خارج از کشور برای اولین بار، به سال ۱۸۵۱ مصادف با برپایی نمایشگاه قصر بلورین لندن بازمی‌گردد که با اعلامیه میرزاتقی‌خان امیرکبیر، صاحبان صنایع در این نمایشگاه شرکت کردند و کالاهای ایرانی را از جمله پارچه‌های قلمکار، فرش و صنایع دستی، کاشی و انواع خشکبار به نمایش گذاشتند. نخستین گام مفید در تحقق بخشیدن اندیشه برگزاری نمایشگاه‌ها در سال ۱۳۳۷ برداشته شد، این نمایشگاه توسط دولت و صاحبان صنایع ایتالیا برگزار و هزینه آن نیز توسط آنان تأمین و پرداخت شد. تاسیس شرکت نمایشگاه‌های بین‌المللی ایران به سال ۱۳۳۸ برمی‌گردد که در سال ۱۳۴۸ اولین نمایشگاه بین‌المللی خود را با نام نمایشگاه آسیایی به مدت ۲۱ روز و با حضور۳۳ کشور برگزار و پس از آن روند برگزاری نمایشگاه‌ها توسعه مناسبی پیدا کرد و تهران را به‌عنوان یکی از زیباترین مراکز نمایشگاهی دنیا به جهانیان معرفی نمود

تاریخ

استانداران خراسان در عهد پهلوی- ۷

هادی پژوهش

ناصرقلی معروف به ناصر اعتمادی(نصرالدوله)، برادرزاده حاجی مجدالدوله، داماد ناصرالدین شاه و از رجال قاجار می‌باشد، که در سال ۱۲۷۱ در تهران متولد شد. پس از اتمام تحصیلات ابتدایی و متوسطه به اروپا رفت. مدت‌ها در روسیه در رشته نظام تحصیل کرد. پس از فراغت به آلمان رفت و ۱۰ سال در آنجا اقامت داشت. پس از ورود به ایران با درجه سرهنگی وارد قزاقخانه شد. اولین شغل مهمی که به او داده شد، ریاست محاسبات وزارت جنگ بود. سپس به فرماندهی قزاقخانه آذربایجان رسید و با درجه سرتیپی مدت سه سال و نیم در این پست باقی ماند، بعد با همان سمت در اصفهان به درجه سرتیپی نائل آمد. در ۱۲۹۷ به وزارت داخله رسید و سپس به حکمرانی بنادر جنوب منصوب شد؛ که از آنجا به حکومت خمسه و زنجان مأمور گردید.

در آغاز کودتای ۱۲۹۹ که حاکم زنجان بود، به تهران احضار و هشت ماه زندانی شد، بعد از آزادی به کار آزاد و مطالعه درسی پرداخت. در زمان شهربانی محمد درگاهی به اتهام تشکیل کمیته بلشویک، با وساطت آقایان ملک‌الشعرای بهار و سید حسین زعیم، دستگیر و به سمنان تبعید شد.

هنگامی که سرلشکر کوپال به ریاست نظمیه انتخاب گردید، دستور آزادی ایشان صادر و موقع مراجعت به تهران به عضویت هیأت مدیره شیلات منصوب شد، در سال ۱۳۱۷ در اواخر سلطنت رضا شاه مأمور خرید و حمل کارخانه ذوب‌آهن شد و به آلمان رفت. در برلین تمام مقدمات حمل ماشین‌ها را فراهم کرد و به واسطه بروز جنگ و پیش‌آمد شهریور ۲۰، ورود کارخانه ذوب‌آهن به ایران ممکن نگردید؛ به‌طوری‌که اعتمادی به نماینده سالنامه دنیا اظهار کرد: «مهیج‌ترین خاطره زندگی من مأموریت حمل کارخانه ذوب‌آهن بود، که با علاقه ممتد رضاشاه نسبت به ورود و بهره‌برداری از کارخانه با وجود تهیه مقدمات به کشور وارد نشد».

بعد از برگشت به معاونت راه منصوب شد، چندی بعد در کابینه دوم علی سهیلی از ۱۰ فروردین ۱۳۲۲ معاون نخست‌وزیر شد، از ۱۷ فروردین ۱۳۲۳ تا ۱۵ شهریور ۱۳۲۳ وزیر کشاورزی در کابینه دوم محمد ساعد؛ و از ۲۲ آذر ۱۳۲۴ به استانداری خراسان منصوب شد و در سال ۱۳۲۵ عضو هیأت مدیره بانک صنعتی معدنی ایران و هیأت مدیره شیلات ایران و شوروی شد.

زمانی‌که در پست‌های نیابت تولیت آستان قدس و استانداری خراسان بود، علاوه بر انجام امور اداری و مالی که شامل تأمین هزینه‌های لازم در بخش‌های مختلف آستان قدس همچون بیمارستان شاه‌رضا، کتابخانه، نوانخانه، جذامی‌خانه، مهمان‌خانه، دارالتربیهٔ شاهپور، دارالتولیه و... بود، اقدام به خرید املاک دوراب و سعدآباد در ناحیه تربت‌حیدریه نموده و اقداماتی نیز برای انجام تعمیرات و نوسازی در ایوان طلای صحن نو (صحن آزادی)، ایوان طلای صحن عتیق (صحن انقلاب)، پشت‌بام حرم مطهر و سرای شاهوردیخان (از موقوفات آستان قدس) صورت داد، در برخی منابع آمده است که اعتمادی در دوران مسئولیتش کلیه سنگ‌های کف صحن قدیم را که از دوره تولیت وزیرنظام بوده، برمی‌چیند و با سنگ خلج، سنگفرش می‌نماید.

نمونه‌ای از نامه اعتمادی که خطاب به رؤسای ادارات و دوائر مختلف آستان قدس نوشته و در آن از منفعل بودن مدیران گلایه‌مند است: «به‌طوری‌که مشاهده می‌شود، اکثر پیشنهادات واصله از دوائر و شعب آستان قدس به طور حکایت و گزارش است، و انجام آن را موکول به نظر اینجانب می‌کنند.

خاطرنشان می‌شود، رؤسای ادارات بایستی در انجام امور خود، مطالعه، پس از تشخیص صرفه و صلاح با مسئولیتی که دارند، صریحاً اظهارنظر کنند تا دستور اقدام داده شود؛ چنانچه بر خلاف این دستور، پیشنهادی بفرستند، علاوه براینکه ترتیب اثر داده نمی‌شود، پیشنهاد دهنده مؤاخذه می‌شود». از وقایع و حوادث دوران اعتمادی می‌توان به خروج نیروهای اشغالگر شوروی از مشهد و وقوع زلزله شدید در قاینات و فردوس که منجر به خسارات سنگین و تلفات زیادی گردید، اشاره کرد.

ناصر اعتمادی، زبان‌های روسی و آلمانی را خوب، و فرانسه و انگلیسی را در حد متوسط می‌دانست، عقیده اجتماعی وی این بود: «**باید عدالت عمومی در این کشور برقرار شود، تا به حساب همگی رسیدگی و مرا که بعد از نیم‌قرن خدمت به این مملکت کلیه ثروت پدری را از دست داده‌ام و باغ نگارستان معروف را که از پدر به من رسیده بود ذرع به ذرع فروختم، در زمره سایرین قرار ندهند، در مدتی‌که استاندارخراسان بودم پول‌های زیادی برای من می‌فرستادند که از مقام خود سوءاستفاده کنم، چنانکه برای تقسیم پارچه بین اهالی مشهد آنقدر مرا تحت‌فشار قرار دادند که شرم دارم مطلبی در این باره بگویم؛ بله این‌هاست نتیجه خرابکاری مملکت و این‌هاست که عده‌ای نالایق و استفاده‌چی نمی‌گذارند عدالت اجتماعی در این کشور برقرار شود.**» ناصر اعتمادی در سال ۱۳۲۸ در تهران درگذشت.

منابع: شرح حال رجال سیاسی و نظامی معاصر ایران

تالیف

امیرارسلان نامدار-بخش چهارم

جواد اسحاقیان*

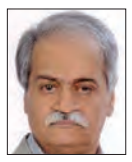

«شمس وزیر» درواقع مسلمان است، اما کیش خود را از همگان پنهان می‌کند و شخصیتی پاک‌سرشت و خیرخواه دارد و می‌خواهد به «ارسلان» کمک کند.

هر دو وزیر مرتب به قهوه‌خانه می‌آیند و از «ارسلان» می‌خواهند هویت خود را آشکار کند و هریک، ارسلان را از وزیر و رقیب خود می‌ترسانند اما «ارسلان» هویت خود را بر هیچ یک، فاش نمی‌کند.

کار هنگامی بر «ارسلان» دشوارتر می‌شود که «شاهدخت فرخ لقا» مورد خواستگاری پسر «پاپاس شاه»، شاهزاده «امیر هوشنگ»، قرار می‌گیرد. «ارسلان» در اوج ناامیدی می‌کوشد به‌گونه‌ای مورد توجه شاهزاده خانم قرار گیرد تا از ازدواج آن دو جلوگیری کند، اما وضعیت برای هر دو تن، ناامیدکننده است. «ارسلان» نمی‌تواند از ازدواج این دو شاهزاده جلوگیری کند، اما «فرخ‌لقا» هم ـ که تصویر «ارسلان» را دیده و بر او مهر افکنده است ـ می‌کوشد ترفندی به کار برد تا «شاهزاده هوشنگ» نتواند به وصالش برسد.

«ارسلان» در جنایتی که به وقوع پیوسته و طی آن «امیر هوشنگ» به قتل رسیده، مورد سوءظن «الماس‌خان»، رئیس داروغه‌های شهر، قرار گرفته است. «الماس‌خان» به یاری «قمر وزیر» بد سرشت می‌کوشد «ارسلان» را دستگیر کند. با این همه، کارها بر وفق مراد دلدادگان پیش نمی‌رود و در پایان جلد اول قصه، چنین به نظر می‌رسد که «فرخ‌لقا» هم در این قتل، همدست «ارسلان» بوده است.

در دومین بخش قصه، «ارسلان» به جهان دیگری وارد می‌شود که دنیای پریان، دیوان و اجنّه است. در این دنیای غریب، او بارها کوشش‌های ناامیدانه‌ای برای یافتن «فرخ‌لقا» از خود نشان می‌دهد که «قمر وزیر» جادوگر او را ربوده و زندانی کرده است. در این حال، هویت او بر بداندیشانش آشکار شده است با این همه، او باز هم می‌کوشد هویت خود را پنهان دارد و به آنان اطمینان نمی‌کند زیرا مطمئن است با افشای هویت خود، کشته خواهد شد.

او در این سرزمین غریب ـ که بیش‌تر بیابان است ـ آدم‌هایی را می‌بیند که به سنگ تبدیل شده‌اند و با هر چیز و کسی که مواجه می‌شود، آن‌ها را عجیب و غریب می‌یابد. او در طی این جست‌وجوها به دنبال سلاح‌هایی جادویی است که می‌تواند گره از کار فروبسته او بگشاید و نیز در پی به‌دست آوردن مرهمی جادویی است که برای تهیه آن، باید چند نفر («قمر وزیر»، دیو سفید «فولادزره» و همسر جادوگر او) را بکشد و مغزشان را به هم بیامیزد تا بتواند مردان سنگ‌شده را به زندگی بازگرداند.

«ارسلان» با تحمل سختی‌های بسیار و گاه از سرِ تصادف سرانجام پیروز می‌شود و پس از گذشت چهار سال سفر «اودیسه»وار خود به «پطروسیه» بازمی‌گردد و آن هم درحالی‌که «پطرس‌شاه» بدبخت در آستانه جنگ با نیروهای قدرتمند «پاپاس‌شاه» قرار دارد که به انتقام خون پسر خود، «امیرهوشنگ»، به سرزمین «پطرس‌شاه» لشکرکشی کرده است. با این همه، قصه پایانی خوش دارد و «ارسلان» به آرزوی خود می‌رسد.

قصه امیر ارسلان، به‌ویژه در نخستین بخش آن سرگرم‌کننده و ماجراهای واقع‌بینانه آن، بسیار عالی و بهترین نمونه از سنن و مواریث ادبی و پرماجرای ایرانی است. «ارسلان» به عنوان جوانی بااستعداد ـ که عشق او را کور کرده است ـ و «قمروزیر» به عنوان وزیر بدنهادی که در نقطه مقابل جوانی نیک‌سرشت قرار دارد و نیز حضور پادشاهی در قصه که عقیده‌ای پایدار ندارد و به آسانی زیر تأثیر القائات زهرآگین این و آن قرار می‌گیرد، هریک جایگاهی خاص خود دارند. بخش دوم و پایانی قصه، بیش تر خیال‌پردازانه و ناپایدار است. با این همه، سرشار از ماجراهای پری‌وار و یادآور سنت‌های ادبی هزارویک‌شب و آکنده از اندیشه‌هایی خیرخواهانه است که در برابر نیروهای شریر و تباه قرار می‌گیرند.

با آن که بخش اعظم قصه در جهان پریان و اجنه می‌گذرد، امیر ارسلان، سراسر ماجرا است و نمی‌گذارد خواننده خسته شود، زیرا هنوز خواننده از ماجرایی فارغ نشده، به ماجرایی دیگر کشیده می‌شود و درست به همین دلیل، این قصه ماندگار خواهد ماند.

پایان سخن پیشین.

*منتقد، نویسنده ادبی و مدرس دانشگاه

کتاب خوان‌ها

رمان «روزنامه‌فروش»

رمان «روزنامه‌فروش» نوشته «وینس واتر» با ترجمه پروین علی‌پور در نشر چشمه منتشر شد.

«روزنامه‌فروش» داستان پسر ۱۱ساله‌ای است که در پرتابِ توپ، هیچ یک از هم‌سن و سال‌هایش به گرد پایش نمی‌رسند، اما در به زبان آوردن کلمات چنان ناتوان است که حتی اسمش را هم نمی‌تواند بدون لکنت بگوید! از این رو، زمانی که مسئولیت روزنامه‌فروشیِ دوستش را برای یک ماه به عهده گرفت، خودش بهتر از هرکسی می‌دانست که در ارتباط با مشتری‌ها به دردسر می‌افتد. ولی در خواب هم نمی‌دید که همان تجربه پر دردسر، زندگی‌اش را آن‌قدر دگرگون می‌کند. ماجراهای رمان «روزنامه‌فروش» در سال ۱۹۵۹ رخ داده است؛ یعنی زمانی که شیوه‌های نوین گفتار درمانی هنوز در ابتدای راه‌شان بوده‌اند. در ۵۰ سال اخیر گام‌های بلندی در این راه برداشته شده است. هر چند هنوز کارهای بسیاری باید انجام شود و به سوال‌های بی‌شماری باید پاسخ داده شود. این کتاب در ۲۸۸ صفحه و با قیمت ۱۸ هزار تومان به چاپ رسیده است.

«دنیای اقتصاد» به مناسبت روز فلسفه بررسی می‌کند؛

ضرورت فلسفه‌ورزی

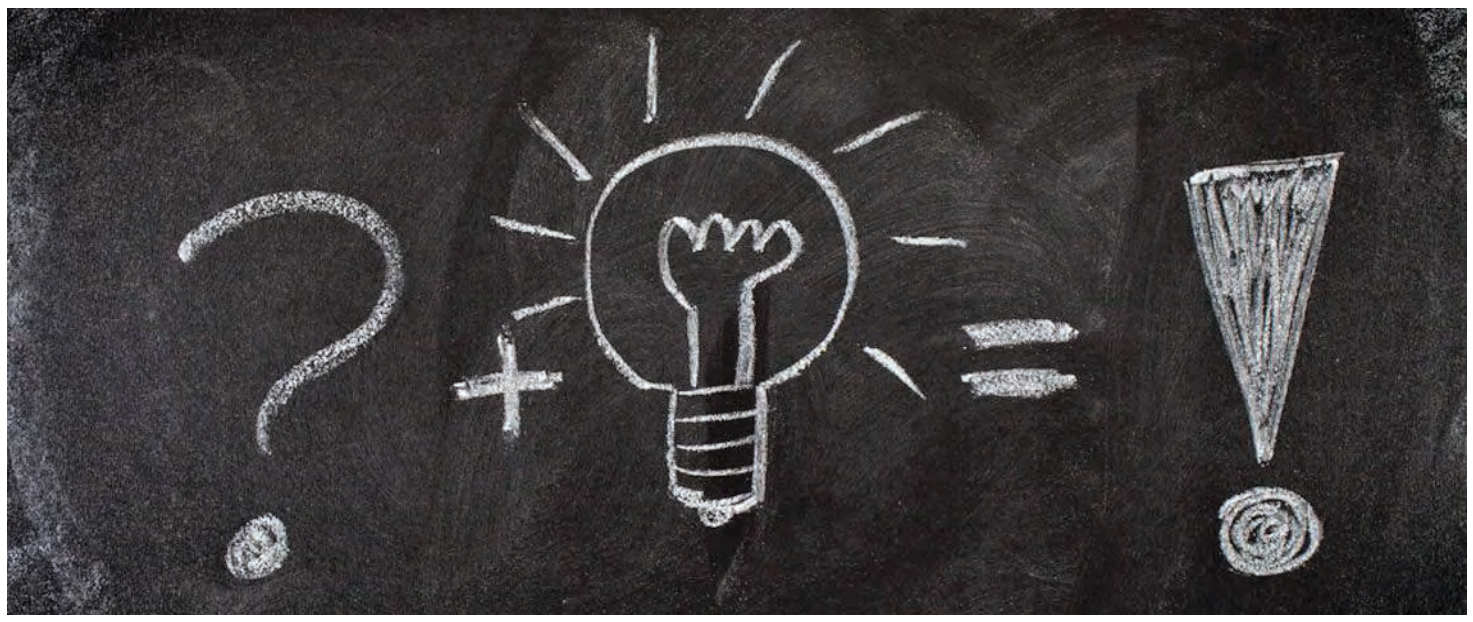

فیلسوف در قبال جریان متداول اندیشه روزگار خود پرسش‌هایی عمیق طرح می‌کند

دنیای اقتصاد، سجاد رجبی- آیا می‌توان از طرح مسائل فلسفی دوری گزید؟ آیا ممکن است تا ذهن خود را از بند چنین سوالاتی رها سازیم؟ درباره مسائل و سوالات فلسفه می‌توان نوشت که این مسائل به نحوی ارتباطی مستقیم با خود انسان دارند. درواقع انسان همچون موجودی در میان سایر موجودات نیست و نمی‌تواند که باشد. او مختصاتی متمایز از دیگر موجودات دارد و می‌باید که وجودش را بپروراند و با توجه به چنین ویژگی خاص انسانی است که مهمترین پرسش و مسأله فلسفه- پرسش از وجود- به واقع تکلیف انسان و موقف او را در عالم وجود مورد اشاره قرار می‌دهد.

■ پرسش از وجود انسانی

انسان انتخاب نمی‌کند که به سراغ فلسفه برود بلکه ناگزیر است به پرداختنِ به فلسفه و پرسش اَز وجود انسانی‌اش

می‌توان گفت که فلسفه تماما ناظر به یک مسأله است و آن مسأله وجود است ولی نکته‌ای که ایجاب می‌کند تا فلسفه با هستی انسانی مناسبات و پیوندهای ضروری ایجاد و برقرار کند، این است که برای پرداختن به وجود گزیری نداریم مگر شروع از خودمان؛ این ناگزیری به آغاز از خودمان، ناگزیری دیگری را پیش روی‌مان می‌گشاید. انسان انتخاب نمی‌کند که به سراغ فلسفه برود بلکه ناگزیر است به پرداختنِ به فلسفه و پرسش از وجود انسانی‌اش؛ این که گفته می‌شود در واقع انتخابی در کار نیست، ناظر به این مهم است که از همه موجودات، این تنها انسان است که ناگزیر به فکر کردن راجع به خود و سوال پرسیدن از خویشتن انسانیِ خود است.

با توجه به چنین ناگزیری‌ای است که فلسفه را می‌توان عبارت دانست از: بحث اساسی انسان درباره «خویشتن انسان» و باز مطرح کردن چیستی این خویشتن انسانی؛ به عبارتی بخش بزرگی از مباحث فلسفه توجه دارد به سوال برانگیز بودن خویشتن انسانی. با این رویه می‌توان چنین سوالاتی را ساخت و پرداخت که: «معنای وجود انسانی چیست؟» و «چه توجیهی می‌توان از این وجود به دست آورد؟» باید توجه داشت پرسش از معنای وجود انسانی ناظر بر این پرسش است که «انسان بودن چیست؟»

■ خواست بر دانستن و حریص بودن در دانایی

گفته شد که تمام فلسفه ناظر به مسأله وجود و پرسش از وجود است و از دیگر سو تأکید شد نکته‌ای که ایجاب می‌کند تا فلسفه با هستی انسانی نسبت و پیوند داشته باشد، این است که تحقیق درباره وجود نقطه عزیمت خود را در تأمل در چیستی موجودی قرار می‌دهد که پرسش از وجود را مطرح می‌سازد، یعنی می‌توان نوشت که خاستگاه پرسش از وجود، به‌نوعی وجود انسانی است و به‌عبارتی دیگر انسان با فلسفه‌ورزی است که وجود انسانی خود را قوام می‌دهد یا خود را قوام می‌دهد، به عبارتی، انسان ناگزیر است از پرداختن به فلسفه.

این ناگزیری از پرداختن به فلسفه در حقیقت ناشی از طبیعت آدمی است و بنا به قول ارسطو همه انسان‌ها برحسب طبیعت خود می‌خواهند بدانند. خواست بر دانستن و حریص بودن در دانایی می‌تواند خصوصیتی برای فلسفه باشد که در وهله نخست خاستگاهی برآمده از حیرت داشته باشد.

ارسطو در همان صفحات آغازین مابعدالطبیعه‌اش اشاره می‌کند که انسان به سبب حیرت است که به فلسفه می‌پردازد و کسی که متحیر می‌شود، در این پندار نیست که می‌داند بلکه به جهل خود وقوف پیدا کرده است.

سقراط در صدر تفکر فلسفی یادآور شده بود که اساس دانستن، آگاهی و وقوف به جهل خویش است و از همین جهت است که فیلسوف (سقراط) از ضرورت خلاف عادت عامه بودنی، می‌گفت که قوام وجود انسانی بسته به آن است.

■ گریزی از فلسفه نیست!

گفته شد که انسان ناگزیر است از پرداختن به فلسفه و ممکن است این ضرورت و ناگزیری انسان، حکایت از گسستی داشته باشد که از وجود تناقضی میان ناگزیری به پرداختن فلسفه و نسبت آن با انسان و فیلسوف خبر می‌دهد.

گفته شد انسان گریز و گزیری ندارد از پرداختن به فلسفه و از سوی دیگر این فلسفه است که وجود انسانی را قوام و احتمالا دوام می‌دهد، اما چگونه باید این گسست موجود میان فلسفه و مدینه (پولیس) انسانی را حل کرد، وقتی مورخ و فیلسوف خبر از محاکمه‌ای می‌دهد که در مدینه‌ای همچون آتن فیلسوف نه تنها محاکمه شد بلکه به مرگ نیز محکوم شد تا از فسادی که او ممکن است در دامن شهر بپراکند، جلوگیری شود؟ فیلسوف شوکران می‌نوشد تا «ملتوس» و «آنیتوس» نامی آسوده از خطر انحراف مدینه آتن به آسودگی به سر برند.

پرسشی هولناک و سترگ در پیش رو داریم که ناگزیرمان می‌دارد به پرداختن و اندیشیدن در باره آن، گویا گریزی نیست از این که معنای بودن خویش را، معنای خویش را با طرح هولناک این پرسش عمق ببخشیم

از سویی انسان را ناگزیر می‌یابیم از این که معنای بودن خویش را بیابد و به عبارتی دیگر انسانی که مدام در پی کشف خویش است، گریزی ندارد جز از طرح بی‌پایان و همیشگیِ پرسش از چیستی و چگونگی بودن خویش و از سویی دیگر وقتی به شناخت و تعریف فیلسوف می‌رسیم از خلاف عادت عامه بودنی می‌گوییم که از روزگار آغازین فلسفه همراه فلسفه بوده است و فیلسوف را پرسنده‌ای می‌یابیم که پرسش‌هایی را مطرح می‌کند که دیگر افراد جامعه یا مدینه را رغبتی چندان به طرح آن‌ها ندارند و چه بسا در برابر آن نیز مقاومت کنند.

فیلسوف در قبال جریان متداول اندیشه روزگار خود

این ناگزیری از پرداختن به فلسفه در حقیقت ناشی از طبیعت آدمی است و بنا به قول ارسطو همه انسان‌ها برحسب طبیعت خود می‌خواهند بدانند

پرسش‌هایی عمیق طرح می‌کند و درعین حال اذعان دارد که نمی‌داند و می‌تواند درد این نادانی را تحمل کند، اما غالب مردم این نادانی را تاب نمی‌آورند و از اقرار به آن احتراز می‌کنند، از این روست که ما معمولا می‌اندیشیم، سخن می‌گوییم و زندگی می‌کنیم، آن گونه که دیگران چنین می‌کنند و فیلسوف است که این تلقی برخوردار از اعتبار عامه و روزمره را موضوع پرسش و تردید خود قرار می‌دهد و آن را وظیفه خود تلقی می‌کند. بدین ترتیب، ما غالبا توانایی خود را برای دیدن عالم از منظر و افقِ دیگری ارزیابی نمی‌کنیم.

حال آنکه فیلسوف، پیوسته چشم در این امکان دارد و مرزهای بداهت غیرقابل خدشه را می‌جوید.

خراسان بزرگ، فیلسوفان بزرگ

دنیای اقتصاد، گروه فرهنگ و هنر- فلسفه را بزرگان «علم به موجودات از آن سو که وجود دارند» تعریف کرده‌اند. البته که این تعاریف نزد بزرگان این رشته متفاوت است. خراسان از دیرباز محفل و پرورنده عرفان و فلسفه است. بزرگانی که زبان فلسفی خود را چه در نثر و چه در نظم نمایان می‌کردند و زندگی‌شان در اندیشیدن خلاصه می‌شد.

کم نیستند بزرگانی چون ابوسعید ابوالخیر که عرفان و شعر و فلسفه را با هم درآمیخت و معنای عمیقی در بطن نوشتارش به ارث گذاشت. یا بزرگانی دیگر همچون حکیم عمر خیام که با پختگی تمام، معنا و مفهوم وجودیت فلسفه زندگی را در اشعارش به تصویر کشید. خراسان بزرگ به جغرافیا هم مدیون است و از لحاظ جغرافیایی خاستگاه دو رکن حکمت و فلسفه بود که فارابی و ابن‌سینا را در اختیار داشت. در سال‌های بعد، فخررازی و نیز خواجه نصیرالدین طوسی و امام محمد غزالی از شخصیت‌های برجسته‌ای هستند که با گذشت زمان در خراسان و در جبهه‌ای مخالف ظهور می‌کنند و در نهایت به حاج ملاهادی سبزواری منتهی می‌شود. شخصیت‌هایی که سادگی و قناعت پیشه کردند و از تعلقات دنیوی فاصله گرفتند. نگاهشان به زندگی و وجودیت زندگی تامل برانگیز بود و هست. آثار این بزرگان که بعد از گذشت قرن‌ها تالیف هنوز در نزد بزرگان و مردم عامه همچنان مورد بررسی و خوانش قرار می‌گیرد، آثاری است که برای خواندن آن باید تامل کرد و بهای اندیشیدن آن را پرداخت. آثار گران‌بهایی که سرمشق بسیاری از چهره‌های تاریخی بوده که از جمله این بزرگان می‌توان به امام‌محمدغزالی در میان متفکران اسلامی اشاره کرد. هیچ‌یک به اندازه ابوحامد محمدالغزالی تألیف و تصنیف نکرده‌است، طوری که گویند «تألیف‌هایش را شمار کردند و بر روزهای عمرش تقسیم نمودند، هر روز چهار جزوه و تردیدی در آن نیست که بسیاری از این آثار که اسامی بیشتر آن‌ها در تاریخ نهضت‌های فکری اسلامی از رودکی تا سهرودی آمده است، منسوب به اوست.» و یا چهره برجسته دیگری مانند امام فخر رازی که خطیبی زبردست بود و مردم خراسان برای شنیدن سخنانش شوق و رغبت بسیار نشان می‌دادند. لقبش فخر رازی است؛ و بر علوم عقلی و نقلی، تاریخ، کلام، فقه، اصول و علوم ادبی عصر خود تسلط کامل داشت. کتاب‌هایش در دوران حیاتش بسیار مورد استقبال قرار گرفت و به عنوان کتب درسی از آن‌ها استفاده می‌شد. از بزرگان دیگری که در فلسفه، شعر، فقه و تکلم تبحر داشتند، می‌توان به ابوجعفر محمدبن حسن طوسی مشهور به خواجه نصیرالدین طوسی اشاره کرد. وی سنت فلسفه مشایی را که پس از ابن‌سینا در ایران روبه افول گذاشته بود، بار دیگر احیا کرد. وی مجموعه آرا و دیدگاه‌های کلامی شیعه را در کتاب «تجریدالاعتقاد» گردآورد. وی رصدخانه مراغه را ساخت و در کنار آن کتابخانه‌ای به‌وجود آورد که نزدیک به چهل‌هزار جلد کتاب در آن بوده‌است. او با پرورش شاگردانی (همچون قطب‌الدین شیرازی) و گردآوری دانشمندان ایرانی عامل انتقال تمدن و دانش‌های ایران پیش از مغول به آیندگان شد. وی یکی از گسترش‌دهندگان علم مثلثات است که در قرن ۱۶ میلادی کتاب‌های مثلثات او به زبان فرانسه ترجمه گردید.

در این میان کسی زبان سخت فلسفه را با شعر درآمیخت و مضامین اصلی را چنان استادانه به نظم کشید که هنوز نزد فیلسوفان و مردم جایگاه والایی دارد. او در سال ۱۲۱۲ هجری معادل ۱۷۹۷ میلادی در شهر سبزوار به‌دنیا آمد. پدرش حاج میرزا مهدی سبزواری یکی از دانشمندان علوم اسلامی بودملاّ هادی سبزواری پس از فراگیری علوم مقدماتی، برای تکمیل درس به مشهد رفت. پس از آن برای تحصیل عرفان و فلسفه راهی اصفهان شد و در جلسات درس استادانی از جمله: ملاحسین سبزواری، علامه محمد ابراهیم کلباسی، آقاشیخ محمدتقی، ملاعلی مازندرانی نوری اصفهانی و ملااسماعیل کوشکی حاضر شد. ملاهادی در سال ۱۲۴۲ به مشهد بازگشت و پنج سال در مدرسه حاج حسن مشغول تدریس شد. آوازه او تنها مرزهای خراسان و ایران را دربرنمی‌گیرد بلکه فراتر از مرزها رفته است که فیلسوف فرانسوی کنت گوبینو راجع به او اینطور نقل‌قول می‌کند: «شهرت او به قدری عالم‌گیر شده که طلاب زیادی از ممالک هندوستان، ترکیه و عربستان برای استفاده از محضر او به سبزوار روآورده و در مدرسه او مشغول تحصیل هستند.»

آنچه نوشته شد تاریخچه کوتاه و مختصری از محفل عرفان و ادب خراسان بود که چه مرواریدهای گران‌قدری را درخود پرورانده و راه اندیشیدن را گشوده است.

عکس هفته

دیواری با دریچه سخاوت

درخیابان گویای مشهد یک جالباسی روی دیواری تعبیه شده است تا مردم لباس‌های بیش از حد نیاز خود را برای نیازمندان روی آن آویزان کنند.

شب‌ها خیلی از آن‌هایی که نیاز به پوشاک دارند به سراغ این دیوار در خیابان گویای ۶ می‌آیند. تابلویی بالای این جالباسی با این مضمون نصب است: «نیکی کنیم که خداوند به ما نیکی می‌فرماید.» امیدواریم با شروع فصل سرما این حرکت‌های زیبا و انسان‌دوستانه را بیش از این شاهد باشیم و درحد بضاعتمان با هدیه دادن لباس‌هایی که بدون استفاده در جالباسی خانه خاک می‌خورد، دست‌های همشهریان نیازمند خود را به گرمی بفشاریم.

خبر

«گرافیک/ بدون عنوان» در نگارخانه رادین

دنیای اقتصاد- جمعه ۲۹ آبان ماه، گالری رادین میزبان گشایش نمایشگاه آثار جمعی از برترین گرافیست‌های مشهد بود.

در گرافیک/ بدون عنوان، رضا باباجانی، احسان مهدوی، داوود مرگان و فرید یاحقی از استودیو چپ چین، وحید عرفانیان و سعید توانایی از استودیو وال، هرکدام آثاری را به معرض نمایش گذاشته‌اند. این نمایشگاه تا چهارشنبه چهارم آذر ماه، همه روزه از ساعت ۱۷ تا ۲۰ پذیرای هنرمندان و علاقمندان به هنر طراحی و گرافیک خواهد بود. گالری رادین در بلوار سجاد، حامد جنوبی ۱۲، پلاک ۱۰۸ واقع شده است.

تاسیس خانه تئاتر مشهد بلامانع است

دنیای اقتصاد- پس از کش‌وقوس‌های فراوان سرانجام مشکلات تاسیس خانه تئاتر مشهد در آستانه حل شدن است.

روزهای پایانی تابستان بود که خبر تاسیس خانه تئاتر مشهد روی خروجی خبرگزاری‌ها قرار گرفت، اما این مجموعه با مشکلاتی از جمله گرفتن مجوز از سوی ارشاد مواجه شد و به رغم این که در تاریخ ۲۹ شهریور سال جاری نشست خبری مربوط به افتتاح خانه تئاتر خراسان رضوی به انجام رسید، دود سفیدی از دودکش ارشاد اسلامی استان در این خصوص بیرون نیامد.

به گزارش ایسنا، ناصر نبی‌زاده، معاون هنری ارشاد خراسان رضوی گفت: طی نامه ارسال شده از سوی خانه تئاتر تهران، تاسیس خانه تئاتر در دیگر استان‌ها با رعایت شرایط مندرج در آیین‌نامه مشکلی ندارد. وی ادامه داد: خانه تئاتر مشهد هم در صورت رعایت شرایط و معرفی اعضاء هیأت مدیره مانعی برای تاسیس نخواهند داشت.

علی روحی، مدیر خانه تئاتر مشهد در خصوص پیگیری اقدامات برای تاسیس رسمی خانه تئاتر عنوان کرد: در حال حاضر مشکلی برای ایجاد خانه تئاتر در مشهد وجود ندارد و ایرج راد، رئیس خانه تئاتر ایران هم طی مصاحبه‌ای حمایت خود را نسبت به این فعالیت اعلام کرد.

امیدواریم با توجه به دریافت مجوز رسمی از اداره ارشاد و ایجاد سایت مربوطه خانه تئاتر در آینده نزدیک از طریق این محل، صنفی برای هنرمندان تئاتر در جامعه ایجاد شود و در نتیجه این هنرمندان بتوانند از حقوق بهتر و بیشتری نسبت به گذشته برخوردار شوند.

زیرساخت‌های صنعت نشر نیاز به حمایت دارد

دنیای اقتصاد- معاون فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی گفت: حمایت‌های مستقیم از حوزه نشر کارگشا نیست و در حوزه زیرساخت‌های صنعت نشر نیازمند حمایت و سرمایه‌گذاری هستیم.

سید عباس صالحی در جریان بازدید از برخی کتاب‌فروشی‌های شهر مشهد به مناسبت روز ارتباط مردم با کتاب، گفت: دو اتفاق در حوزه نشر طی چند سال اخیر در قیمت کتاب موثر بوده است که نخستین آن قطع یارانه کاغذ در سال ۱۳۸۴ بود. وی با بیان اینکه آن زمان استدلال‌های منطقی درباره حذف یارانه‌هایی که مستقیم به این حوزه داده می‌شد، وجود داشت، اظهار کرد: این یارانه زمینه‌ساز برخی مفاسد و بی‌توجهی‌ها بود و در مواردی به جای هزینه یارانه در تولید کتاب خوب، در حوزه‌های دیگری صرف می‌شد. وی گفت: حذف یارانه کاغذ زمانی مشکل‌ساز شد که این اعتبار به زیرساخت‌ها و نوسازی آن‌ها اختصاص نیافت.

صالحی ادامه داد: اگر همان یارانه‌ای که تا قبل از سال ۱۳۸۴ به این حوزه اختصاص می‌یافت با تغییرات نرخ ارز به زیرساخت‌های صنعت نشر داده می‌شد امروز این صنعت وضعیت مطلوب‌تری داشت.

وی افزود: امروز درخواست ما از حوزه نظام برنامه‌ریزی و بودجه‌ریزی کشور، ایجاد و اختصاص همان حمایت‌ها از زیرساخت‌های صنعت نشر می‌باشد.

معاون وزیر ارشاد در زمینه ترویج کتاب و کتاب‌خوانی در جامعه سه نهاد خانواده، آموزش و پرورش و رسانه را دارای نقش محوری دانست. وی با اشاره به طرح کتاب‌فروشی به وسعت ایران افزود: حمایت‌های یارانه‌ای که از حوزه نشر در قالب نمایشگاه کتاب تهران از کتابفروشی‌های کشور صورت گرفت بازتاب‌های مثبتی داشته است.

نمایشگاه حجم و نقاشی در نگارخانه آسمان

دنیای اقتصاد- نمایشگاه گروهی حجم و نقاشی در نگارخانه آسمان برگزار می‌شود.

اکرم معدنیان در گفت‌وگو با ایسنا، ضمن بیان این مطلب، عنوان کرد: در این نمایشگاه آثار حجم من و آثار نقاشی خانم فهیمه ترمه‌چی به نمایش درآمده است.

این هنرمند هنرهای تجسمی، تصریح کرد: در این نمایشگاه مجموعا ۳۰ اثر شامل ۲۰ اثر حجم و ۱۰ تابلوی نقاشی در معرض بازدید عموم علاقه‌مندان قرار گرفته است. وی در پاسخ به سوالی در مورد موضوع و شکل آثار ارائه شده در این نمایشگاه عنوان کرد: کارهای حجم موجود در این نمایشگاه در قالب سردیس و در شکل‌های رئال شامل سردیس مرحوم استاد ترمه‌چی و مهدی اخوان ثالث و طرح‌های انتزاعی، دفورمه و ... و آثار نقاشی ارائه شده در این نمایشگاه با موضوع «گل» هستند.

این نمایشگاه تا ۳ آذرماه سال جاری از ساعت ۱۸ تا ۲۱ به کار خود ادامه خواهد داد. نگارخانه آسمان در بولوار وکیل‌آباد، نبش وکیل‌آباد ۳۸ واقع شده است.

مشهد ۲۰۱۷

استاندار خراسان رضوی:

دستگاه‌های اجرایی هرچه سریع‌تر برنامه‌های مشهد ۲۰۱۷ را اعلام کنند

دنیای اقتصاد- استاندار خراسان رضوی گفت: باید نشست‌های ماهانه شورا و دبیران ستادها جدی‌تر دنبال شود و دستگاه‌های اجرایی نیز هرچه سریع‌تر برنامه عملیاتی و اجرایی خود را اعلام کنند.

علیرضا رشیدیان در جلسه شورای برنامه‌ریزی و هماهنگی پایتخت فرهنگ اسلامی مشهد ۲۰۱۷ اظهار کرد: باید توجه به این رویداد مهم و فرصت استثنایی برای جمهوری اسلامی ایران از نگاه استانی به ملی تغییر یابد و با ارائه آن در دولت بتوان اعتبارات ویژه‌ای به این منظور جذب کرد. استاندار خراسان رضوی به برگزاری جلسه شورای عالی سیاست‌گذاری مشهد ۲۰۱۷ طی هفته آینده در تهران اشاره کرد و گفت: برنامه های تدوین شده در آن نهایی و سپس طبق جدول زمانبندی باید اجرایی شود. رشیدیان تصریح کرد: باید نشست‌های ماهانه شورا و دبیران ستادها جدی‌تر دنبال شود و دستگاه‌های اجرایی نیز هرچه سریع‌تر برنامه عملیاتی و اجرایی خود را اعلام کنند.

مدیر کل میراث فرهنگی خراسان رضوی خبر داد:

بخشی از بافت قدیم مشهد در سال ۲۰۱۷ حفظ و تثبیت می‌شود

دنیای اقتصاد- مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری خراسان رضوی با اشاره به اهمیت حفظ هویت و بافت قدیم مشهد گفت: بخشی از بافت قدیم مشهد برای سال ۲۰۱۷ حفظ می شود.

حسین زارع‌صفت اظهار کرد: حدفاصل میدان شهداء تا میدان ۱۰ دی برای سال ۲۰۱۷ میلادی و انتخاب مشهد به عنوان پایتخت فرهنگی جهان اسلام، حفظ و تثبیت می‌شود. وی در جلسه سیاست‌گذاری مشهد ۲۰۱۷ که به میزبانی این اداره کل و با حضور مدیران و مسئولان دستگاه‌های مختلف استان برگزار شد، گفت: مجموعه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری خراسان رضوی برای سال ۲۰۱۷ آمادگی کامل دارد.

مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری خراسان با اشاره به برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته در این اداره کل برای مشهد ۲۰۱۷ افزود: در همین ارتباط تاکنون چندین جلسه برگزار شده و برنامه‌ریزی‌های مختلفی صورت گرفته که اجرایی خواهد شد. وی گفت: یکی از موضوعاتی که از سوی این اداره کل برای مشهد ۲۰۱۷ پیگیری خواهد شد، حفظ و تثبیت بخشی از بافت قدیم مشهد است.

زارع صفت با بیان اینکه باید تمام فعالیت‌های ما رویدادمحور باشد، افزود: یکی از موضوعاتی که باید آن را دنبال کنیم ایجاد فرهنگ گردشگری و فرصت‌سازی در این حوزه است. در همین ارتباط و با توجه به اینکه مجموعه فرهنگی و تاریخی توس یکی از مهمترین مقاصد گردشگرانی است که به مشهد مقدس سفر می‌کنند ارتقاء شاخص‌های گردشگری توس یکی از مهمترین کارهایی است که برای سال ۲۰۱۷ برنامه‌ریزی‌های آن در این اداره کل در حال انجام است.

مشاور عالی شهردار مشهد خبر داد:

اجرای یک پیاده‌راه سبز در مسیر حرم مطهر رضوی تا سال ۲۰۱۷

صبح مشهد- علی‌اصغر عنابستانی گفت: درصدد هستیم برای مشهد ۲۰۱۷ یکی از پیاده‌راه‌های سبز را به صورت ویژه در مشهد مقدس اجرا کنیم که به مقصد حضرت امام رضا(ع) خواهد بود و برای این منظور ایده احداث مسیر پیاده در محدوده پلیس‌راه مشهد-باغچه به سمت حرم مطهر مطرح شده و مسیر آن نیز تایید شده است و به دنبال اجرایی کردن آن هستیم.

مشاور عالی شهردار مشهد گفت: در مسیر پلیس‌راه به سمت حرم مطهر، پیاده‌راه احداث خواهد شد. وی افزود: درصدد هستیم برای مشهد ۲۰۱۷ یکی از پیاده‌راه‌های سبز را به صورت ویژه در مشهد مقدس اجرا کنیم که به مقصد حضرت امام رضا(ع) خواهد بود و برای این منظور ایده احداث مسیر پیاده در محدوده پلیس‌راه مشهد-باغچه به سمت حرم مطهر مطرح شده و مسیر آن نیز تایید شده است و به دنبال اجرایی کردن آن هستیم.

عنابستانی با اشاره به اینکه هم‌اکنون بر روی پارک‌های خطی و پیاده‌راه‌های سبز به صورت ویژه کار می‌شود، افزود: همچنین بر روی پارک‌های موضوعی تاکید ویژه‌ای وجود دارد. به همین منظور بهره‌برداری از پارک زیارت و مینیاتوری و همچنین تکمیل پارک سلسله‌الذهب، سرزمین کهن و پارک جاده ولایت با نگاه پایتختی فرهنگ اسلامی دنبال می‌شود.

مشاور عالی شهردار مشهد با تاکید بر اینکه دربرنامه‌ریزی طرح‌ها و اقدامات حول محور مشهد ۲۰۱۷ بر افزایش آسایش و رفاه تاکید می‌شود، گفت: تامین رفاه برای زائران علی‌بن‌موسی‌الرضا(ع) و حفظ آسایش برای مجاوران امام هشتم(ع) در اولویت امور قرار دارد. عنابستانی به تمرکز بر احیای بافت قدیم شهر اشاره کرد و افزود: برای این منظور سرشور و بازار فرش به عنوان دو کوچه قدیمی شهر مشهد در دست بازسازی قرار گرفته و برای سال ۲۰۱۷ ارائه خواهد شد. این کار با هدف احیای هویت مشهد قدیم صورت می‌گیرد. الگوی بازسازی یک کوچه دیگر نیز تدوین شده و به زودی این گزینه اعلام خواهد شد.

مشاور عالی شهردار مشهد در ادامه بیان کرد: همچنین درصدد هستیم نماد و منظر یکی از خیابان‌های شهر مشهد را به صورت الگویی به معماری اسلامی-ایرانی مزین کنیم.

عنابستانی به ارائه یکی از محلات مشهد به عنوان الگو، ذیل شاخص‌های «شهر الگو و اسوه» اشاره کرد و گفت: یکی دو محله مشهد با شاخص‌های مختلف شهر الگو کار خواهد شد و آن محلات را بر اساس شاخص‌های مرتبط برای سال ۲۰۱۷ ارائه می‌کنیم.

«دنیای اقتصاد» از موزه آستان قدس رضوی گزارش می‌دهد:

تماشاخانه ایام

موزه‌ها به عنوان بستری برای نگه داری آثار دیرین، همواره مورد توجه افرادی قرار داشته که به دلایل گوناگون خواهان مشاهده، بررسی و تدقیق در آثار تمدنی بازمانده از پیشینیان بوده‌اند

دنیای اقتصاد، گروه گردشگری- بررسی آثار باقی‌مانده که موضوع علم باستان‌شناسی (Archaeology) یا دیرینه‌شناسی می‌باشد امروزه به یکی از شاخص‌های تعیین قدمت تمدنی هر قوم و ملتی تبدیل شده است. در کنار این امر، در آموزه‌های اسلامی ما نیز همواره گشت‌وگذار در جغرافیای سایر ملل و مشاهده این آثار توصیه شده است. موزه‌ها به عنوان بستری برای نگه داری از این آثار، همواره مورد توجه افرادی قرار داشته که به دلایل گوناگون خواهان مشاهده، بررسی و تدقیق در آثار تمدنی بازمانده از پیشینیان بوده‌اند. هرچندکه امروزه در کشورهای پیشرفته دیگر موزه به معنا و مفهوم رایج آن مطرح نیست و برقراری موزه‌هایی همچون موزه کفش، ماشین و سایر موزه‌های مرتبط با دست‌ساخته‌های نوین بشری خود موید این مطلب است. این تنوع کاربری باعث شده است تا پدیده موزه‌داری به یک منبع غنی جهت جذب گردشگر و توریست در هر منطقه و سرزمینی مبدل گردد. سرزمین ایران با گستره پهناور جغرافیایی خود همواره محل آمد و شد تمدن‌ها و اقوام گوناگون بوده که آثار بازمانده از آنان عموما تحت لوای نام سلسله‌ها و پادشاهی‌های گوناگون طبقه‌بندی شده‌اند. ایران با تمدن دیرپا و دیرینه خود دارای سابقه تمدنی چندهزارساله بوده که از نظر غنای فرهنگی و تمدنی، جزء معدود کشورهای باستانی فعلی جهان است. این ثروت تمدنی موجبات آن را فراهم آورده که آثار و نشانه‌های بازمانده از قدما و پیشینیان در این سرزمین به حد وفور و عمدتا به هنری‌ترین شکل ممکن یافت شود.

■ موزه و موزه‌داری در ایران

تاسیس اولین موزه در ایران به حدود یک قرن پیش بازمی‌گردد. آن زمان که ناصرالدین شاه قاجار تصمیم گرفت تا در کاخ گلستان مبادرت به ایجاد مکانی برای نگهداری آثار خاندانی خود نماید و بعدها با گسترش آن نخستین موزه ایران به نام موزه همایونی تشکیل شد. با پیشرفت علم و آگاهی و درک میزان اهمیت آثار بازمانده از گذشتگان در سایر شهرها نیز به تناوب موزه‌ها شکل گرفت.

موزه آستان قدس رضوی نقطه پیوند تاریخ، صنعت، هنر و گردشگری است و هریک از مجموعه‌های آن در نوع خود یکی از غنی‌ترین مجموعه ها در ایران و بعضا در جهان به‌شمار می آید و هرساله پذیرای میلیون‌ها گردشگر و بازدیدکننده‌داخلی و خارجی می‌باشد

■ مشهد و موزه‌داری

این شهر که به دلیل موقعیت مکانی خود در طول تاریخ محلی بر سر راه آمد و شد گروه‌ها و اقوام گوناگون بود دارای تاریخی بزرگ و کهن می‌باشد. این رفت‌وآمدهای تمدنی و توالی سلسله‌ها و حکومت‌ها موجب شده بود تا هریک از این اقوام در گذر زمان، آثاری از خود در این شهر برجای بگذارند. شهادت امام رضا (ع) در این شهر نیز بعدها بر اهمیت این منطقه افزوده و موجبات ازدیاد تردد را به این شهر فراهم آورد. وجود تشکیلات مذهبی پیرامون مرقد مطهر این امام همام که در طول تاریخ با اسامی و نام‌های مختلف نامیده شده بود و بعدها به آستان قدس رضوی شهرت یافت، بر رونق و آبادانی مجموعه‌های پیرامونی آن افزود. این آبادانی ابعاد گوناگونی را دربرمی‌گرفت که یکی از آن‌ها تشکیلات مربوط به نگهداری آثار و بقایای بازمانده از پیشینیان بود.

■ موزه آستان قدس رضوی؛ تماشاخانه ایام

در سال ۱۳۱۵ خورشیدی مجموعه آثار وقفی و بازمانده قدیمی متعلق به حرم مطهر، در خزانه‌ای در اتاق‌های بالایی شمال‌غربی صحن نو (آزادی) و جنوب‌شرقی صحن کهنه (انقلاب اسلامی) که به یکدیگر متصل بوده، نگهداری می‌شد. این مکان اولین محل نگهداری این آثار به‌شمار می‌آمد. بعدها در سال ۱۳۲۴ هجری شمسی ساختمانی به مساحت ۱۰۲۴ متر مربع در صحن امام خمینی فعلی بنا گردید که ساختمان فعلی موزه مرکزی را تشکیل می‌دهد.

این موزه که از بخش‌ها و قسمت‌های گوناگونی تشکیل شده، به مرور و طی سالیان همچون سایر مجموعه‌های موجود گسترش‌یافته و به فراخور موجودی، میزبان بازدیدکنندگان مختلفی بوده است. موزه از چهار ساختمان و بخش مجزا تشکیل شده که سه مجموعه آن در صحن کوثر و مجموعه مردم‌شناسی آن در حمام مهدی قلی‌خان واقع شده است. می‌توان گفت موزه آستان قدس رضوی نقطه پیوند تاریخ، صنعت، هنر و گردشگری است و هریک از مجموعه‌های آن در نوع خود یکی از غنی‌ترین مجموعه ها در ایران و بعضا در جهان به‌شمار می‌آید و هرساله پذیرای میلیون‌ها گردشگر و بازدیدکننده داخلی و خارجی می‌باشد.

■ ساختمان موزه مرکزی

ساختمان موزه مرکزی شامل گنجینه‌های مختلفی از جمله گنجینه حرم رضوی، تمبر و اسکناس، نجوم و ساعت، سلاح‌های سرد و گرم، ظروف، هنرهای تجسمی، صدف‌ها و حلزون‌های دریائی، سکه و مدال می‌شود. در ادامه به بعضی از این موزه‌ها اشاره مختصری خواهیم کرد.

■ موزه تاریخ حرم رضوی

سنگ‌بنای این قسمت در سال ۱۳۵۶ شمسی گذاشته شد که طی آن اشیای موزه قدیم جهت نمایش به ساختمان جدید در محل فعلی صحن کوثر منتقل گردید و موزه عمومی در طبقه همکف بازگشایی شد. در سال ۱۳۷۸ به منظور آشنایی بیشتر مردم با مراحل رشد و توسعه شهر مشهد و نیز حوادثی که در طی قرون بر اماکن متبرکه رضوی گذشته است، موزه تاریخ مشهد بنیاد گردید. با این حال از آنجاکه عمده این آثار و اشیا در ارتباط نزدیک با حرم مطهر قرار داشت، در سال ۱۳۹۲ تصمیم برآن گرفته شد تا نام آن را به موزه تاریخ حرم رضوی تغییر دهند. در این مجموعه آثار گران‌سنگی چون ضریح‌های طلا و نقره و فولادی، کتیبه‌های طلای حرم مطهر، درهای چوبی، درهای طلا و نقره، محراب‌های زرین فام، پنجره فولاد حرم مطهر، ظروف شستشوی ضریح مطهر، ابریق‌ها و آفتابه لگن‌های مورداستفاده در کشیک‌خانه و دفاتر حرم مطهر، انواع زیارت‌نامه‌ها، انواع وسایل روشنایی، قفل‌ها و عکس‌های تاریخی مربوط به اماکن متبرکه در موزه تاریخ حرم رضوی درمعرض نمایش قرار دارد.

■ گنجینه سکه

از دیگر بخش‌های قابل‌توجه و پربازدید مجموعه، گنجینه سکه است. سکه‌های به نمایش درآمده از دوره‌های مختلف تاریخی در این مجموعه به این شرح‌اند: مسکوکات تاریخی ایران شامل مسکوکات پیش از اسلام مربوط به دوران هخامنشیان، سلوکیان، اشکانیان و ساسانیان. مسکوکات پس از اسلام مربوط به اسپهبدان طبرستان، حکام عرب طبرستان، عرب ساسانی، امویان، عباسیان، آل‌بویه، سامانیان، غزنویان، سلجوقیان، خوارزمشاهیان، ایلخانان مغول، تیموریان، صفویه، افشاریه، زندیه، قاجاریه، پهلوی و جمهوری اسلامی. این گنجینه با فضای نمایشی ۱۵۰ متر تعدادی از سکه‌های نفیس ایران و ۵۰ کشور جهان را در معرض دید عموم قرار داده است.

■ موزه قرآن و نفایس

ساختمان بعدی، ساختمان موزه قرآن و نفایس می‌باشد که در سال ۱۳۶۴ خورشیدی در زمینی به مساحت ۱۰۰۰ متر مربع با همین نام افتتاح شد. این موزه، اولین موزه قرآنی جهان و دربرگیرنده نفیس‌ترین قرآن‌ها و سایر مکتوبات و مخطوطات قرآنی است. این مجموعه که یکی از نفیس‌ترین بخش های موزه می‌باشد دارای تعدادی از قرآن‌های خطی با قدمت تاریخی از قرن ۳ تا قرن ۱۳ قمری، همچنین مجموعه‌ای از مرقعات از دوره صفوی تا عصر حاضر، مجموعه‌ای از جلدهای لاکی و روغنی و نقاشی‌های گل و مرغ و تذهیب و خوشنویسی هنرمندان معاصر می‌باشد. همچنین در قسمتی دیگر از این مجموعه شاهد آثاری مرتبط با کتابت چون قلمدان‌ها، مرکب‌دان‌ها، قیچی و قطزن و قلم خوشنویسی می‌باشیم. از جمله نفایس ذی‌قیمت این مجموعه می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱- قرآن با دست‌خط منسوب به حضرت امام علی علیه‌السلام

۲- قرآن با دست‌خط منسوب به حضرت امام حسن مجتبی علیه‌السلام

۳- قرآن با دست‌خط منسوب به حضرت امام حسین علیه‌السلام

۴- قرآن با دست‌خط منسوب به حضرت امام سجاد علیه‌السلام

۵- قرآن با دست‌خط منسوب به حضرت امام رضا علیه‌السلام

از دیگر بخش‌های واقع‌شده در این مجموعه، گنجینه آثار اهدائی مقام معظم رهبری است. این گنجینه که در سال ۱۳۷۳ در طبقه همکف این ساختمان دایر شد دربردارنده آن دسته از هدایائی است که به مقام معظم رهبری اهدا شده و ایشان با عنایت به اهمیت و قداستی که برای مجموعه حرم مطهر رضوی قائل هستند، این آثار را در فاصله سال‌های ۱۳۷۳ تا ۱۳۹۴ به این قسمت اهدا نموده‌اند. برخی از این آثار که در نوع خود منحصربه فرد به‌شمار می‌روند، عبارتنداز: تابلوهای خط و تذهیب و نقاشی، تابلو فرش، تراش روی شیشه، معرق چوب و صدف، سوزن‌دوزی، قلم‌زنی روی مس، انواع ظروف، ماکت‌ها، مدال‌ها و سکه گوناگون.

مجموعه دیگر واقع‌شده در این ساختمان را تالار آثار و نقاشی‌های گران‌سنگ استاد فرشچیان تشکیل می‌دهد. آثار استاد که شهرت جهانی داشته در فاصله سال‌های ۱۳۶۹ تا ۱۳۹۳ به این مجموعه اضافه شده است، دربردارنده ۱۵ تابلو از این هنرمند نامی ایران می‌باشد. این تابلوها شامل پنجمین روز آفرینش (۱۳۵۲ ش)، عصر عاشورا (۱۳۵۵ ش)، یتیم‌نوازی (۱۳۵۶ ش)، یارب (۱۳۷۳ ش)، نیایش (۱۳۷۶ ش)، اولین پیام (۱۳۷۹ ش)، توسل (۱۳۷۹ ش)، هدیه عشق (۱۳۸۱ ش)، رمی جمره (۱۳۸۵ ش)، کوثر (۱۳۸۶ ش)، ضامن آهو۲ (۱۳۸۸ ش)، پرچم‌دار حق (۱۳۸۹ ش)، ستایش پروردگار (۱۳۹۰ ش) و معراج (۱۳۹۱ ش) می‌شود. در کنار این آثار از تابلوی خمسه آل‌طیبه نیز می‌توان یاد کرد که در سال ۱۳۶۹ از طرف استاد به این مجموعه اهدا گردید.

■ موزه فرش

ساختمان دیگر مجموعه موزه‌های آستان قدس رضوی، ساختمان موزه فرش است که طی هفت سال (۱۳۸۲-۱۳۸۹) در فضائی مرکب از سه طبقه و با زیربنایی به مساحت ۶۶۴۷ متر مربع ساخته و در آبان ماه سال ۱۳۹۰ خورشیدی مصادف با عید غدیر خم به بهره‌برداری رسید. این مجموعه دربرگیرنده فرش‌ها و قالی‌های اهدائی و یا موقوفه حرم می‌باشد که بعضا دارای کتیبه وقف نیز هست. اساس تقسیم‌بندی این مجموعه را منطقه‌ای که فرش در آن ناحیه بافته شده است، تشکیل می‌دهد؛ به‌نحوی‌که در طبقه همکف، قالی‌های بافته شده در مناطق مرکز و شرق کشور و نیز قالی‌های پرده‌ای، در طبقه اول آثار بافته شده در مناطق غرب و شمال غرب کشور و هم‌چنین قالیچه‌های بافت ایلات و عشایر کشور و در طبقه منهای یک این مجموعه آثار و فرش‌های دوره صفوی و فرش‌های بزرگ مشهد در معرض دید عموم قرار گرفته است.

مشهد شهری با بهره‌مندی از عاملی قوی چون وجود بارگاه ملکوتی ثامن‌الحجج (ع) و نیز قدمت و تاریخ کهن خود، پیوسته پذیرای گردشگران گوناگون بوده است. تقویت پدیده‌هایی همچون موزه‌داری و رشد و رونق آن می‌تواند به جذب هرچه بیشتر این گروه منجر شود که در ضمن، خود مولد ثروت و موجد شکوفایی اقتصاد شهری می‌شود

■ حمام مهدی قلی‌بیگ؛ موزه مردم‌شناسی

موزه بعدی که در ضلع شمال‌غربی حرم مطهر و در مجاورت مسجد صدیقی‌ها قرار گرفته، موزه مردم‌شناسی و حمام مهدی قلی‌بیگ می‌باشد. این حمام که در سال ۱۰۲۷ ق. توسط «مهدی قلی‌بیک جانی قربان، میرآخور شاه‌عباس صفوی» به مجموعه موقوفات حرم مطهر اضافه گشته است تا همین اواخر مشغول خدمات‌رسانی به زائرینی بود که بعد از طی مسافت طولانی گرد راه از تن زدوده و به زیارت مولایشان مشرف می‌شده‌اند. این بنا از سال ۱۳۶۸ ش. به بعد به تدریج متروکه گردید با این حال نظر به اهمیت تاریخی و فرهنگی آن در تاریخ ۲/۵/ ۱۳۷۶ خورشیدی به شماره ثبت ۱۳۷۴ در فهرست بناهای تاریخی کشور قرار گرفت. مشهد شهری با بهره‌مندی از عاملی قوی چون وجود بارگاه ملکوتی ثامن‌الحجج (ع) و نیز قدمت و تاریخ کهن خود، پیوسته پذیرای گردشگران گوناگون بوده است. تقویت پدیده‌هایی همچون موزه‌داری و رشد و رونق آن می‌تواند به جذب هرچه بیشتر این گروه منجر شود که در ضمن خود مولد ثروت و موجد شکوفایی اقتصاد شهری می‌شود. امید که بتوان بیشتر از پیش قدر این موقعیت را دانسته و از مزایای پرشمار آن در جهت ارتقاء درآمدهای غیرنفتی بهره‌مند شویم.

چشم انداز

مدرسه غیاثیه خرگرد

مدرسه غیاثیه یکی از آثار تاریخی استان خراسان رضوی است که در حاشیه جنوبی روستای خَرگِرد در فاصله ۵ کیلومتری شهر خواف و در نزدیکی مرز افغانستان قرار دارد.

براساس کتیبه موجود در کناره ایوان ورودی مدرسه، این بنا به دستور خواجه غیاث‌الدین پیراحمد خوافی؛ وزیر سلطان شاهرخ بهادر تیموری بنا شد و به همین دلیل به «غیاثیه» مشهور گردید. این بنا نماینده کامل معماری دوره تیموریان است که به سبک آذری ساخته شده است. معمار این مدرسه استاد قوام‌الدین شیرازی بود که در حال کار روی بنا فوت کرد و کار نیمه‌تمام وی را برادرش غیاث‌الدین شیرازی که مجموعه گوهرشاد و هرات را نیز ساخته، کامل کرد.

مدرسه غیاثیه در دوران شکوهش از بهترین دانشگاه‌های اسلامی بوده است.

خبر

افزایش چشم‌گیر بازدید از تپه تاریخی دامغانی

دنیای اقتصاد- رئیس اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری سبزوار با اشاره به انجام فصل دوم کاوش‌های باستان‌شناسی محوطه باستانی تپه دامغانی گفت: این کاوش‌ها باعث شده تا افراد زیادی برای بازدید از این تپه تاریخی مراجعه کنند و هفته گذشته و همزمان با روز جهانی باستان‌شناسی طی دو روز بیش از ۷۵۰۰ نفر از تپه دامغانی این شهرستان دیدن کردند.

محمودرضا سلیمانی با بیان اینکه این افزایش بازدیدکننده، نشان‌دهنده اهمیت این تپه تاریخی در سبزوار است، افزود: این دومین سال متوالی است که چنین بازدیدی را از محوطه باستانی و تاریخی دامغانی سبزوار تدارک دیده‌ایم که امسال استقبال مردم نسبت به سال گذشته چند برابر شده است. وی اظهار کرد: پارسال در مجموع ۱۷۰۰ نفر از این تپه بازدید کردند اما امسال فقط در روز اول ۱۵۰۰نفر از متخصصان، کارشناسان، سرمایه‌گذاران و مسئولان کشوری، استانی و محلی از این مکان تاریخی دیدن کردند. وی گفت: در این بازدیدها بازدیدکنندگان تلاش‌های باستان‌شناسان و مسئولین میراث فرهنگی را از نزدیک مشاهده کرده و به ارزش واقعی و ظرفیت‌های اصلی گردشگری و فرهنگی چنین محوطه‌هایی پی می‌برند.

■ ایجاد سایت‌موزه دامغانی

رئیس اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری سبزوار افزود: گمانه‌زنی و کاوش در لایه‌های مختلف این تپه تاریخی انجام شده که هر بخش در تخصص گروهی از دانش‌آموختگان رشته باستان‌شناسی است. وی اظهار کرد: به تازگی کتاب «پشته دامغانی در سبزوار» توسط شهرداری این شهر به چاپ رسیده که در این کتاب نیز اطلاعات و توضیحات کافی و مستند در باره یافته‌های این محوطه باستانی ارائه شده است. وی گفت: تپه دامغانی در سال ۱۳۸۰ به شماره ۳۷۴۹ در فهرست آثار ملی کشور به ثبت رسیده و عملیات مطالعه، بررسی، لایه‌نگاری، گمانه‌زنی و تعیین حریم آن توسط کارشناسان در سال ۱۳۸۲ انجام شده و این مجموعه تاریخی باستانی شامل آثار استقراری از دوره مس، سنگی، مفرغ و اوایل عصر آهن است. به گفته سلمانی کوشکی، اولین فصل کاوش در این محوطه تاریخی توسط هیات مشترک ایران و فرانسه به سرپرستی علی اکبر وحدتی و هنری فرانکفورت از مرکز تحقیقات علمی فرانسه در سال ۱۳۸۷ انجام شد که این کاوش منجر به شناسایی آثار معماری و فرهنگی از دوره مس، سنگی، مفرغ و اوایل عصر آهن شد. گفتنی است، قرار است در آینده با همکاری شهرداری سبزوار یک سایت‌موزه برای بهره‌برداری و بازدید علاقه‌مندان و پژوهشگران در این محل ایجاد شود. تپه تاریخی سبزوار موسوم به تپه دامغانی، محوطه‌ای باستانی در حاشیه شرق شهر سبزوار است که بر اساس پژوهش‌های انجام‌شده قدمت آن مربوط به حدود شش هزار سال پیش است و مساحتی بیش از ۱۰۰ هکتار از اراضی جنوب شرقی شهر سبزوار را دربرمی‌گیرد.

مدیر کل میراث فرهنگی خراسان رضوی درجمع هتل‌داران استان:

در صنعت گردشگری هر اتحادیه نقش و جایگاه خاص خود را دارد

دنیای اقتصاد- حسین زارع‌صفت در نشست هم‌اندیشی مدیران و مسئولان صنعت هتل‌داری با مسئولان دستگاه‌های اجرایی با اشاره به اهمیت هتل‌داری در صنعت گردشگری گفت: هتل‌دارها پرچم‌داران صنعت گردشگری هستند. وی با اشاره به اهمیت دیگر اتحادیه‌های مرتبط با صنعت گردشگری اظهار کرد: هر اتحادیه‌ای در جای خودش دارای اهمیت است و بر همین اساس این جلسات در روزهای آینده با حضور سایر اتحادیه‌ها نیز برگزار خواهد شد چراکه هر اتحادیه‌ای در صنعت گردشگری نقش و جایگاه خاص خود را دارد.

مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری خراسان رضوی گفت: موضوعات مرتبط با پروانه بهره‌برداری، مسئولیت مدیران هتل‌ها، آمار و ثبت آمار، استانداردسازی و تداوم درجهت هتل‌ها، آموزش تخصصی پرسنل، راهنمایان تور خارجی، خرید و فروش و اجاره واحدهای اقامتی و... مهم‌ترین موضوعاتی است که در این آئین‌نامه به آن پرداخته شده است. وی درادامه صحبت‌های خود به موضوع ساماندهی خانه مسافرها اشاره کرد و افزود: جهت‌گیری ما در استان این است که بتوانیم درخصوص اسکان تمامی اقشار مردم، ظرفیت‌ها و زیرساخت‌های لازم را تامین کنیم. زارع‌صفت با بیان اینکه درحال حاضر ۸۱ هزار تخت رسمی در مشهد داریم، افزود: این تعداد تخت در زمان پیک به ۲۰۰ هزار تخت افزایش می‌یابد. این مقام مسئول با اشاره به اهمیت صنعت گردشگری و ضرورت رشد و توسعه این صنعت گفت: در این میان اتحادیه‌های هتل‌داران نقش بیشتری دارد.

ساماندهی آرامگاه شاهزاده قاسم در شهرمشهدریزه تایباد

دنیای اقتصاد- مدیر میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مشهدریزه گفت: ساماندهی آرامگاه شاهزاده قاسم در شهر مشهدریزه تایباد با مشارکت هیأت امناء و شهرداری مشهدریزه انجام می‌شود.

مجید حسینی با اعلام این خبر افزود: در سال‌های گذشته قسمتی از یکی از طاق‌نماهای این بنا به دلیل فرسودگی بام‌سازی تخریب گردید که خوشبختانه با رایزنی و تعاملات بسیار خوب و جلسات متعدد با هیأت امناء و شهرداری مقرر شد ساماندهی این طاق‌نماها به صورت مشارکتی انجام گردد. وی گفت: براساس توافق صورت گرفته عملیات اجرایی توسط استادکاران با تجربه و نظارت این اداره انجام گردیده و تامین مصالح مورد نیاز توسط هیأت امناء و شهرداری محترم صورت خواهد گرفت. حسینی افزود: همچنین در صورت تخصیص منابع مالی، مشارکت با شهرداری و نهادهای مردمی در خصوص ساماندهی حوض انبار مشهدریزه به منظور تبدیل آن به مرکز آموزش صنایع دستی و هنرهای سنتی نیز در آینده نزدیک انجام خواهد شد. گفتنی است آرامگاه شاهزاده قاسم در شهر مشهدریزه تایباد در فاصله ۲۰ کیلومتری غرب شهرستان تایباد قرار گرفته و متعلق به دوره صفویه است وشامل ۸ چله خانه و نقاشی‌های بسیار زیباست.

یادداشت

زرشک، محصول انحصاری ایران

احمد بالندری*

زرشک بی‌دانه با بیش از ۱۴۰۰۰ هکتار سطح زیرکشت به‌عنوان یک محصول مهم اقتصادی، از تولیدات کشاورزی انحصاری کشورمان است که کشت آن عمدتا به شهرستان‌های قاین و بیرجند در خراسان جنوبی محدود می‌شود. در برخی از مناطق تحت کشت این محصول ارزشمند، زرشک تنها محصول تولیدی کشاورزان است. در کل کشور در حدود ۵۰ هزار نفر به طور مستقیم و ۵ هزار نفر به‌طور غیرمستقیم در تولید و بازاریابی و درمجموع در حدود ۶۰ هزار نفر در زنجیره تولید، توزیع و فرآوری این محصول مشغول به‌کار هستند. بنابراین درآمد هزاران خانواده به‌طور مستقیم و غیرمستقیم به محصول زرشک وابسته است. علی‌رغم ارزش غذایی و خواص دارویی فراوان زرشک، این محصول سهم ناچیزی در سبد غذایی خانوار دارد و مصرف سرانه زرشک کمتر از یک کیلوگرم در سال است. از ریشه، ساقه، برگ، گل و پوست زرشک استفاده‌های مختلف غذایی، دارویی و صنعتی می‌شود و در برخی از موادغذایی مثل کیک و آبمیوه نیز به عنوان طعم‌دهنده طبیعی به‌کارمی‌رود. میوه زرشک دارای اثرات مفیدی بر روی سیستم قلبی است و می‌تواند در درمان فشار خون بالا مورداستفاده قرار گیرد. ذکریای رازی و ابوعلی سینا از میوه زرشک برای درمان تب، عطش و التهاب، سرفه و ناراحتی‌های کبد استفاده کرده‌اند. زرشک دارای ترکیبات فعال زیستی بوده و می‌توان از آن به‌عنوان یک منبع مناسب برای استخراج ترکیبات زیست‌فعال استفاده کرد. از مهم‌ترین ترکیبات فعال زیستی موجود در میوه زرشک می‌توان به ترکیبات فنولی و بویژه آنتوسیانین‌ها اشاره کرد که دارای خواص ویژه آنتی‌اکسیدانی هستند. در صنایع غذایی از انواع مختلف آنتی‌اکسیدان‌های سنتزی برای کمک به نگهداری فرآورده‌های غذایی در برابر اکسیداسیون چربی‌ها استفاده می‌شود، اما در سال‌های اخیر به دلیل سرطان‌زایی و تمایل روزافزون مردم نسبت به پرهیز یا به حداقل رساندن مصرف آن‌ها، کاربرد افزودنی‌های سنتزی در مواد غذایی روبه‌کاهش گذارده است، از این رو آنتی‌اکسیدان‌های طبیعی مورد توجه و استفاده گسترده قرارگرفته‌اند.

چالش‌های عمده محصول زرشک بی‌دانه

خشکسالی‌های متوالی، سبب شور شدن بیش از حد برخی منابع آبی در خراسان جنوبی شده که این چالش می‌تواند در آینده، کیفیت زرشک بی‌دانه تولیدی را به‌طور جدی تحت‌تاثیر قرار دهد. جمال‌که درحال حاضر نیز در برخی مناطق، منجر به کاهش کیفیت این محصول شده است. یکی از مشکلات تولید محصول زرشک، زمان طولانی خشک شدن آن می‌باشد و خشک‌کن‌های صنعتی نیز به‌دلیل عدم‌یکنواختی کیفیت محصول، در این زمینه موفق نبوده‌اند. شرایط نامناسب نگهداری و ارائه زرشک در بسته‌بندی‌های سلفون محصولی نیز از مواردی است که منجر به کاهش کیفیت محصول می‌شود. استفاده از روش‌های نوین بسته‌بندی، منجر به افزایش مدت زمان نگهداری و بهبود کیفیت زرشک خواهد شد. با توجه به آشنایی کم مصرف‌کنندگان خارجی و صادرات اندک این محصول و فراورده‌های آن، صادرات زرشک بی‌دانه در گرو معرفی بیشتر این محصول به مصرف‌کنندگان خارجی و بازاریابی جهانی است.

ضرورت توجه به پژوهش‌های کاربردی

زرشک بی‌دانه از ۲۰۰ سال پیش به عنوان چاشنی غذا و مکمل برنج و زعفران، در سفرهای ایرانی حضور داشته و به صورت مربا، لواشک و آب میوه نیز به مصرف می‌رسد. ریشه گیاه زرشک منبع آلکالوئیدهای بربرین و بربامین است. این آلکالوئیدها دارای خاصیت آنتی‌اکسیدانی و ضدسرطانی هستند. کاربرد مایکوریزا و کودهای زیستی در باغات زرشک از جمله مواردی است که نیازمند پژوهش می‌باشد. میوه زرشک دارای ترکیبات بارزشی ازجمله پلی‌فنول‌ها، آنتوسیانین‌ها، اسیدسیتریک، ویتامین ث و ترکیبات دیگر است که روش‌های استخراج، فرمولاسیون و تهیه اشکال مختلف خوراکی و دارویی آن‌ها نیز باید پژوهش شود. از عوامل محدودکننده میزان مصرف زرشک در داخل کشور، ارائه عمده محصول به‌صورت زرشک خشک، به بازار مصرف می‌باشد البته در سال‌های اخیر میوه تازه زرشک به‌صورت فله و یا در بسته‌بندی‌های یک کیلویی نیز به‌طور محدود ارائه گردیده است.

در راستای افزایش مصرف داخلی و همچنین راهیابی این محصول ارزشمند بومی به بازارهای جهانی، تحقیق در زمینه تولید فرآورده‌های متنوع غذایی و دارویی از آن دارای اهمیت ویژه‌ای است. در سال‌های اخیر با درنظرگرفتن تمایل مصرف‌کنندگان به استفاده از محصولات سالم و طبیعی، پژوهش‌هایی با استفاده از میوه زرشک برای تهیه فرآورده‌های فرآوردمند در پژوهشکده علوم و صنایع غذایی و سایر مراکز علمی انجام شده که نیازمند سرمایه‌گذاری و تجاری شدن است.

باغ کلکسیون زرشک پژوهشکده علوم و صنایع غذایی در مشهد با بیش از ۳۰ نوع زرشک بومی که در سال ۱۳۷۷ احداث گردیده، اولین باغ کلکسیون زرشک بی‌نظیر در دنیا و گنجینه بارزش ژنتیک گیاهی کشور است که در زمینه پژوهش‌های کاربردی آمادگی مشارکت با سایر مراکز علمی و پژوهشی را دارد. این باغ کلکسیون دارای ژنوتیپ‌های متنوع زرشک با تفاوت‌هایی بارز از نظر خصوصیات ظاهری (شکل، اندازه ، رنگ (صورتی، قرمز روشن تا تیره، زرشکی، بنفش، آبی تیره) و طعم و مزه (بسیار ترش، ترش، ملس، کم شیرین) است.

*عضو هیأت علمی پژوهشکده علوم و صنایع غذایی

پرونده ویژه

«دنیای اقتصاد» از وضعیت تولید و صادرات زرشک در خراسان جنوبی گزارش می‌دهد؛

غفلت از محصولی استراتژیک

دنیای اقتصاد، زهرا صفدری- ایران بزرگترین تولیدکننده زرشک در دنیاست و استان خراسان جنوبی و شهرستان قاینات با در اختیار داشتن حدود ۹۷ درصد از اراضی زیرکشت این محصول، تولید بیش از ۹۵ درصد از زرشک دنیا را در انحصار خود دارند.

احتشام: خوشبختانه توانسته‌ایم به طور نسبی این محصول را در دنیا معرفی کرده و بازاری برای آن ایجاد کنیم به نحوی که در این چندساله صادرات زرشک رشد یافته و سالانه حدود۵۰۰ تن صادرات انجام می‌شود اما این مقدار نسبت به تولید ۱۸ هزار تن زرشک بسیار ناچیز است

زرشک درختچه‌ای تیغدار به طول یک تا پنج متر بوده و چوب آن به رنگ قرمز، قهوه‌ای یا زرد است. برگ‌های آن بیضی شکل با دندانه‌های ارهای و میوه اش قرمز رنگ بیضی شکل و ترش مزه است. انتهای بهار و ابتدای تابستان فصل شکوفه دادن بوته زرشک است و غنچه‌های زرد رنگ زرشک در فصل پاییز رنگ قرمز گیلاسی به خود می‌گیرد. زرشک دارای خواص بسیاری است و ریشه، پوست، برگ، ساقه و میوه آن قابل استفاده است.

میری: در سال‌های اخیر تولید زرشک در ایران افزایش یافته است، تا چند سال پیش برای مصرف داخل هم با کمبود این محصول مواجه بودیم اما امروز می‌بینیم که کمبودها با افزایش تولید برطرف شده است

ایران بزرگترین تولیدکننده زرشک در جهان و خراسان جنوبی پرچم‌دار تولید این محصول در کشور است و بیش از ۸۵ درصد این محصول در شهرستان قاینات قرار دارد. محدود بودن تولید به شرایط اقلیمی خاص منجر به کاهش کیفیت زرشک می‌شود. اما خاموفروشی زرشک یکی از مهم‌ترین مشکلات موجود در صنعت تولید و صادرات این محصول است. در حال حاضر عرضه زرشک در استان‌های مختلف به‌طور سنتی و خام‌فروشی صورت می‌گیرد. کارشناسان براین باورندکه اگر هم صادراتی صورت می گیرد به صورت فله‌ای و غیراستاندارد است و تا اکنون ایران نتوانسته بازار جهانی در این محصول را به دست گیرد و از طرفی کشاورزان این محصول به علت‌های مختلف بی‌انگیزه شده‌اند.

رضایی: لازم است بازارگاه‌های بهداشتی برای خشک‌کردن زرشک توسعه یابند و همه کشاورزان از این سالن‌ها استفاده کنند تا محصول با همان کیفیتی که تولید می‌شود، خشک شده و ضایعات آن به حداقل برسد و با کیفیت مطلوب به دست مردم و مصرف‌کنندگان برسد

زرشک بی‌دانه یکی از محصولات بومی و انحصاری کشورمان است که از این محصول و فراورده‌های آن می‌توان در درمان برخی بیماری‌ها از جمله اختلالات و بیماری‌های کبدی استفاده کرد. زندگی امروزی در شهرهای بزرگ بیشتر افراد را در معرض خطر ابتلا به اختلالات کبدی ناشی از آلودگی هوا، مصرف مواد غذایی فراوری شده حاوی مواد نگهدارنده و استفاده از محصولات کشاورزی و دامی دارای باقیمانده سموم و ترکیبات شیمیایی قرار داده است. گسترش ابتلا به بیماری‌ها و اختلالات کبدی در سال‌های اخیر، ضرورت توجه بیشتر به گیاهان بومی مفید و موثر در پیشگیری و درمان این بیماری‌ها را دو چندان کرده است و تحقیقات نشان دادهاند عصاره میوه زرشک، اثرات محافظتی بر آسیب‌های کبدی ناشی از دیابت دارد.

با این همه، زرشک محصولی مغفول مانده در دنیاست که هنوز نتوانسته بازارهای جهانی را در اختیار بگیرد و یا سهم قابل توجهی از میزان صادرات غیرنفتی کشور را به خود اختصاص دهد. هر چند بسیاری از کارشناسان بر این باورند که این محصولی می‌تواند همپای بسیاری از محصولات کشاورزی دیگر، بازارهای خوبی برای خود پیدا کرده و ارزآوری مطلوبی برای کشور داشته باشد. برای تحقق این امر لازم است مسئولان دولتی با همکاری بخش خصوصی که همواره در زمینه صادرات محصولات مختلف پیشگام بوده‌اند، برای معرفی و شناساندن هر چه بیشتر زرشک به عنوان محصول انحصاری ایران به جهانیان تلاش کرده و غفلت سال‌های اخیر را به نوعی جبران کنند.

■ **تولید ۹۸ درصد زرشک دنیا در خراسان جنوبی**

رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان جنوبی به «دنیای اقتصاد» می‌گوید: خراسان جنوبی با تولید سالانه بیش از ۱۸ هزار تن زرشک بی‌دانه بزرگترین تولیدکننده این محصول در دنیاست و بیش از ۹۸ درصد زرشک دنیا را تامین می‌کند. **زرشک هم مانند زعفران یک داروست و خاصیت‌های دارویی آن کمتر از زعفران نیست اما با وجود این توانمندی و مزیت نسبی در تولید، در معرفی محصول کوتاهی کرده‌ایم و نتوانسته‌ایم آن را به درستی در دنیا معرفی کنیم** و به همین دلیل این محصول سهم چندانی در سبد کالاهای غیرنفتی کشور ندارد.

محسن احتشام خاطرنشان می‌کند: اتاق بازرگانی خراسان جنوبی در پنج سال گذشته با همکاری سازمان توسعه تجارت و سازمان‌های مربوطه، برنامه استراتژیک بازار و بازاریابی برای این محصول را تدوین کرده و راه‌اندازی وبسایت تخصصی زرشک، تهیه فیلمی برای معرفی این محصول در کنار تدوین کاتالوگ‌هایی به زبان انگلیسی و نیز حضور شرکت‌های تخصصی صادراتی استان در سال‌های اخیر در نمایشگاه‌های بین‌المللی بزرگ دنیا در فرانسه و آلمان و صرف هزینه‌های زیادی برای معرفی محصول اقداماتی بوده که در راستای شناساندن زرشک ایران به دنیا انجام داده‌ایم و خوشبختانه توانسته‌ایم به طور نسبی این محصول را در دنیا معرفی کرده و بازاری برای آن ایجاد کنیم به نحوی که در این چندساله صادرات زرشک رشد یافته و سالانه حدود۵۰۰ تن صادرات این محصول انجام می‌شود اما این مقدار نسبت به تولید ۱۸ هزار تن زرشک بسیار ناچیز است.

احتشام با تاکید بر اینکه باید در زمینه تبلیغ و معرفی محصول و نیز در مرحله فراوری و بسته‌بندی سرمایه‌گذاری وتلاش‌های بیشتری داشته باشیم، می‌افزاید: لازمه اینکار، تعامل و همکاری بخش خصوصی با بخش دولتی است که در این زمینه بخش خصوصی تلاش‌ها و سرمایه‌گذاری‌های خوبی داشته. در بحث فراوری و گسانترده زرشک واحدهایی در خراسان جنوبی ایجاد شده اما لازم است این صنعت حمایت شود و در صورت حمایت ظرف پنج سال آینده، بازار این محصول را در جهان توسعه خواهیم داد.

■ **لزوم تدوین طرح جامع زرشک**

رئیس انجمن تولیدکنندگان زعفران، زرشک، انار و گیاهان دارویی خراسان جنوبی یادآور می‌شود: اگر زرشک در دنیا معرفی شود و تقاضای جهانی برای آن ایجاد شود، تولید برای کشاورزان ما اقتصادی و مقرون به صرفه می‌شود چون قیمت کنونی زرشک خشک حدود ۲۰ تا ۲۵ هزار تومان خرید و فروش می‌شود این درحالیست که قیمت زرشک باید همپای پسته باشد.

■ **اهمیت تبلیغات و معرفی زرشک ایران به دنیا**

احتشام درباره عوامل اثرگذار در کیفیت زرشک اظهار می‌کند: زرشک محصولی اگرانیک است و لازمه این اگرانیک بودن تولید به شرط مراقبت و عدم استفاده از سم و کود و حشره‌کش در مزرعه است. این از مزیت‌های این محصول است اما در بحث فراوری و خشک‌کردن متاسفانه سرمایه‌گذاری‌های زیربنایی انجام نشده و کار به طور سنتی انجام می‌شود و آلودگی‌های زیادی در این سیستم وجود دارد که باید اصلاح شود. این نوع خشک‌کردن به طور سنتی در هوای آزاد در کیفیت محصول بسیار اثرگذار است و این درحالیست که ما برای صادرات تابع رعایت استانداردهای بین‌المللی هستیم. وی ادامه می‌دهد: **در بحث کیفیت باید روش‌های سنتی را به روش‌های صنعتی تبدیل کرده و فرایندها را تغییر دهیم، روش‌های سنتی باید عوض شود و با تجزیه و تحلیل در روش‌ها و سیستم‌ها طرح ارتقاء کیفیت محصول باید اجرا شود.**

رئیس اتاق بازرگانی خراسان جنوبی اضافه می‌کند: انجمن زعفران و زرشک، اتاق بازرگانی و تشکل‌های خصوصی خراسان جنوبی در چند سال اخیر اقدامات خوبی در زمینه آموزش به کشاورزان برای رعایت نکات بهداشتی و دور شدن از روش‌های سنتی انجام داده‌اند. همایش ملی زرشک و عناب نیز در سال ۹۱ برگزار شد و تجزیه و تحلیل نقاط ضعف و قوت روش‌های فراوری این محصول مورد بررسی قرار گرفت و در نظر داریم سال آینده همایش بزرگی در این زمینه در شهرستان قاین برگزار کنیم.

احتشام با بیان اینکه زرشک محصولی استراتژیک است و باید مثل زعفران به آن بها بدهیم، تصریح می‌کند: این محصول در دنیا ناشناخته است و باید برای معرفی کردن آن به جهان هزینه کرده و روی تبلیغات کار کنیم. وی با اشاره به اینکه بخش مهمی از صادرات زرشک به صورت مسافرتی و کادویی است، می‌گوید: متاسفانه با توجه به اینکه سالانه پذیرای حجم زیادی از مسافران و زائران است، بازار بزرگی برای فروش و عرضه زرشک به شمار می‌رود و در این زمینه از ظرفیت‌های خوبی استفاده می‌شود.

■ **لزوم معرفی خواص دارویی زرشک**

رئیس اتحادیه صادرکنندگان زعفران خراسان رضوی نیز درباره دلایل مغفول ماندن محصول زرشک در دنیا، می‌گوید: در مقایسه زرشک با زعفران می‌توان گفت زعفران محصولی است که در حال حاضر نام ادویه هزاره سوم را بر آن گذاشته‌اند و خواص دارویی بسیاری دارد، بخشی از انحصار تولید این محصول مربوط به ایران است و با ارزآوری و اشتغال‌زایی بالایی که به همراه دارد در وضعیت اقتصادی مردم منطقه اثرگذار است اما در مورد زرشک با وجود اینکه این محصول هم خواص دارویی داشته، کار زیادی انجام نشده است و لازم است خواص این محصول معرفی شود.

ایران بزرگترین تولیدکننده زرشک در جهان و خراسان جنوبی پرچم‌دار تولید این محصول در کشور است و بیش از ۸۵ درصد این محصول در شهرستان قاینات قرار دارد

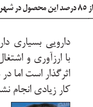

غلامرضا میری می‌افزاید: در سال‌های اخیر تولید زرشک در ایران افزایش یافته است، تا چند سال پیش برای مصرف داخل هم با کمبود این محصول مواجه بودیم اما امروز می‌بینیم که کمبودها با افزایش تولید برطرف شده است. توریست‌ها و بازرگانانی که به ایران سفر داشتند و یا تجار ایرانی که به دیگر کشورها سفر کرده‌اند، این محصول را با خود به خارج از کشور برده و یا استقبال مواجه شده‌اند.

رئیس اتحادیه صادرکنندگان زعفران خراسان رضوی خاطرنشان می‌کند: زرشک پتانسیل خوبی برای صادرات به دیگر کشورها و ارزآوری دارد و اگر حمایت مطلوبی از تولید و صادرات این محصول انجام شود، در آینده می‌تواند جایگاه خوبی در میان کالاهای صادراتی ایران داشته باشد.

■ **تولید زرشک در ۱۵ هزار هکتار از اراضی خراسان جنوبی**

مدیر امور باغبانی جهاد کشاورزی خراسان جنوبی می‌گوید: هم‌اکنون ۱۵ هزار هکتار از اراضی کشاورزی این استان سطح زیر کشت زرشک هستند، در سال گذشته میزان تولیدات این محصول در خراسان جنوبی ۱۵ هزار تن بود و امسال براساس پیش‌بینی‌ها این مقدار به حدود ۱۶ هزار و ۵۰۰ تن خواهد رسید، متوسط عملکرد به طور میانگین بین یک تن و ۲۰۰ تا یک تن و ۵۰۰ کیلوگرم زرشک خشک در هر هکتار است و امسال هنوز آمار دقیقی در مورد میزان برداشت زرشک از شهرستان‌ها به دست ما نرسیده است.

عبدالرضا رضایی از شهرستان‌های قاین، زیرکوه، درمیان، بیرجند، سربیشه و بیرجند به عنوان شهرستان‌هایی که عمده‌ترین میزان تولید زرشک استان را دارند، یاد کرده و می‌افزاید: ۹۸ درصد تولید زرشک کشور از نظر سطح و میزان تولید در خراسان جنوبی انجام می‌شود که البته می‌توان گفت ما تولیدکننده ۹۸ درصد زرشک بی‌دانه دنیا هم هستیم زیرا انحصار تولید زرشک بی‌دانه مربوط به ایران است. زرشک دانه‌دار هم اگر در دنیا وجود دارد بیشتر در عرصه‌های طبیعی است و در باغات کشاورزی تولید نمی‌شود.

رضایی می‌افزاید: زرشک دانه‌دار مصرف خوراکی و دارویی دارد اما نمی‌تواند مصارف زرشک بی‌دانه را داشته باشد و مصرف‌کنندگان هم به دنبال این نوع زرشک هستند. دیگر کشورها مثل افغانستان که روی کشت زعفران تمرکز کرده‌اند هنوز توجهی به زرشک نداشته و رقابتی در تولید این محصول ایجاد نشده است که شاید دلیل این امر عدم شناخت کافی نسبت به زرشک و یا شرایط تولید آن است. زعفران در گذشته در برخی از کشورها تولید می‌شده و شناخت و تنوع مصرف آن هم بیشتر است به همین دلیل تمایل برای توسعه این محصول در کشورهای دیگر بیشتر از زرشک است.

■ **ظرفیت ایجاد واحدهای فراوری محصول وجود دارد**

مدیر امور باغبانی جهاد کشاورزی خراسان جنوبی یادآور می‌شود: زرشک ما منحصر به فرد است و مشابه آن در دیگر نقاط دنیا وجود ندارد و شاید همین امر یکی از دلایل ناشناخته ماندن این محصول است.

رضایی درباره نحوه فراوری زرشک می‌گوید: در حال حاضر تعدادی کارخانه فراوری برای کنسانتره و نیز برای تهیه فرآورده‌هایی مثل آب زرشک، شربت و مربای زرشک در خراسان جنوبی در حال فعالیتند اما هنوز ظرفیت زیادی برای ایجاد واحدهای جدیدتر با تکنولوژی پیشرفته‌تر وجود دارد و یکی از خواسته‌های ما هم گسترده‌تر شدن بحث فراوری است چون ارزش افزوده‌ای که با فراوری ایجاد می‌شود قطعا با خام‌فروشی به دست نمی‌آید.

مدیر امور باغبانی جهاد کشاورزی خراسان جنوبی ادامه می‌دهد: معمولا زرشکی که خشک شده و در بازار عرضه می‌شود در بسته‌بندی‌های مختلف و یا به طور فله‌ای عرضه می‌شود و عمده عرضه هم به صورت فله‌ای است. کیفیت زرشک بسیار مهم است و فرهنگ تولید این محصول در استان ما به گونه‌ای است که حداکثر از کودهای غیرشیمیایی استفاده می‌شود و از سموم هم به طور حداقلی و به عنوان راهکار آخر و در صورت اجبار استفاده می‌شود. ما ادعای سالم بودن و ارگانیک بودن این محصول را داریم البته تایید ارگانیک بودن آن پروسه‌ای طولانی دارد اما بر سلامت محصول تاکید داریم و معتقدیم به همین دلیل باید روی زرشک سرمایه‌گذاری ویژه‌ای صورت بگیرد.

رضایی می‌گوید: چیدن زرشک بیشتر به صورت شاخه‌ای انجام می‌شود و کسانی که دارای سالن و بارگاه بهداشتی برای حفاظت از محصول در برابر موارد جوی و خشک‌کردن آن هستند، محصولاتشان از نظر ظاهری و بازاریسندی مطلوب‌تر و باکیفیت‌تر است. لازم است بارگاه‌های بهداشتی برای خشک‌کردن زرشک توسعه یابند و همه کشاورزان از این سالن‌ها استفاده کنند تا محصول با همان کیفیتی که تولید می‌شود، خشک شده و ضایعات آن به حداقل برسد و با کیفیت مطلوب به دست مردم و مصرف‌کنندگان برسد.

■ **تنها ۱۵ درصد تولیدات به صورت بهداشتی خشک می‌شود**

مدیر امور باغبانی جهاد کشاورزی خراسان جنوبی می‌افزاید: بارگاه‌های بهداشتی موجود در سطح استان در حال حاضر حدود ۱۵ درصد زرشک‌های تولیدی را پوشش می‌دهند و مابقی محصولات در فضای باز خشک می‌شود و بارندگی و آلودگی‌های محیطی و جوی در کیفیت آنها اثرگذار است و قیمت محصول را کاهش می‌دهد. اگر تسهیلات درازمدت با بهره کم با توجه به توان کشاورزان برای این موضوع اختصاص یابد، آنها به دنبال ایجاد بارگاه بهداشتی می‌روند و ما هم پیگیر این موضوع از وزارت جهاد کشاورزی هستیم.

رضایی درباره نحوه قیمت‌گذاری زرشک نیز اظهار می‌کند: هر ساله براساس قیمت تمام شده محصول و نیز محاسبه سود کشاورز، قیمت پایه‌ای برای محصول در نظر می‌گیریم تا دلال‌ها سوءاستفاده نکنند و خرید توافقی از سوی تعاونی‌ها انجام می‌شود. جهاد کشاورزی قیمت‌ها را با توجه به شرایط بازار به طور مقطعی اعلام می‌کند و امسال با توجه به اینکه وضعیت بازار از نظر قیمتی مناسب بوده و ثبات لازم را دارد، در این زمینه ورود پیدا نکرده‌ایم. مدیر امور باغبانی جهاد کشاورزی خراسان جنوبی درباره اثر کم‌آبی بر کیفیت زرشک، می‌گوید: به طور قطع پتانسیل اصلی تولید ما با کم‌آبی کاهش می‌یابد ولی با توجه به اینکه سطح زیر کشت توسعه یافته از نظر تولید مشکلی نداشته‌ایم، کم‌آبی بر میزان و کیفیت محصول تاثیر دارد اما با کارهای جانبی سعی کرده‌ایم آن را جبران کنیم.

■ **صادرات ۴۰۰ تن زرشک قاینات در سال گذشته**

مدیر باغبانی جهاد کشاورزی شهرستان قاینات به عنوان شهرستانی که عمده‌ترین محصول زرشک دنیا را تولید می‌کند، می‌گوید: شهرستان قاینات با ۲۹۶۲ هکتار سطح زیر کشت زرشک، بیشترین میزان تولید این محصول در خراسان جنوبی، کشور و دنیا را دارد و تولید سالانه زرشک تازه در این شهرستان ۱۶ هزار تن و تولید زرشک خشک ۲۹۳۷ تن است.

رضا بهروان می‌افزاید: در سال گذشته میزان تولید زرشک ۱۵ هزار تن بود و امسال چند درصد افزایش عملکرد داشته‌ایم که دلیل این امر میزان بارندگی در بهار و قرار داشتن در سال پرباری زرشک است. وی اظهار می‌کند: در سال گذشته بیش از ۴۰۰ تن زرشک از شهرستان قاینات به کشورهای اروپایی از جمله آلمان، فرانسه و کشورهای حوزه خلیج فارس صادر شد و در سال‌جاری هم تاکنون ۲۰ تن صادرات این محصول انجام شده و ادامه دارد.

بهروان با بیان اینکه در بحث صادرات زرشک در سال‌جاری با مشکلاتی مواجه شده‌ایم، تصریح می‌کند: هر کیلوگرم زرشک تازه در سال گذشته به قیمت ۲۰۰۰ تومان به فروش می‌رفت و امسال قیمت به ۴۰۰۰ تومان رسیده است و کشورهای اروپایی این نرخ را نپذیرفته‌اند و به همین دلیل برخی قراردادهای صادراتی لغو شده است.

مدیر امور باغبانی جهاد کشاورزی خراسان جنوبی ادامه می‌دهد: همواره زرشکی که خشک شده و در بازار عرضه می‌شود در بسته‌بندی‌های مختلف و یا به طور فله‌ای عرضه می‌شود و عمده عرضه هم به صورت فله‌ای است. کیفیت زرشک بسیار مهم است و فرهنگ تولید این محصول در استان ما به گونه‌ای است که حداکثر از کودهای غیرشیمیایی استفاده می‌شود و از سموم هم به طور حداقلی و به عنوان راهکار آخر و در صورت اجبار استفاده می‌شود. ما ادعای سالم بودن و ارگانیک بودن این محصول را داریم البته تایید ارگانیک بودن آن پروسه‌ای طولانی دارد اما بر سلامت محصول تاکید داریم و معتقدیم به همین دلیل باید روی زرشک سرمایه‌گذاری ویژه‌ای صورت بگیرد.

رضایی می‌گوید: چیدن زرشک بیشتر به صورت شاخه‌ای انجام می‌شود و کسانی که دارای سالن و بارگاه بهداشتی برای حفاظت از محصول در برابر موارد جوی و خشک‌کردن آن هستند، محصولاتشان از نظر ظاهری و بازاریسندی مطلوب‌تر و باکیفیت‌تر است. لازم است بارگاه‌های بهداشتی برای خشک‌کردن زرشک توسعه یابند و همه کشاورزان از این سالن‌ها استفاده کنند تا محصول با همان کیفیتی که تولید می‌شود، خشک شده و ضایعات آن به حداقل برسد و با کیفیت مطلوب به دست مردم و مصرف‌کنندگان برسد.

■ **تنها ۱۵ درصد تولیدات به صورت بهداشتی خشک می‌شود**

مدیر امور باغبانی جهاد کشاورزی خراسان جنوبی می‌افزاید: بارگاه‌های بهداشتی موجود در سطح استان در حال حاضر حدود ۱۵ درصد زرشک‌های تولیدی را پوشش می‌دهند و مابقی محصولات در فضای باز خشک می‌شود و بارندگی و آلودگی‌های محیطی و جوی در کیفیت آنها اثرگذار است و قیمت محصول را کاهش می‌دهد. اگر تسهیلات درازمدت با بهره کم با توجه به توان کشاورزان برای این موضوع اختصاص یابد، آنها به دنبال ایجاد بارگاه بهداشتی می‌روند و ما هم پیگیر این موضوع از وزارت جهاد کشاورزی هستیم.

رضایی درباره نحوه قیمت‌گذاری زرشک نیز اظهار می‌کند: هر ساله براساس قیمت تمام شده محصول و نیز محاسبه سود کشاورز، قیمت پایه‌ای برای محصول در نظر می‌گیریم تا دلال‌ها سوءاستفاده نکنند و خرید توافقی از سوی تعاونی‌ها انجام می‌شود. جهاد کشاورزی قیمت‌ها را با توجه به شرایط بازار به طور مقطعی اعلام می‌کند و امسال با توجه به اینکه وضعیت بازار از نظر قیمتی مناسب بوده و ثبات لازم را دارد، در این زمینه ورود پیدا نکرده‌ایم. مدیر امور باغبانی جهاد کشاورزی خراسان جنوبی درباره اثر کم‌آبی بر کیفیت زرشک، می‌گوید: به طور قطع پتانسیل اصلی تولید ما با کم‌آبی کاهش می‌یابد ولی با توجه به اینکه سطح زیر کشت توسعه یافته از نظر تولید مشکلی نداشته‌ایم، کم‌آبی بر میزان و کیفیت محصول تاثیر دارد اما با کارهای جانبی سعی کرده‌ایم آن را جبران کنیم.

■ **صادرات ۴۰۰ تن زرشک قاینات در سال گذشته**

مدیر باغبانی جهاد کشاورزی شهرستان قاینات به عنوان شهرستانی که عمده‌ترین محصول زرشک دنیا را تولید می‌کند، می‌گوید: شهرستان قاینات با ۲۹۶۲ هکتار سطح زیر کشت زرشک، بیشترین میزان تولید این محصول در خراسان جنوبی، کشور و دنیا را دارد و تولید سالانه زرشک تازه در این شهرستان ۱۶ هزار تن و تولید زرشک خشک ۲۹۳۷ تن است.

رضا بهروان می‌افزاید: در سال گذشته میزان تولید زرشک ۱۵ هزار تن بود و امسال چند درصد افزایش عملکرد داشته‌ایم که دلیل این امر میزان بارندگی در بهار و قرار داشتن در سال پرباری زرشک است. وی اظهار می‌کند: در سال گذشته بیش از ۴۰۰ تن زرشک از شهرستان قاینات به کشورهای اروپایی از جمله آلمان، فرانسه و کشورهای حوزه خلیج فارس صادر شد و در سال‌جاری هم تاکنون ۲۰ تن صادرات این محصول انجام شده و ادامه دارد.

بهروان با بیان اینکه در بحث صادرات زرشک در سال‌جاری با مشکلاتی مواجه شده‌ایم، تصریح می‌کند: هر کیلوگرم زرشک تازه در سال گذشته به قیمت ۲۰۰۰ تومان به فروش می‌رفت و امسال قیمت به ۴۰۰۰ تومان رسیده است و کشورهای اروپایی این نرخ را نپذیرفته‌اند و به همین دلیل برخی قراردادهای صادراتی لغو شده است.

مدیر امور باغبانی جهاد کشاورزی خراسان جنوبی ادامه می‌دهد: معمولا زرشکی که خشک شده و در بازار عرضه می‌شود در بسته‌بندی‌های مختلف و یا به طور فله‌ای عرضه می‌شود و عمده عرضه هم به صورت فله‌ای است. کیفیت زرشک بسیار مهم است و فرهنگ تولید این محصول در استان ما به گونه‌ای است که حداکثر از کودهای غیرشیمیایی استفاده می‌شود و از سموم هم به طور حداقلی و به عنوان راهکار آخر و در صورت اجبار استفاده می‌شود. ما ادعای سالم بودن و ارگانیک بودن این محصول را داریم البته تایید ارگانیک بودن آن پروسه‌ای طولانی دارد اما بر سلامت محصول تاکید داریم و معتقدیم به همین دلیل باید روی زرشک سرمایه‌گذاری ویژه‌ای صورت بگیرد.

رضایی می‌گوید: چیدن زرشک بیشتر به صورت شاخه‌ای انجام می‌شود و کسانی که دارای سالن و بارگاه بهداشتی برای حفاظت از محصول در برابر موارد جوی و خشک‌کردن آن هستند، محصولاتشان از نظر ظاهری و بازاریسندی مطلوب‌تر و باکیفیت‌تر است. لازم است بارگاه‌های بهداشتی برای خشک‌کردن زرشک توسعه یابند و همه کشاورزان از این سالن‌ها استفاده کنند تا محصول با همان کیفیتی که تولید می‌شود، خشک شده و ضایعات آن به حداقل برسد و با کیفیت مطلوب به دست مردم و مصرف‌کنندگان برسد.

بابسته: در تولید زرشک یک کشاورزی سنتی داریم و بسته‌بندی‌های معمولی برای ارائه محصول صورت می‌گیرد و به طور کلی کار تولید، خشک‌کردن و بسته‌بندی این محصول به صورت سنتی انجام می‌شود و به همین دلیل صادرات آن هم گسترش نیافته است

بهروان با تاکید بر لزوم توجه هر چه بیشتر به زرشک و ابعاد اقتصادی آن تصریح می‌کند: هم‌اکنون بیش از ۳۵ هزار خانوار در خراسان جنوبی از طریق این محصول امرار معاش می‌کنند و این یعنی ۳۵ هزار فرصت شغلی مرتبط با زرشک در این استان وجود دارد که بیشترین سهم مربوط به شهرستان‌های قاینات و درمیان است و اقتصاد این شهرها تا حد زیادی به زرشک وابسته است.

■ **لزوم ایجاد صنایع تکمیلی برای زرشک**

معاون اجرایی شرکت سحرخیز به عنوان یکی از شرکت‌های فعال در امر بسته‌بندی و فروش زرشک نیز می‌گوید: متاسفانه در بحث فراوری زرشک در کشور ضعف‌هایی وجود دارد و مصرف این محصول بیشتر به صورت خام است و لازم است روی این محصول کار بیشتری صورت بگیرد.

بهروان: هر کیلوگرم زرشک تازه در سال گذشته به قیمت ۲۰۰۰ تومان به فروش می‌رفت و امسال قیمت به ۴۰۰۰ تومان رسیده است و کشورهای اروپایی این نرخ را نپذیرفته‌اند و به همین دلیل برخی قراردادهای صادراتی لغو شده است

■ **اختصاص ۸ میلیارد ریال تسهیلات برای زرشک‌کاران قاین**

بهروان درباره حمایت‌های صورت گرفته از باغداران زرشک در قاینات، عنوان می‌کند: امسال از طریق صندوق توسعه ملی هشت میلیارد ریال تسهیلات سرمایه در گردش با سود ۱۰ درصد و به صورت یک‌ساله به ۲۲۷ باغدار زرشک تعلق گرفت.

وی درباره باغهای زرشک بیمه شده این شهرستان نیز اظهار می‌کند: در سال گذشته ۱۱۰۰ هکتار از باغات زرشک قاینات بیمه شد و امسال هم تاکنون ۲۰ هکتار از اراضی زیر پوشش بیمه قرار گرفته‌اند و تا دی ماه این موضوع ادامه دارد. مدیر امور باغبانی جهاد کشاورز

بهداشت و سلامتی

ساعت به وقت مکمل

الهه میرزاده

مصرف ویتامین‌ها و املاح در شرایط خاصی می‌تواند بسیار مفید و موثر باشد. امروزه تحقیقات بسیاری درباره مصرف مکمل‌ها انجام شده، ولی تمام این پژوهش‌ها بر یک نقطه مشترک توافق دارند که هیچ فردی نباید مصرف مواد غذایی تازه و مورد نیاز بدن را کنار بگذارد و برای تامین نیازهایش فقط به استفاده از مکمل‌ها روی آورد.

شرایط دوره‌های مختلف زندگی، بیماری‌های خاص و مواجهه با کمبود یک عنصر در بدن طوری که منابع کافی برای تامین نیاز بدن نباشد، فرد را به استفاده از مکمل‌های غذایی سوق می‌دهد. زمان مصرف و تداخلات در جذب ماده موثر در هر مکمل از نکات مهمی است که می‌توانیم با رعایت آن به بهبود شرایط جذب در بدن کمک کنیم. در این ستون بهترین زمان برای مصرف مکمل‌های رایج غذایی را به شما پیشنهاد داده‌ایم.

■ کلسیم:

- بهترین زمان مصرف مکمل‌های کلسیم، شب‌هاست. به این دلیل که مصرف کلسیم در بدن بیشتر در شب صورت می‌گیرد و همچنین کلسیم می‌تواند به خوابیدن بهتر در طول شب کمک کند. مصرف قرص کلسیم با معده خالی جذب بالایی نخواهد داشت، چراکه در معده خالی به میزان لازم، اسید ترشح نمی‌شود. پس قرص کلسیم کربنات باید ضمن مصرف غذا یا بلافاصله پس از غذا هنگامی که آنزیم‌های گوارشی و اسید معده ترشح شده‌اند، مصرف شود تا جذب بالایی داشته باشد. در این زمینه مصرف ویتامین D همراه کلسیم نیز به دلیل اینکه محلول در چربی است، چنین خاصیتی را دارد و برای جذب، وجود چربی در دستگاه گوارش ضرورت دارد تا به تبع آن، صفرا ترشح شود. خوردن کلسیم با شیر نیز به جذب کلسیم در بدن کمک می‌کند، بنابراین نوشیدن یک لیوان شیر، شب‌ها قبل از خواب همراه با قرص کلسیم را فراموش نکنید. خوردن آب کافی به همراه مکمل کلسیم از عوارض ناشی از مصرف این قرص مثل یبوست تا حدی جلوگیری می‌کند.

■ آهن:

- آهن را قبل از صبحانه یا ۲ ساعت پس از غذا مصرف کنید! اصولا خوردن قرص آهن با معده خالی بهترین روش برای جذب حداکثری این مکمل به‌شمار می‌آید، اما معمولا این کار ممکن نیست چون این شیوه مصرف قرص آهن مشکلات گوارشی برای افراد ایجاد می‌کند و نهایتا مصرف قرص آهن با غذا توصیه می‌شود.

- همزمان با مصرف قرص آهن، از خوردن شیر، لبنیات، نان، چای، فیبر و قرص کلسیم خودداری کنید، زیرا همگی جذب آهن را کاهش می‌دهند. شایان توجه است که مصرف مواد حاوی ویتامین C مثل مرکبات، جذب آهن را در بدن افزایش می‌دهد.

■ ویتامین C:

در مورد مصرف این مکمل رایج به دو نکته مهم دقت کنید:

- این ویتامین، محلول در آب است اما تفاوت آن با دیگر ویتامین‌ها این است که فقط چند ساعت در خون می‌ماند و به سرعت از راه کلیه‌ها دفع می‌شود، به همین علت برای کسب نتیجه بهتر، ویتامین C بهتر است در هر سه وعده غذایی تقسیم و مصرف شود. توجه کنید که ویتامین C نباید قبل از خواب مصرف شود زیرا ماده‌ای محرک است و شخص را بیدار نگاه می‌دارد.

■ ویتامین‌های B:

کلیه ویتامین‌های این گروه(B1 -B12) محلول در آب هستند پس بهتر است همراه غذا خصوصا همراه با میوه و سبزیجات خورده شوند. البته جذب این گروه از ویتامین‌ها وابسته به غذا نیست و معمولا حتی با معده خالی نیز جذب می‌شوند.

■ روی (زینک):

این مکمل به علت کمک به کاهش ریزش مو و تقویت سیستم ایمنی بدن، موردتوجه عمومی قرارگرفته است. پس لازم است بدانیم که:

- این قرص را با معده خالی بخورید
- اگر قرص آهن مصرف می‌کنید، ۶ ساعت با مصرف قرص روی فاصله زمانی برقرار کنید (تداخل جذب)
- مصرف قرص روی باید با سایر داروها حداقل ۲ ساعت فاصله زمانی داشته باشد.

■ ویتامین E:

- بهترین روش مصرف آن، همراه با غذاست، زیرا یک ویتامین محلول در چربی است. قرص‌های ویتامین E را باید یکجا قورت بدهید! نصف کردن، حل کردن یا جویدن این قرص ممنوع است.

■ امگا ۳:

- بهتر است امگا ۳ را همراه با وعده غذای اصلی مصرف کرد زیرا مکمل آن نوعی روغن است و همراه غذا بهتر جذب می‌شود.
- افرادی که بعد از مصرف آن دچار ضعف در پا می‌شوند، می‌توانند مکمل را قبل از خواب مصرف کنند. توجه کنید که:
- قرص جویده یاحل نشود. (مانند ویتامینE)
- مصرف همزمان ویتامین E با امگا ۳ مفید است و این ویتامین مانع اکسیداسیون مضر امگا ۳ در بدن می‌شود.

افزایش مصرف انواع روغن‌های غنی از امگا-۶ نیز موجب می‌شود تا جذب اسید های چرب امگا-۳ کاهش یابد. روغن تخم کتان، روغن و تخم شاه دانه، روغن هسته انگور، تخمه‌های کدو تنبل، روغن کنجد، روغن گردو، پسته، تخمه آفتابگردان خام، روغن زیتون و زیتون، روغن گل گاوزبان، روغن گل مغربی، روغن شاه بلوط، روغن انگور فرنگی، روغن جوانه گندم سرشار از امگا ۶ هستند.

جهان نیازمند طلای سرخ خراسانی‌ها

درمان به سبک زعفرانی

زعفران به عنوان یک افزاینده انرژی، موثر عمل می‌کند و با افزایش گردش خون، متابولیسم بدن را بالا می‌برد

دنیای اقتصاد، گروه تغذیه- طلای سرخ نام گیاهی از تیره زنبقان است.«طلا» می‌نامندش چون برای بدست آوردن یک کیلوگرم خشک آن به ۱۱۰هراز تا۱۷۰هزار گل زعفران نیاز است. برای واضح و مشخص شدن ارزش کمی این مقدار گل باید بدانیم که یک کارگر باید به‌طورمتوسط ۴۰ساعت کار کند تا ۱۵۰هزار گل بچیند.

این مقدار در مقایسه با میوه‌ای مثل سیب که برداشت یک کیلوگرم از آن ۳۰ ثانیه طول می‌کشد خود بیانگر برداشت و تولید سخت این محصول است. محدودیت کشت و کاربردهای فراوان دارویی، غذایی و صنعتی زعفران سبب شده که این محصول کویری به طلای سرخ شهرت یابد.

اهمیت زعفران در اقتصاد ایران مثل خودش رنگ و لعاب ویژه‌ای دارد. ایران با متوسط تولید ۲۰۰الی ۳۰۰ تن در سال، ۹۰تا ۹۳ درصد از مجموع تولید جهانی زعفران را به خود اختصاص داده است. از این میزان حدود ۱۷۰ تن زعفران از استان‌های خراسان رضوی و جنوبی برداشت می‌شود، یعنی حدود ۷۵٪ زعفران تولید شده در جهان، از این دو استان تامین می‌شود.

اهمیت این محصول با ایجاد شغل و درآمد برای بیش از ۱۰۰هزار خانوار در کشور، جلوه بیشتری می‌گیرد. این گیاه که سابقه کاشت آن در ایران به ۳۰۰۰سال پیش بازمی‌گردد، تنها دو بار در سال– اول آبان ماه (قبل از برداشت) و اوایل آذر ماه (پایان محصول دهی)- نیاز به آب دارد و تا بهار، آب برف و باران برای آن کافی است. قسمت قابل استفاده این گیاه، کلاله نارنجی‌رنگ آن می‌باشد. این کلاله حاوی چربی، املاح معدنی و موسیلاژ است.

ویتامین‌های ب‌یک و ریبوفلاوین (ب‌دو) در این گیاه به وفور یافت می‌شود. وجود ویتامین‌های ب در زعفران خود می‌تواند عاملی برای بهبود عملکرد سیستم عصبی باشد. از همین روست که خواص ضدافسردگی را به زعفران نسبت داده‌اند. افرادی که با کمبود ویتامین ب‌یک مواجه هستند، علایمی مثل احساس خستگی، کم‌اشتهایی، سردرد، سوءهاضمه و مشکلات عصبی، یبوست را احساس می‌کنند.

از این رو خوردن دمنوش زعفران در طول روز برای تمدد اعصاب، تحریک اشتها، مشکلات ناشی از سوءهاضمه توصیه می‌شود. زعفران با داشتن ویتامین ب‌دو(ریبوفلاوین) و مواد معدنی دیگر برای درمان فشار خون و کم‌خونی ناشی از کمبود آهن در دختران، عملکرد صحیح غده تیرویید، بهبود سوخت‌وساز و جلوگیری از بیماری‌های قلبی مفید است.

با تحقیقات به‌عمل آمده بر روی این گیاه ،خواص دارویی و درمانی بسیاری برای آن لحاظ شده که این خود دلیلی برای ارزش و اهمیت این چاشنی غذایی است.

■ سدی در برابر حمله سرطان

خواص ضدسرطانی زعفران مربوط به وجود ترکیبات آنتی‌اکسیدانی موجود در این گیاه است که این چاشنی را به عنوان داروی ضدتومور و جمع‌کننده رادیکال‌های آزاد معرفی می‌کند. لازم است، بدانیم رادیکال‌های آزاد به عنوان جزئی از فرآیند اکسید شدن مواد در بدن که یکی از فرآیندهای تولید انرژی از غذاهاست، به‌وجود می‌آید و می‌تواند باعث بروز اثرات ناخواسته فراوانی بر ساختار و عملکرد بدن شود.

در حالت عادی بدن به مبارزه و خنثی کردن این ترکیبات می‌پردازد اما عواملی مثل آلودگی هوا، اشعه ماوراءبنفش، مصرف دخانیات وشرایط محیطی انسان که به صورت ناخواسته با آن مواجه است، سبب شده که بدن نتواند با این رادیکال‌های آزاد به خوبی مبارزه کند و در نتیجه سلول‌های بدن تخریب می‌شوند و این امر زمینه پیری زودرس و ابتلا به انواع بیماری‌های قلبی، عروقی و انواع سرطان را مساعد می‌کند. این ترکیبات به صورت آرام تاثیرات ویرانگر و مخربی بر سلامت انسان می‌گذارند، از این رو شناخت ترکیبات آنتی‌اکسیدانی به عنوان خنثی‌کننده این عوامل ضروری است.

ترکیبات آنتی‌اکسیدانی مثل زعفران برای حمایت از بافت‌های بدن به عنوان سدی دفاعی عمل کرده و سبب افزایش قدرت ایمنی بدن می‌شود.

■ زعفران و چشم

نتایج تحقیقات پژوهشگران دانشگاه «آکیلا » ایتالیا نشان می‌دهد، زعفران تاثیرات اساسی و آثار قابل‌توجهی بر روی ژن‌هایی دارد که کارایی سلول‌های اصلی بینایی چشم را تنظیم می‌کنند.

تحقیقات نشان داده است که این گیاه گران‌قیمت نه تنها سلول‌های بینایی چشم را از آسیب محافظت می‌کند، بلکه همین‌طور ممکن است روند بیماری‌های کورکننده‌ای مانند «ای ام دی» را کند و یا حتی روند آن را در جهت عکس تغییر دهد. ای‌ام‌دی(age-related macular degeneneation) یکی از علل شایع افت دید در سنین بالای ۶۰ سال است که فقط دید مرکزی فرد را با اختلال مواجه می‌کند. این مطلب حاکی از آن است که مصرف متعادل زعفران در رژیم غذایی یعنی چیزی حدود ۰٫۱ گرم در روز به سال‌خوردگان و افراد مبتلا به بیماری‌های چشمی توصیه می‌شود.

درمان با رژیم افزودنی زعفران به میزان حداکثر یک‌گرم در روز موجب احیای سلول‌های آسیب‌دیده چشم می‌شود و قادر به محافظت از آن در برابر اثرات مخرب نور خورشید است. شایان توجه است که مصرف بیش از ۳گرم زعفران در روز باعث خونریزی و سقط جنین در زنان باردار و در مواردی منجر به مرگ می‌گردد. از این رو حفظ تعادل در مصرف باید مورد توجه مصرف‌کننده قرار بگیرد.

■ ضددرد ارگانیک

اگر به دنبال یک ترکیب بی‌ضرر گیاهی برای کاهش درد هستید، باید بدانید ترکیب سافرانال موجود در زعفران به عنوان آرام‌بخش و مسکن برای بسیاری از بیماران عمل می‌کند؛ این تاثیرات به صورت کاهش اضطراب ، استرس و بهبود عادت خواب عمل می‌کند و به‌طورکلی آرامش ذهن و جسم را درپی دارد.

■ زعفران و گردش خون

زعفران به عنوان یک افزاینده انرژی، موثر عمل می‌کند و با افزایش گردش خون، متابولیسم بدن را بالا می‌برد. همچنین وجود مقادیر آهن در زعفران تعداد گلبول‌های قرمز را افزایش داده و در نتیجه با افزایش اکسیژن‌رسانی به بافت‌ها سبب بهبود سوخت‌وساز و پیشگیری از علائم کم‌خونی می‌شود.

■ استحکام استخوان

بعضی از مواد معدنی و ترکیبات ارگانیک موجود در زعفران موجب جذب بیشتر و بهتر مواد مغذی به ویژه کلسیم می‌شود. با افزایش میزان کلسیمی که بدن از طریق غذا جذب می‌کند، شانس بهتری در تقویت تراکم مواد معدنی استخوان‌ها و در نتیجه پیشگیری از بیماری‌هایی مثل پوکی استخوان و سایر بیماری‌های مربوط به افزایش سن خواهیم داشت. طب سنتی چین بر این باور است که خوردن زعفران در وعده‌های غذایی با بهبود مکانیزم گردش و تسهیل جریان خون در بدن سبب می‌شود بیشترین مواد مغذی موجود در غذا به سلول‌های مختلف در نقاط مختلف بدن برسد و جذب تمام مواد مغذی افزایش یابد.

■ سیستم ایمنی زعفرانی

نقش مهم ویتامین C در بهبود عملکرد سیستم ایمنی بر کسی پوشیده نیست، اسید اُسکوربیک یا ویتامین C موجود در زعفران باعث تحریک سیستم ایمنی بدن برای تولید گلبول‌های سفید می‌شود که خط دفاعی بدن در برابر بیماری‌ها و عفونت‌هاست. این ویتامین با تولید کلاژن در بدن درجهت ترمیم زخم و جراحات، رشد عضله، ترمیم رگ‌های خونی و تولید بافت عمل می‌کند. کلاژن مانند سیمانی، بافت‌ها را کنار هم متصل نگه می‌دارد.

علاوه بر خواصی که در این مطلب به آن اشاره شد؛ نتایج مثبت تاثیرات زعفران در جلوگیری از بیماری‌هایی مثل دیابت، اختلالات حافظه، پارکینسون، آلزایمر، کاهش چربی و کلسترول خون مشاهده شده و تحقیقات بیشتری برای یافتن اثرات دارویی این گیاه غنی در دست بررسی است، با این حال نباید این نکته را از یاد برد که مصرف نادرست در دوزهای بالا می‌تواند خطرات بالقوه‌ای را داشته باشد زیرا تجمع زیاد عناصر فعال موجود در زعفران می‌تواند طیف وسیعی از تاثیرات گوناگون بدنی را در پی داشته باشد. بعضی از این عوارض به صورت سرگیجه، حالت تهوع، اضطراب، احساس خستگی و تغییر در ذائقه، گزارش شده است. نادیده گرفتن این علائم، می‌تواند به مسمومیت‌های شدید و حتی مرگ بینجامد. پس، پیش از افزودن یک عامل به رژیم غذایی خود در جهت درمان، حتما با پزشک یا متخصص تغذیه مشورت کنید.

طب سنتی چین بر این باور است که خوردن زعفران در وعده‌های غذایی با بهبود مکانیزم گردش و تسهیل جریان خون در بدن سبب می‌شود بیشترین مواد مغذی موجود در غذا به سلول‌های مختلف در نقاط مختلف بدن برسد و جذب تمام مواد مغذی افزایش یابد

اگر به دنبال یک ترکیب بی‌ضرر گیاهی برای کاهش درد هستید، باید بدانید ترکیب سافرانال موجود در زعفران به عنوان آرام‌بخش و مسکن برای بسیاری از بیماران عمل می‌کند؛ این تاثیرات به صورت کاهش اضطراب ، استرس و بهبود عادت خواب عمل می‌کند و به‌طورکلی آرامش ذهن و جسم را درپی دارد

مواد مغذی در هر ۱۰۰ گرم (۳٫۵ اونس)	
انرژی	۱٬۲۹۸ کیلوژول (۳۱۰ کیلوکالری)
کربوهیدرات‌ها	g ۶۵٫۳۷
چربی	g ۵٫۸۵
چربی اشباع	g ۱٫۵۸۶
چربی تک‌اشباع‌نشده	g ۰٫۴۲۹
چربی چنداشباع‌نشده	g ۲٫۰۶۷
پروتئین	g ۱۱٫۴۳
آب	g ۱۱٫۹۰
ویتامین آ	IU ۵۳۰
تیامین (ویتامین ب۱)	۰٫۱۱۵ میلی‌گرم (٪۹)
ریبوفلاوین (ویتامین ب۲)	۰٫۲۶۷ میلی‌گرم (٪۱۸)
نیاسین (ویتامین ب۳)	۱٫۴۶۰ میلی‌گرم (٪۱۰)
ویتامین C	۸۰٫۸ میلی‌گرم (٪۱۳۵)
کلسیم	۱۱۱ میلی‌گرم (٪۱۱)
آهن	۱۱٫۱۰ میلی‌گرم (٪۸۹)
منیزیم	۲۶۴ میلی‌گرم (٪۷۱)
فسفر	۲۵۲ میلی‌گرم (٪۳۶)
پتاسیم	۱۷۲۴ میلی‌گرم (٪۳۷)
سدیم	۱۴۸ میلی‌گرم (٪۶)
روی	۱٫۰۹ میلی‌گرم (٪۱۱)
سلنیم	µg ۵٫۶
اسید فولیک	µg ۹۳
ویتامین ب۶	mg ۱٫۰۱۰
خاکستر	g ۵٫۴۵

درصدها نسبی‌اند
منبع: پایگاه اطلاعاتی مواد غذایی آمریکا

تازه‌ها

۸ ماده مغذی و سرشار از آنتی‌اکسیدان‌ها

سید عارف مؤمنی*

شاید بارها شنیده باشید که بهترین راه برای سلامتی، خوردن غذاهایی با طیف گسترده‌ای از ویتامین‌هاست، ولی بعضی مواقع به دلیل مشکلاتی که داریم، نمی‌توانیم توجه لازم را به تغذیه خود داشته باشیم.

پس چه باید بکنیم؟ بعضی از مردم فکر می‌کنند برای بدست آوردن ویتامین‌ها و مواد معدنی حتما باید از مکمل‌ها استفاده کنند ولی این مواد، زمانی بهترین کارایی را در بدنتان دارند که از راه طبیعی و به میزانی که در مواد غذایی یافت می‌شوند، دریافت شوند. در واقع دوز بالای یک ویتامین یا ماده معدنی در یک مکمل ممکن است با دریافت یک ویتامین یا ماده معدنی دیگر تداخل جذب ایجاد کند.

بهترین راه اضافه کردن این ۸ ماده غذایی به رژیم روزانه است:

۱. انواع مختلف انگور: به خصوص رنگ‌های تیره‌تر آن حاوی مقادیر زیاد آنتی‌اکسیدان و مواد دیگری است که به جلوگیری از سرطان و بیماری‌های قلبی کمک می‌کند و باعث تقویت سیستم ایمنی می‌شود. همچنین انگور حاوی ویتامین C و سلنیوم می‌باشد.

۲. آجیل: مغزها یکی از متعادل‌ترین مواد غذایی هستند که مقدار مناسبی از چربی‌های لازم و پروتئین و کربوهیدرات را برای بدن فراهم می‌کنند. گردو ها سرشار از امگا-۳ می باشند.

۳. انواع سبزیجات: سبزی‌ها دارای مواد غذایی فراوانی از جمله ویتامین‌های C، E و A و همچنین سرشار از منیزیم، پتاسیم و کلسیم می‌باشند. سبزی‌هایی مثل اسفناج و انواع مختلف کلم‌ها نیز جزء این دسته حساب می‌شوند، این سبزی‌ها دارای مقادیر بالایی از آنتی‌اکسیدان‌ها می‌باشند و سبب گشاد شدن عروق و حرکت بهتر خون می‌شوند. ناگفته نماند از مصرف سبزی‌های نارنجی مثل هویج و کدو حلوایی غفلت نکنید، چراکه سرشار از ویتامین A هستند.

۴. چای: دارای ۲ نوع آنتی‌اکسیدان است که مانع از التهاب‌ها و آماس در بدن می‌شوند. همچنین چای سبز دارای آنتی‌اکسیدانی دیگر (EGCG) است که به فراوانی در آن یافت می‌شود.

۵. غلات کامل: مصرف روزانه آن به‌طور قابل‌توجهی وضعیت سلامت شما را تغییر خواهد داد. برای مثال از نان‌هایی با غلات کامل به جای آرد سفید استفاده کنید. بعضی از تحقیقات نشان می‌دهد افرادی که روزانه یک کف دست نان کامل استفاده می‌کنند خطر بیماری‌های قلبی و سکته در آن‌ها کاهش می‌یابد. همچنین غلات کامل، سرشار از روی و سلنیوم هستند.

۶. حبوبات: سرشار از مواد غذایی، ویتامین‌ها و آنتی‌اکسیدان‌ها می‌باشند. به‌طورمثال سویا و لوبیای سبز دارای مقادیر زیادی از ویتامین C، کلسیم، روی و سلنیوم هستند. عدس و انواع لوبیا دارای مقادیر مناسبی از فولات و روی می‌باشند.

۷. ماهی: دارای مقادیر بسیار مناسبی از امگا-۳ هستند که برای سلامت بدن و جلوگیری از بسیاری از بیماری‌های قلبی عروقی ضروری است. همچنین ماهی‌ها یکی از منابع اصلی ویتامین D هستند. مصرف ۲-۳ بار ماهی در هفته توصیه می‌شود.

۸. توت‌فرنگی و زغال‌اخته: این میوه‌های خوشمزه دارای مواد معدنی و فواید بسیار زیادی برای بدن و همچنین دارای آنتی‌اکسیدان‌هایی هستند که بدنمان را در برابر عوامل سرطان‌زای موجود در غذاها یا محیط محافظت می‌کنند.

*کارشناس تغذیه

نمودار هفته

نخوردن صبحانه یکی از عادت‌های غلط در رژیم غذایی محسوب می شود. صبحانه به عنوان غذایی مغزی و انرژی اولیه برای شروع روزکاری، مهمترین وعده غذایی است.

یادداشت

قدم‌های نخست ورزش در آب

آبان معلی

در عصر حاضر تقریبا همه مردم مطلع اند که ورزش برای سلامتی روح و جسم تا چه اندازه مفید است، ، اما ممکن است شما جزء افرادی باشید که به‌دلایل مختلفی چون آرتروز، اضافه وزن و یا شیوه زندگی بسیار کم‌تحرک، نگران تاثیر منفی ورزش بر استخوان‌ها، مفاصل و ماهیچه‌هایشان هستند؛ اما حتی برای شما هم راه‌حلی وجود دارد: ورزش در آب.

■ چرا ورزش در آب؟

در آب بودن به خودی خود موجب می‌شود که شما ورزش کنید، زیرا هر حرکت شما در واقع عملی برای غلبه بر مقاومت آب بر بدن شما است. البته منظور ما از ورزش در آب، شنا نیست. منظور انجام دادن حرکات ورزشی مانند پیاده‌روی، ایروبیک و نرمش‌هایی است که معمولا در خشکی انجام می‌گیرند.

ورزش در آب، اگر به‌طورصحیح انجام شود، می‌تواند همانقدرکه انجام این حرکات بر روی زمین موثرند، برای بدن مفید باشد. این ورزش‌ها قدرت عضلانی، استقامت، نرمش و انعطاف‌پذیری و همچنین تعادل بهتر را برای ورزشکاران به ارمغان می‌آورند.

پزشکان ورزش در آب را به دلایل زیر تجویز می‌کنند:

نیروی رانش آب، تکیه‌گاه وزن بدن می‌شود. هنگامی‌که شما تا گردن در آب غوطه‌ور هستید، آب در حدود ۹۰ درصد وزن شما را خنثی می‌کند و به‌طور قابل‌توجهی از فشار وزن بر روی مفاصل، استخوان‌ها و ماهیچه‌ها می‌کاهد. شما به جای اینکه با تمام وزن خود بر روی زمین محکمی فرود بیایید، تنها با ۱۰ درصد وزن خود ایستاده‌اید. این خاصیت، میزان جراحات و آسیب‌های حین ورزش را به شدت کم می‌کند. هنگام غوطه‌وری در آب، جریان خون سریع‌تر می‌شود و سلامت قلب و عروق شما را بهبود می‌بخشد.

درصورتی‌که دچار آسیب‌دیدگی و تورم در بخشی از بدن باشید، فشار آب بر روی بدن از شدت تورم کاسته و درد را تخفیف می‌دهد.

از آنجایی که آب محیطی متراکم‌تر از هواست، شما با حرکت در آب، مقاومتی از ۴ تا ۴۴ درصد بیشتر از مقاومت هوا را تجربه می‌کنید. ورزش در آب و غلبه بر این مقاومت، مانند آن است که وزنه‌هایی به دست و پای خود بسته باشید یا با دستگاه‌های وزنه‌دار به ورزش بپردازید، با این حسن که انجام این حرکات در آب کم‌خطرتر است.

از آنجایی که نیروی جاذبه در آب کم می‌شود، شما در آب میتوانید آن دسته از حرکات کششی که انجام آن در خشکی برایتان ممکن نیست را انجام دهید. فشار عمق آب بر روی بدن، مفاصل، ماهیچه‌ها و اندام‌های داخلی، در حین ورزش مانند یک ماساژ خوب، به تمام بدن آرامش بخشیده و مانع کوفتگی بدن می‌شود.

■ ورزش در آب برای چه کسانی مناسب است؟

افرادی که به آرتروز یا مشکلات مفصلی، چاقی مفرط، مشکلات ناحیه پشت و ضعیف بودن ماهیچه‌های پا مبتلا هستند، همچنین سالمندان و زنان باردار می‌توانند از این ورزش بهره بیشتری ببرند؛ هرچند این ورزش برای افراد سالم نیز توصیه می‌شود.

■ چگونه از منافع ورزش در آب بهره‌مند شویم؟

تعداد: در هفته حداقل سه تا پنج مرتبه به ورزش بپردازید. عده‌ای از پنج تا هفت مرتبه در هفته به ورزش می‌پردازند، اما توصیه ما همان یک روز در میان است.

شدت و تعداد حرکات: شما باید در هر جلسه، به یک حداقل شدت و تعداد مشخصی در حرکات خود دست یابید و در جلسات بعد، آن را تکرار نمایید. به تدریج این نقطه اوج را افزایش داده و با افزودن به تعداد حرکات و شدت انجام آن‌ها، از ورزش خود سود بیشتری ببرید.

زمان: برای ورزش زمانی از ۲۰ تا ۶۰ دقیقه درنظربگیرید. برای بهره‌مند شدن از مزایای قلبی- عروقی ورزش، در زمانی از ۲۰ تا ۴۵ دقیقه، به ورزشی با شدت متوسط بپردازید.

نوع حرکاتی که به انجام آن می‌پردازید تعیین‌کننده تاثیر ورزش بر بدن شما است. از آنجایی که در حرکات متفاوت، عضلات مختلفی به‌کار گرفته می‌شوند، شما باید به چند نوع حرکت مختلف بپردازید تا عضلات بیشتری را تقویت نمایید.

■ نکات ایمنی

با پزشک خود مشورت کنید: اگر بیش از ۴۰ سال دارید و دارای مشکل مزمنی چون آسم، دیابت یا نارسایی قلبی هستید، در زمینه ورزش در آب با پزشک خود مشورت کنید. ورزش را در ابتدا با یک کلاس معتبر آغاز کنید تا ورزش در آب را به خوبی بیاموزید. شما می‌توانید پس از آموختن حرکات صحیح و گرفتن پاسخ پرسش‌های خود، در استخر منزل یا نزدیک‌ترین استخر به محل زندگی یا کار خود به ورزش بپردازید.

■ چند نمونه از حرکات ورزشی در آب

تذکر: بهترین حالت برای آغاز ورزش در آب، آموزش حرکات با یک مربی مجرب است. اگر دچار مشکلات مفصلی یا دردهای عضلانی هستید، قبل از انجام هر حرکتی با مربی مشورت کنید. راه رفتن درجا: با فاصله مناسب و رو به دیوار استخر بایستید و در صورت لزوم دست خود را حائل بدن نمایید. پاها را روبه‌جلو- مانند حرکت مارش- به نوبت بالا و پایین ببرید. این حرکت را برای هر پا از ۵ تا ۸ مرتبه تکرار کنید. بالابردن پا از پهلو: رو به دیوار استخر بایستید و در صورت لزوم برای حفظ تعادل دست خود را به لبه استخر بگیرید. پا را از مفصل لگن به سمت بیرون بالا و پایین ببرید. این حرکت را برای هر پا از ۵ تا ۸ مرتبه تکرار کنید.

رو به دیوار استخر بایستید و در صورت لزوم برای حفظ تعادل دست خود را به لبه استخر بگیرید. پا را از مفصل لگن به سمت عقب بالا و پایین ببرید. مراقب باشید پشت خود را قوس ندهید. این حرکت را برای هر پا از ۵ تا ۸ مرتبه تکرار کنید. کشش ساق پا: رو به دیوار استخر بایستید و برای حفظ تعادل دست خود را به لبه استخر بگیرید.

یک پا را به سمت عقب برده و کف هر دو پا را بر روی زمین قرار دهید. پاشنه پای عقب را روی زمین نگه دارید و زانوی پای جلویی را خم کنید و با حرکت مچ پا به سمت جلو متمایل شوید و هنگامی‌که کشش را در ساق پا احساس کردید، ۲۰ تا ۳۰ ثانیه به همین حالت بمانید. این حرکت را یک یا دو مرتبه با هر پا انجام دهید.

لزوم ورود بخش خصوصی به آسمان بسکتبال

حامی قدرتمند لطفا!

دنیای اقتصاد، زیتون سیدزاده - چندین سال از پیشرفت چشمگیر ورزش بسکتبال در ایران می‌گذرد، ورزشی که حالا آسمان‌خراش‌هایش نوک قله آسیا را زده‌اند و یکی از دو قدرت برتر قاره کهن به‌شمار می‌آیند. در روزهای جاافتادن ورزش‌های تیمی غیر از فوتبال در کشور و تلاش برای بهبود هرچه بیشتر ورزش‌هایی چون والیبال و بسکتبال و هندبال، باید مراقب بود تا خراسان از جایگاهش دور نشود و از غافله عقب نماند.اما ورزش بلندقامتان چگونه وارد ایران شد و چه مسیرهایی را رفت و آمد تا قهرمانی آسیا را به خود دید؟

■ ۱۰۰ سال بسکتبال

هرچند ورود بسکتبال به ایران در دایره‌المعارف بریتانیکا، سال ۱۲۸۰ هجری شمسی ثبت شده است اما تا یافتن نشانه‌های ظهور این ورزش در کشور چیزی نزدیک به سه دهه طول کشید؛ تا جایی که سال‌های ۱۳۱۰ و ۱۳۱۱ را روزهای پیدایش این رشته توسط کارکنان سفارتخانه‌های خارجی در ایران می‌دانند و این روند چهار سال ادامه یافت تا در سال ۱۳۱۴، یک مربی ورزش به نام مهدی شریف‌زاده، بسکتبال را به دانش‌آموزان دبیرستان البرز تهران معرفی و پایه‌گذاری کرد و رواج داد؛ ۱۰سال پس از آن فدراسیون بسکتبال توسط خودش تاسیس شد تا کم‌کم ورزش‌دوستان با این رشته ورزشی بیشتر آشنا شوند.

هرچند ورود بسکتبال به ایران در دایره‌المعارف بریتانیکا، سال ۱۲۸۰ هجری شمسی ثبت شده است اما تا یافتن نشانه‌های ظهور این ورزش در کشور چیزی نزدیک به سه دهه طول کشید؛ تا جایی که سال‌های ۱۳۱۰ و ۱۳۱۱ را روزهای پیدایش این رشته توسط کارکنان سفارتخانه‌های خارجی در ایران می‌دانند

تیم ملی بسکتبال ایران برای نخستین بار توانست تا در سال ۱۹۴۸ در مسابقات المپیک لندن شرکت نمایند. در سال‌های اخیر بسکتبال در ایران رشد نسبی داشته است. بزرگ‌ترین موفقیت تیم ایران تا قبل از شرکت در بازی‌های جام ملت‌های آسیا (۲۰۰۷)، درخشش در بازی‌های آسیایی ۲۰۰۶ دوحه بود که درآن مسابقات ایران پس از ۵۰ سال به مدال برنز رسید.

تیم ایران نهایتا در بازی‌های جام بسکتبال ملت‌های آسیا (۲۰۰۷) موفق شد با شکست تمام تیم‌های آسیایی به قهرمانی بسکتبال آسیا برسد و برای دومین بار پس از پنجاه سال، به مسابقات المپیک راه یابد.

■ مردان بلند خراسان

بسکتبالیست‌های خراسان از همان ابتدا در فراز و فرود این ورزش همواره به نمایندگی یکی از قطب‌های این رشته، بسکتبال را همراهی کرده‌اند؛ از مسعود شفا که از قهرمانان محبوب و ملی‌پوش اسبق و مسئول کمیته پیشکسوتان بسکتبال است، تا فربد فرمان جوان؛ بلندقامتان قدرتمندی که در آنچه بر بسکتبال ایران گذشته سهمی را ادا کرده‌اند. از پیشکسوتانی همچون حاجبی، ایرج شیبانی، خلیل ظهورکاری تا اصغربشتام، رستمی، زهی، پوراصفهانی و سعید آثم. در نسل‌های پس از آن نیز بازیکنانی که فرش مشهد ساخت تا بهترین‌های آسمان بلند بسکتبال باشند، حامد آفاق، وزنه سنگین تیم ملی در بیش از یک دهه، روزبه ارغوان که پیشنهادهایی از طرف تیم‌های ایتالیا و فرانسه داشت؛ محمدرضا خبازان و حامد حسین‌زاده و البرز حسن‌زاده و صالح فروتن نیک، فوروارد قدرتی دهه هفتادی که در تمام رده‌های سنی تیم ملی بازی کرده است.

■ فرش مشهد، مکتب مهجور

در نسل نوی بسکتبال در استان خراسان، مهم‌ترین باشگاه، فرش مشهد بود که بازیکنان توانمند را پرورش داده و به لیگ بسکتبال نشان می‌داد؛ باشگاهی که به اجبار عطای سطح اول بسکتبال را به لقایش بخشید.

در دهه ۸۰ زمانی که مسئولین تیم خصوصی فرش مشهد خطرهای مالی را احساس کرده بودند این هشدار را دادند که باید به حال باشگاه‌های خصوصی فکری کرد؛ ولی‌پور سرمربی وقت این تیم در مصاحبه‌ای عنوان کرد: « باید راه‌حلی برای حضور تیم‌های شرکت‌های خصوصی در لیگ‌های ورزشی کشور پیدا شود ، مگر یک تیم خصوصی مانند فرش مشهد با هزینه‌ای حداقل ۸۰ میلیون تومان می‌تواند با تیم‌های شرکت‌های بزرگ با بودجه‌های ۵۰۰ میلیون تومانی مقابله کند.»

تیم ملی بسکتبال ایران برای نخستین بار توانست در سال ۱۹۴۸ در مسابقات المپیک لندن شرکت نمایند

■ تیم دولتی، تیم خصوصی

اهالی فرش مشهد در مقایسه بودجه خود با سایر تیم‌ها متوجه شده بودند که توان رویارویی با تیم‌های ثروتمند را ندارند و کم‌کم انصراف از لیگ برتر را زمزمه می‌کردند تا شاید فدراسیون قانونی بر این تبعیض وضع کند. آن‌ها در کنار تیم‌های دولتی بزرگی چون پیکان با امکانات ویژه توانی برای مبارزه نداشتند. آخرین هشدارهای این تیم خوب خراسان، تیمی که چندین و چند حامی مالی را عوض کرد، جدی گرفته نشد؛ تدبیر که سرمربی فرش اعتقاد داشت: «امیدوارم فدراسیون بسکتبال در این خصوص تجدیدنظری کند و به طریق مناسبی حضور تیم‌های دولتی در لیگ برتر را تقسیم کند و اجازه ندهد که اسپانسرهای شهرستانی از حضور خود در مسابقات ورزشی پشیمان شوند و دست از سرمایه‌گذاری بردارند.»

در بحران اداره کل تربیت بدنی استان در سال‌های گذشته، هیأت بسکتبال خراسان نیز سردرگم و آشفته نتوانست پشتوانه محکمی برای این رشته باشد؛ تا جایی که سه سال بدون رئیس، روزگار را سپری کرد. در این مدت هیأت بسکتبال با سرپرست اداره می‌شد تا سرانجام در اردیبهشت ۹۴ پوررضایی با حداکثر آرا به ریاست این هیأت انتخاب شد تا بسکتبال استان سر و شکل مناسبی به خود بگیرد و جانی تازه کند.

■ فرش رفت، ثامن را دریابید

و حالا باشگاه ثامن مانده و لیگ برتر بزرگسالان، باشگاهی که به پشتوانه اسپانسر خود قدم قدم از لیگ استانی به لیگ دسته دو و سپس دسته یک آمد تا سرانجام در سال ۹۳ به لیگ برتر صعود کرده و در سوپر لیگ نیز حاضر شد. این باشگاه در همان اولین حضورش، اولین تیم ۱۰۰ امتیازی لیگ بسکتبال شد و توانست خود را با تمام مشکلات موجود از جمله دیربستن تیم و خرید بازیکن در لیگ نگه دارد. هرچند همان فصل گذشته نیز صاحبیان اعلام کرده بود که مسئولان ثامن چندان به حضور تیم بسکتبال علاقمند نیستند، اما با این حال این تیم ماند و اکنون از ۷ بازی خود ۴ بازی را با پیروزی پشت سرگذارده است و این ماندن در سطح یک بسکتبال کشور قطعا خوشایند جوانان این رشته خواهد بود و مدیران ثامن تاثیر مثبت تصمیمات ورزشی خود را بر استان خراسان مدنظر قرار خواهند داد.

در نسل نوی بسکتبال در استان خراسان، مهم‌ترین باشگاه، فرش مشهد بود که بازیکنان توانمند را پرورش داده و به لیگ بسکتبال نشان می‌داد؛ باشگاهی که به اجبار عطای سطح اول بسکتبال را به لقایش بخشید

■ بستر مناسب برای بازگشت بومی‌ها

می‌ماند فرش مشهد که فعلا با بسکتبالیست‌هایش در لیگ جوانان حضور دارد و اگر مسئولان اداره کل ورزش و جوانان خراسان با همکاری هیأت بسکتبال، برنامه‌ریزی مدون و حساب‌شده‌ای برای این ورزش درنظر بگیرند و برای ضعف این روزهای ورزش استان، یعنی نبود اسپانسر و حمایت نشدن از بخش‌های نیمه‌دولتی و خصوصی چاره‌ای بیاندیشند، با سرمایه‌گذاری در رشته‌های گوناگون رشد و شکوفایی ورزش و جوانان خراسان را به نظاره خواهند نشست. کافیست کمی امکانات و بیشتر از آن به باشگاه‌هایی چون تیم بانوان هیأت بسکتبال خراسان توجه شود و دست باشگاهی چون فرش مشهد و پارسا و ثامن گرفته شود تا بازیکنان بومی به خانه برگردند و این زمینه‌ساز پرورش استعدادهای تازه شود و از مشهد و نیشابور و قوچان و سبزوار و کاشمر دوباره آسمان‌خراش‌های ماندگار پدید آیند.

خراسان در پانزده دوره لیگ برتر– بخش سوم(پایانی)

دنیای اقتصاد، علیرضا هاشمی- در دو بخش قبلی این موضوع نگاهی داشتیم به نماینده‌های استان خراسان رضوی در لیگ برتر و عملکردشان در هشت دوره اول لیگ برتر و در این بخش به ادامه حضور تیم‌های این خطه از لیگ نهم تا زمان حاضر، در سطح اول فوتبال ایران خواهیم پرداخت و در نهایت این بحث را به اتمام خواهیم رساند.

■ دوره نهم؛ پای ثابت لیگ برتر سقوط می‌کند!

ابومسلمی‌ها در لیگ نهم باز هم تبدیل به تنها نماینده خراسان در سطح اول فوتبال ایران شدند و پس از سقوط پیام مقاومت به لیگ دسته اول، آن‌ها بازهم بدون رقیب و رفیقی از خراسان در لیگ برتر حضور یافتند. مشهدی‌ها در این فصل با استفاده از بازیکنان باتجربه‌ای مانند پژمان جمشیدی، داود سیدعباسی، اشکان نامداری و ... که به خدمت گرفتند در کنار جوانان این تیم که آرام آرام تبدیل به بازیکنان باتجربه می‌شدند مانند محمدرضا ناصحی و یونس شاکری، سعی در درخشش در مسابقات و ثبت نتیجه‌ای خوب بودند، اما در عمل اتفاقات دیگری افتاد و به‌گونه‌ای دیگر سیاه‌پوشان نام خود را ثبت کردند.

آن‌ها بازی افتتاحیه خود را در اهواز و در برابر استقلال این شهر با یک تساوی یک بر یک به پایان رساندند و بازی اختتامیه خود را نیز باز هم در خانه حریف و در برابر مس کرمان با یک شکست سنگین ۵ بر ۲ به پایان رساندند و کار خود را در لیگ برتر پایان دادند؛ پایانی که تاکنون پابرجا مانده و ابومسلمی‌ها از آن فصل تاکنون رنگ لیگ برتر را ندیدند.

در آن دوره این تیم که ابتدا حسین قاسمی و سپس مهدی زمان را به عنوان مدیرعامل بالای سر خود می‌دید ابتدا سکان هدایت تیم را به ناصر پورمهدی داده بود و پس از آن نیز علی حنطه جایگزین وی شد، تعویض‌هایی که هیچکدام به کار این تیم نیامد. مشهدی‌ها در آن فصل با ۷ پیروزی، ۱۱ تساوی و ۱۶ شکست، ۳۳ گل زده و ۵۱ گل خورده و در نهایت ۳۲ امتیاز به عنوان تیم هفدهم جدول هجده تیمی لیگ نهم راهی دسته اول شد. محمدرضا ناصحی بهترین گلزن این تیم محسوب می‌شد، وی ۸ بار توانسته بود برای ابومسلمی‌ها گلزنی کند.

■ دوره دهم؛ آغاز دوران فترت

دهمین دوره لیگ برتر، اولین فصلی بود که خراسانی‌ها و مشهدی‌ها هیچ نماینده‌ای در لیگ برتر نداشتند، دوره‌ای که اصلی‌ترین تیم این استان با مشکلات مدیریتی دست و پنجه نرم می‌کرد و پس از آن زمان دیگر نتوانست به سطح اول فوتبال ایران برگردد، دو تیم اصلی مشهد در آن سال در لیگ آزادگان به رقابت پرداختند، رقابتی که با شکست همراه بود و هیچ‌کدام از آن‌ها نتوانستند برای فصل بعد نیز خود را لیگ برتری کنند.

در لیگ دهم سپاهانی‌ها توانستند خود را به مقام قهرمانی برسانند و رضا نوروزی نیز از تیم فولاد با ۲۴ گل به عنوان آقای گل لیگ برتر خود را مطرح کرد.

دوره یازدهم؛ بازهم غیبت خراسان

در پی لیگ قبلی، در این دوره نیز هیچ یک از تیم‌های مشهدی نتوانستند با مقام آوردن در لیگ آزادگان به لیگ برتر راه پیدا کنند و کماکان شمال شرقی کشور بازهم در سطح اول فوتبال ایران غیبت داشت، دوره‌ای که سپاهانی‌ها برای دومین بار پیاپی به مقام قهرمانی رسیدند و این بار کریم انصاری‌فرد از تیم سایپا و با به ثمر رساندن ۲۱ گل خود را به عنوان آقای گل جدید لیگ برتر معرفی کرد.

■ دوره دوازدهم؛ مشکلات ادامه دارد

سومین دوره پی‌درپی، هواداران فوتبال در استان خراسان تیمی را در لیگ برتر نداشتند که به آن افتخار کنند. آن‌ها بازهم اصلی‌ترین نماینده خود را که از قضا یکی از سال‌های پرمشکل خود را از سر می‌گذراند و حواشی بسیاری داشت را در لیگ آزادگان می‌دیدند، حضوری که دیگر در آنجا نیز رنگ و بویی نداشت و مشهدی‌هایی که همه‌ی تیم‌های بزرگ فوتبال ایران را تهدید می‌کردند در آن روزها نمی‌توانستند شکوه سابق را در فوتبال این خطه ببینند.

در آن دوره استقلال تهران توانست خود را به عنوان لیگ برتر معرفی کند و سیدجلال رافخایی از جمع ملوانان با ۱۸ گل به عنوان آقای گلی دست پیدا کرد.

■ دوره سیزدهم؛ تیم‌های دیگر جایگزین می‌شوند

برای فصل چهارم هم مشهد و خراسان در لیگ برتر حاضر نبودند، نبودی که برای هواداران این تیم هنوز عادی نشده بود و آن‌ها می‌خواستند هرچه سریعتر به لیگ اصلی فوتبال ایران برسند اما مشکلات مدیریتی و حاشیه‌ای آنقدر در قدیمی‌ترین تیم مشهدی‌ها ریشه دوانده بود که تقریبا روز به روز خوشبین‌ترین هواداران این تیم را نیز ناامید کرده بود. نکته‌ای که در این زمینه حائز اهمیت بود رشد و پیشرفت تیم‌های دیگر مشهدی بود، تیم‌های با قدمت بسیار کم آمده بودند تا بازهم فوتبال مشهد را به رونق بیاورند.

فولادی‌های خوزستان در لیگ سیزدهم توانستند خود را به عنوان قهرمان معرفی کنند و بازهم کریم انصاری‌فرد به عنوان آقای گل لیگ، با ۱۴ گل انتخاب کرد.

■ دوره چهاردهم؛ پدیده وارد می‌شود

تیم پدیده نگذاشت انتظار فوتبال‌دوستان مشهدی بیش از ۴ سال طول بکشد و در لیگ چهاردهم، پدیده حضور یافت. آن‌ها با به خدمت گرفتن بازیکنانی مانند میلاد غریبی، یونس شاکری، محمد غلامی، رضا حقیقی، محمدمهدی نظری، میلان یوانوویچ، زوران کنزوویچ، ایگور پراهیچ، بهادر نسیم اف، محمد صلصالی، اکبر صادقی، محمدرضا ناصحی و... (که بعضی از آن‌ها نیز در میانه به این تیم پیوستند)، سعی کردند تیمی قدرتمند با بازیکنان نامی و البته کارآمد بسازند تا در اولین سال حضور در لیگ برتر خود را جاودانه کنند.

آن‌ها که با مربی‌گری علیرضا مرزبان قدم به این رقابت‌ها گذاشتند، بازی‌های خوبی را به نمایش می‌گذاشتند و در طرف مقابل بازی‌هایشان توسط مشهدی‌ها پیگیری می‌شد تا اینکه به یکباره در قسمت مالی و مدیریتی، این تیم مشکلات زیادی پیدا کرد، مشکلاتی که این تیم را تا مرزهای سقوط نیز برد اما هوشیاری کادرفنی و البته بازیکنان، مانع از این کار شد.

آن‌ها در بازی اول خود در برابر ملوانی‌ها و در خانه خود به تساوی بدون گل رسیدند، اتفاقی که در بازی آخر نیز برای پدیده تکرار شد؛ آن‌ها این بار در مصاف با ذوب آهن و در خانه به تساوی بدون گل دست پیدا کردند و در نهایت با ۶ پیروزی، ۱۵ تساوی و ۹ باخت، ۲۳ گل زده و ۲۵ گل خورده و ۳۳ امتیاز در رتبه دهم جدول رده‌بندی ایستادند، بهترین گلزن این تیم نیز محمد غلامی بود که توانست ۵ بار دروازه حریفان را باز کند.

■ دوره پانزدهم؛ بازهم دو نماینده و...؟

پس از حفظ پدیده در لیگ برتر، سیاه‌جامگان نیز یکی از دو تیمی بود که توانست با کسب عنوان در لیگ آزادگان خود را به لیگ برتر برساند و برای دومین بار دو نماینده از خراسان در لیگ برتر حضور داشته باشند.

در حال حاضر و بعد از گذشت ۱۲ هفته از لیگ برتر دوره پانزدهم پدیده اوضاع بسیار مناسب‌تری نسبت به سیاه‌جامگان دارد، شاگردان رضا مهاجری با ۴ پیروزی، ۴ تساوی، ۴ شکست، ۱۳ گل زده و ۱۵ گل خورده و در نهایت ۱۶ امتیاز در رده نهم جدول رده‌بندی لیگ برتر قرار گرفته‌اند. اما در طرف مقابل سیاه‌جامگان اوضاع مناسبی ندارد، این تیم که از ابتدای فصل تا کنون سه بار دست به تغییر کادرفنی خود زده است در حال حاضر و بعد از گذشت ۱۲ دیدار، ۲ پیروزی، ۲ تساوی و ۸ شکست، ۶ گل زده و ۱۲ گل خورده و در نهایت ۸ امتیاز در رده چهاردم جدول رده‌بندی قرار دارد. باید دید آیا باز هم داشتن دو نماینده برای مشهدی‌ها خوش‌یمن نیست؟ و یا آن‌ها می‌توانند در وهله اول خود را در لیگ برتر حفظ کنند و سپس روی رتبه‌های بالای جدول بایستند.

آنتی فوتبال

والیبال ثامن و برد عجیب غول‌کش با چهار سِت

دنیای اقتصاد-تیم والیبال باشگاه ثامن توانست متین صالحین ورامین را با نتیجه ۳ برا۱ از پیش‌رو بردارد. دیداری که در واقع تیم ثامن چهار ست را برد تا شاید اولین تیم برنده والیبال در دنیا باشد که چهار ست پیاپی پیروز میدان می‌شود.

متین صالحین که در هفته‌های گذشته توانسته‌بود شهرداری ارومیه و بانک سرمایه، دو تیم مدعی قهرمانی سوپرلیگ والیبال کشور را مغلوب کند، خود در مقابل توانایی شاگردان جبار قوچان‌نژاد زانو زد.

ست نخست این دیدار پرحاشیه درحالی به سود متین رقم خورد که ثامن‌الحجج(ع) توانسته بود این ست را با نتیجه ۲۵ بر ۲۳ از آن خود کند، اما با توجه به استفاده همزمان نماینده خراسان از ۳ بازیکن خارجی به صورت همزمان، با نتیجه ۲۵ بر صفر، متین پیروز ست اول اعلام شد.

در ست دوم اما شاگردان جبار قوچان‌نژاد به روند خوب خود ادامه دادند و ۲۵ بر ۲۳ ست نخست را تکرار کردند، این پایان کار نبود و در ست سوم، ثامن‌الحجج(ع) با نتیجه ۲۵ بر ۱۸ پیروز شد تا در آستانه یک پیروزی خوب قرار گیرد.

برتری ۲۵ بر ۲۲ در ست چهارم، پیروزی را در نهایت نصیب شاگردان قوچان‌نژاد کرد. ثامن‌الحجج(ع) با این پیروزی ۹ امتیازی شد. گفتنی است که دیدار بعدی نماینده خراسان، چهارشنبه این هفته در مشهد و در برابر آلومینیوم المهدی هرمزگان خواهدبود.

نیروی زمینی، مغلوب بسکتبال ثامن

هفته هفتم سوپرلیگ بسکتبال با پیروزی ثامن مشهد همراه بود.

به گزارش ایسنا، تیم بسکتبال ثامن در هفتمین دیدار خود به مصاف تیم نیروی زمینی رفت که توانست این تیم را شکست داده و امتیاز دیدار را از آن خود کند. ثامن مشهد در این دیدار با نتیجه ۷۱ بر ۶۳ پیروز شد. این چهارمین پیروزی ثامن از مجموع هفت بازی انجام شده بوده و با این پیروزی و کسب ۱۱ امتیاز در رده پنجم جدول قرار دارد.

صدرنشینی سرزمین موج‌های آبی در مرحله نخست لیگ شنا

دنیای اقتصاد-پرونده مرحله نخست مسابقات شنای قهرمانی باشگاه‌های کشور با معرفی سرزمین موج‌های آبی به عنوان تیم صدرنشین بسته شد.

در این رقابت‌ها که در استخر قهرمانی آزادی برگزار شد، سرزمین موج‌های آبی با ۱۰۶۵ امتیاز اول شد و پس از آن پاس قوامین ۹۹۸ امتیاز کسب کرد و در این مرحله به مقام دوم بسنده کرد. تیم مقاومت هم با ۹۰۶ امتیاز نخستین مرحله را با عنوان سومی به پایان رساند. رقابت‌های امسال با حضور ۱۱ تیم (دو تیم موج‌های آبی و آموزشگاه‌های نیشابور از خراسان) و در چهار مرحله برگزار خواهد شد.

پیروزی تیم والیبال نشسته ثامن‌الحجج(ع) سبزوار بر تیم‌ملی قزاقستان

ایرنا- در این دیدار که عصر جمعه ۲۹ آبان در سالن سربداران سبزوار برگزار شد، تیم والیبال نشسته ثامن‌الحجج (ع) هر سه ست را با نتایج ۲۵ بر ۱۸ ، ۲۵ بر ۱۴ و ۲۵ بر ۱۱ به نفع خود به پایان رساند.

سرمربی تیم والیبال ثامن‌الحجج (ع) سبزوار پس از پایان این دیدار گفت: بازی دوستانه امروز در جهت آمادگی بیشتر و برای حضور قدرتمندتر در ادامه رقابت‌ها برگزار شد. تیم ملی قزاقستان درحال آماده کردن خود برای بازی‌های بین قاره‌ای است که در اسفند ماه امسال در چین برگزار می‌شود و به مدت ۹ روز در مشهد اردوی تدارکاتی دارد. معمری با اشاره به گذشت چهار روز از این اردو ادامه داد: تیم ملی قزاقستان در آخرین بازی‌های آسیایی پس از تیم جمهوری اسلامی و چین رتبه سوم در آسیا را کسب کرد.

هفته بدون پیروزی فوتسال

دو تیم فوتسال فرش آرا و فردوسی مقابل حریفان خود نتوانستند به پیروزی دست یابند.

ایسنا- در هفته هفدهم لیگ برتر فوتسال، تیم فردوسی مشهد در سالن کارگران مشهد میزبان تیم مقاومت البرز بود که این دیدار با شکست ۶ بر ۳ تیم فردوسی همراه بود. تماشاگر ویژه این دیدار، ناظم‌الشریعه سرمربی تیم ملی فوتسال بود. همچنین چهره‌هایی همچون حجت نیک‌مرام، فرمانده انتظامی مشهد، برادران، رئیس هیات فوتبال خراسان رضوی و ... در سالن حضور داشتند. در قم نیز تیم فرش‌آرا به مصاف تیم یاسین پیشرو رفت که این دیدار با تساوی پرگل ۵ بر ۵ به پایان رسید. به این ترتیب فرش‌آرا ۱۷ امتیازی شد و در جایگاه دهم ایستاد و فردوسی با ۱۶ امتیاز و سقوط چندپله‌ای جایگاه یازدهم جدول را از آن خود کرد.

دعوت تیم کیوکوشین استان به مسابقات جهانی کاراته

دنیای اقتصاد-با کسب مقام نایب قهرمانی تیم کیوکوشین سبک(iku) کاراته استان در مسابقات بین‌المللی تهران، این تیم به مسابقات جهانی دعوت شد.

درمسابقات بین‌المللی تهران که ۴۷۰ ورزشکار از ۷ کشور ترکیه، آذربایجان، ارمنستان، عراق، افغانستان، ترکمنستان و ایران حضورداشتند، تیم خراسان با کسب یک طلا، یک نقره و ۴ برنز و با مربی‌گری محمد خندانی‌مقدم توانست مقام دوم را به دست بیاورد. اسامی مدال‌آوران خراسانی به این شرح است: سبحان محولاتی (مدال طلا) و محمدرضا علی‌نژاد (مدال نقره)، مصطفی خاوری، امید صداقت، بهزاد محولاتی و سلمان سنگ کار (مدال برنز).

سرمقاله

شهری برای فروش!

حسین ثنایی نژاد *

شهر یک مکان جغرافیایی است که دارای هویت مشخصی است. هویتی که گاه چونان موجودی زنده تلقی می‌شود. انسان‌ها به آن وابستگی عاطفی پیدا می‌کنند و در تاریخ و فرهنگ و ادبیاتشان مفهومی متعالی می‌یابد.

در نگاه انسان شهر می‌تواند شاد باشد، غمگین باشد، سرفراز باشد یا مظلوم و زوال‌پذیر و دارای چنان شخصیتی که مستقیما مخاطب قرار گیرد:

«ی بخارا شاد باش و شاد زی!»

یا:

«خوشا شیراز و وضع بی‌مثالش، خداوندا نگه‌دار از زوالش»

از منظر فنی اما «شهر، محلی است با حدود قانونی که از نظر بافت ساختمانی، اشتغال و سایر عوامل دارای سیمایی با ویژگی‌های خاص خود است؛ به‌طوری که اکثریت ساکنان دائمی آن، در مشاغل کسب، تجارت، صنعت، کشاورزی، خدمات و فعالیت‌های اداری، اشتغال داشته و در زمینه خدمات شهری، از خودکفایی نسبی، برخوردار و کانون مبادلات اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی حوزه جذب و نفوذ پیرامون خود باشد.»

با چنین مشخصات و تعریفی از شهر است که رشته‌های دانشگاهی بسیار با موضوع شهر تدوین و تأسیس شده است. رشته‌های طراحی شهری، مدیریت و برنامه‌ریزی شهری، معماری و شهرسازی و ...و در همین راستا بر اساس مطالعات، پژوهش‌ها و تجربیات علمی و تخصصی بسیار بوده که «طرح جامع شهر» و «طرح تفصیلی شهر» به وسیله متخصصان تهیه و تدوین شده است.

«طرح جامع» (Master plan) تعیین‌کننده خط مشی اصولی و کلی سیاست‌های شهری است.

طرح تفصیلی شهری (Detailed plan) طرحی است که بر اساس معیارها و ضوابط کلی طرح جامع، نحوه استفاده از زمین‌های شهری را در سطح محلات مختلف شهر و موقعیت و مساحت دقیق زمین برای هر یک از آن‌ها و وضع دقیق و تفصیلی شبکه عبور و مرور و میزان تراکم جمعیت، تراکم در واحدهای شهری، اولویت‌های مربوط به مناطق بهسازی، توسعه و حل مشکلات شهری و موقعیت کلیه عوامل مختلف شهری در آن تعیین می‌شود».

در تهیه این طرح ها سعی می‌شود تمام مؤلفه‌های موثر بر زندگی شهری و نیز امکانات زیرساختی و منابع و شرایط طبیعی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی هر شهر مورد توجه قرار گیرند. این طرح‌ها برای این هستند که مدیران شهری بر اساس تجربیات محدود شخصی و سازمانی خود اقداماتی در شهر انجام ندهند که به بقیه بافت و اهداف شهر لطمه بزند. با اینکه تقریبا تمام شهرهای ما از جمله مشهد دارای طرح جامع و طرح تفصیلی هستند اما عموما این طرح‌ها از طرف سازمان‌های مسئول و خود شهرداری ها چندان مورد توجه قرار نگرفته و فعالیت‌هایشان در چارچوب آن‌ها تنظیم نمی‌شوند.

مقوله «فروش شهر» دقیقا در چنین جایگاهی ظهور یافته است. در واقع چون شهرداری ناظر بر حسن اجرای طرح‌های جامع و تفصیلی شهر است، خود این ناظر اغلب چارچوب‌شکنی می‌کند؛ بدین معنی که زمین‌های شهری را که برای کاربری مشخص و با تراکم مشخص در طرح جامع و تفصیلی تعیین شده‌اند به اختیار خود و بی‌توجه به تأثیر آن بر بقیه قسمت‌های طرح، تغییر کاربری یا تغییر تراکم می‌دهد و بابت این کار خبط و خطا از کسانی که قرار است تخلف قانونی مرتکب شوند و بر خلاف طرح‌های تدوین شده ساختمان‌سازی کنند، پول‌های هنگفتی گرفته و برایشان مجوز صادر می‌کند!

گاهی نیز سایر سازمان‌ها از عدم صراحت قانون شهرداری‌ها سوءاستفاده می‌کنند و همین شهرداری شهر فروش را دور می‌زنند! نمونه‌ای را سراغ دارم که یکی از سازمان‌های قدرتمند در زمینی که کاربری آموزشی دارد هتل ۲۰ طبقه‌ای ساخته اما نام آن برج عظیم را هتل نگذاشته و «مرکز رفاهی فرهنگی آموزشی» نامیده است تا کاربری آن را فقط در ظاهر توجیه کند! لازم به ذکر است که تراکم مجاز برای احداث بنا در همان زمین «کم» یعنی حداکثر دو طبقه روی پارکینگ است!

چنین است که شهرهای ما خارج از ضابطه‌های علمی و فنی بی‌هیچ حساب و کتابی به صورت کاریکاتوری رشد می‌کنند و به ندرت می‌توان برایشان هویت مشخصی را یافت. برج‌سازی‌ها غالبا در مناطقی انجام می‌شود که خیابان‌های اطراف آن مطلقا کشش چنان تراکمی را ندارند و سایر خدمات شهری نیز پاسخگوی نیازهای آن‌ها نیست. توجیه شهرداری‌ها برای چنین اقدام خلافی معمولا عدم توانایی در تأمین بودجه‌های خدمات شهری و نیز عدم وجود قوانین محکم برای وصول عوارض شهری از شهروندان است؛ آن‌ها می‌گویند از سر ناچاری اقدام به فروش شهر می‌کنند. اما و هزار اما که باید توجه ایشان را به موضوعی اساسی تر جلب کرد؛ فروش شهر که در واقع چیزی نیست جز فروش قاعده‌مندی، هویت و پایداری شهری البته پول هنگفتی را برای تأمین بودجه جاری خدمات شهری فراهم می‌سازد اما به چه قیمتی؟! به قیمت جبران‌ناپذیر در هم تنیده شدن مشکلات عظیم اجتماعی، اقتصادی و حتی سیاسی- امنیتی شهر در سال‌های نه چندان دور آینده. من نمی‌دانم چگونه است که چشم سیاست‌گذاران ارشد مملکتی بر تأثیر مخرب چنین کاری بر وضعیت آینده شهرها بسته مانده و نمی‌توانند ارزیابی درستی از بغرنجی این شرایط در آینده داشته باشند.

و اما راه حل: شهرداری باید به دنبال وضع قوانینی باشد که او را در وصول عوارض شهرداری از شهروندان توانا سازد و نیز دولت باید در چارچوب حفظ امنیت عمومی شهروندان و به تبع آن امنیت نظام، کسری بودجه شهرداری‌های کلان‌شهرها را در بودجه عمومی کشور پیش‌بینی و پرداخت کند. در کنار این‌ها باید قوانین شهرداری‌ها اصلاح شوند به طوری که افراد و سازمان‌ها نتوانند از خلأ و ابهام قانون سود جسته و شهرخواری کنند.

باید همه دست‌اندرکاران مدیریت شهری خود را به شدت مقید کنند که به جز در چارچوب طرح‌های جامع و تفصیلی هیچ اقدامی انجام ندهند و چنان‌چه این طرح‌ها دارای نقائصی است، صرفا بر اساس مطالعات علمی و فنی نسبت به اصلاح آن‌ها اقدام کنند.

* عضو هیات علمی دانشگاه فردوسی مشهد

«دنیای اقتصاد» از دلایل و تبعات فروش شهر در مشهد گزارش می‌دهد؛

جام زهر «شهرفروشی»

فروش تراکم یا بخشی از شهر در حال حاضر در سراسر ایران مهم‌ترین منبع درآمد شهرداری‌هاست زیرا آن را آسان‌ترین راه می‌دانند

دنیای اقتصاد، فاطمه رافع- «در جهت تأمین منابع برای اداره شهر مجبور به فروش بخشی از شهر هستیم» شنیدن همین یک جمله از زبان شهردار دومین کلان‌شهر ایران کافی است برای اینکه تو را به فکر فرو ببرد و هزاران علامت سؤال در ذهنت ایجاد کند؛ علامت سؤال‌هایی از جنس دغدغه برای شهر بهشت، شهروندان و ۲۵ میلیون زائر سالانه‌اش و وارثان آینده این شهر ...

چندی پیش هفتمین کنفرانس برنامه‌ریزی و مدیریت شهری در مشهد برگزار شد و شهردار مشهد در این کنفرانس با بیان اینکه «برای تأمین منابع ناگزیر به شهرفروشی هستیم» و «برنامه‌ریزی مناسبی برای تامین درآمد پایدار نداریم»، گفت: «توجه به موضوع درآمدهای پایدار باید از محورهای این کنفرانس باشد و مردم باید در مدیریت شهری مشارکت داشته باشند».

بدون تردید مردم مشهد به‌خاطر دارند که از حدود دو سال پیش که مدیریت شهری فعلی سکان اداره شهر را به دست گرفت و سیدصولت مرتضوی کلیددار شهر بهشت شد، صحبت‌های بسیاری درباره فروش شهر در دوره‌های گذشته از سوی مدیران شهر مطرح شد و مدیریت فعلی شهر داعیه مبارزه با این رویه، ایجاد منابع پایدار و تحقق عدالت در شهر را داشت اما حالا انگار مدیران شهری به بُن‌بستی در این زمینه رسیده‌اند که شهردار در باب ناگزیری برای فروش بخشی از شهر در جهت تأمین منابع سخن می‌راند.

اصولا اقتصاد شهری در قالب اقتصادی خاصی تعریف می‌شود که با زندگی روزمره مردم ارتباط مستقیم دارد و شهرداری‌ها به دلیل ارائه خدمات در وهله اول باید مسائل اقتصادی خود را حل کنند؛ در واقع شهرداری‌ها اگر بخواهند شهر را اداره کنند، نباید مشکل اقتصادی داشته باشند و اصل اول برای نگهداری شهر همین است؛ ساماندهی شهر مستلزم مدیریت اقتصاد شهر است هم از نظر منابع و هم از نظر هزینه. هر شهری بنا بر میزان نیاز و شکل‌گیری توسعه در آن نیازمند منابعی است که اگر این منابع درون‌زا، منطقی و پایدار نباشد، ممکن است تأمین منابع به سمت دیگری از جمله فروش تراکم و طبقات مازاد هدایت شود و بدون تردید هدایت منابع به این سمت، تأثیر منفی بر مسائل زیست محیطی و مقوله‌های شهرسازی دارد؛ بنابراین همیشه تدابیری که برای درآمدزایی شهرها در نظر گرفته می‌شود، مثمر ثمر نیست و گاهی مشکلات جدیدی را نیز به بار خواهد آورد.

در اصل این مسأله شکی نیست که باید منابع لازم برای اداره شهر تأمین شود و شهرداری نمی‌تواند و نباید از خدماتی که ارائه می‌کند، بکاهد یا با در نظر گرفتن ریاضت‌های شهرنشینی از ایجاد امکانات جدید منصرف شود زیرا قطعا اگر منابع مالی مناسب به نوسازی و بهسازی سیستم حمل‌ونقل، ایجاد جاده‌ها و اتوبان‌ها، فضاسازی شهری و ... اختصاص نیابد، شهروندان به کامیابی نمی‌رسند و در نتیجه رشدی که مورد انتظار است، محقق نخواهد شد؛ تردیدی هم نیست که مشکلات بسیاری بر سر راه تأمین منابع پایدار برای شهرداری‌ها وجود دارد. از نبود مدیریت یکپارچه شهری گرفته تا نبود ضمانت پرداخت برای جایگزین کردن درآمدهای ناشی از ساخت‌وساز با سایر درآمدهای پایدار و کند بودن شهرداری‌ها برای جذب سرمایه‌گذار و ... اما آیا می‌توان فروش شهر را به عنوان راهکاری برای تأمین منابع در نظر گرفت؟ آیا واقعا شهرداری راه دیگری برای تأمین منابع ندارد؟ درآمدزایی از طریق فروش شهر چه تبعاتی را برای شهر و ساکنان آن به دنبال دارد و چه کسی باید پاسخگوی این آثار منفی باشد؟ به راستی آیا نمی‌توان مدلی برای تأمین منابع پایدار برای شهرداری ارائه کرد یا با الگوبرداری از شهرهای موفق دنیا در این زمینه به الگوی بومی رسید که شایسته شهر بهشت و مردمانش باشد؟ تکیه بر این قبیل درآمدهای ناپایدار چه آثار منفی در درازمدت خواهند داشت؟ آیا می‌توان با شنیدن این جمله قانع شد که «راه دیگری باقی نمانده است»؟ و ...

«دنیای اقتصاد» سراغی از برخی اساتید و کارشناسان شهری و بعضی از مدیران شهری گرفته و نظر آن‌ها را درباره مشکلات موجود بر سر راه تأمین منابع پایدار برای شهرداری و تبعات ناشی از فروش شهر جویا شده است:

■ **چاره‌ای نیست!**

نایب‌رئیس انجمن برنامه‌ریزی شهری ایران در این‌باره می‌گوید: شهردار مشهد پیش از این مخالف شهرفروشی بود اما در کنفرانس برنامه‌ریزی شهری حرفی زد که من تعجب کردم؛ ایشان گفتند شهرداران قبلی کار خوبی می‌کردند که شهر را می‌فروختند.

حسین حاتمی‌نژاد با تأکید بر اینکه شهرفروشی اصلا راه مناسبی برای تأمین منابع مالی شهرداری نیست و بدترین راه ممکن است که باعث از بین رفتن حقوق شهروندی می‌شود، اظهار می‌کند: با فروش تراکم بیش از حد و تغییر کاربری مغایر با طرح‌های جامع و تفصیلی به لحاظ شرعی و قانونی در برابر مردم و آیندگان مسئول هستیم.

این استاد دانشگاه تهران با بیان اینکه تراکم نفر در هکتار بحثی است که در طرح جامع به آن دقت می‌شود، می‌افزاید: به دلیل نوع کاربری‌هایی که تعریف می‌شود، این نفرات باید رفت‌وآمد کنند؛ نظام برنامه‌ریزی کاربری در حقیقت مکمل حمل‌ونقل شهری است و مجموعه این‌ها حیات شهر را می‌سازد و تغییر یکی از این مکانیزم‌ها بر سایر مکانیزم‌ها اثر خواهد داشت و مشکلاتی را به وجود می‌آورد.

حاتمی‌نژاد به این نکته نیز اشاره می‌کند که مدیریت جدید شهر مشهد در ابتدا اعلام می‌کرد مخالف فروش تراکم است و برای حفظ خود به دنبال ایجاد منابع پایدار درآمدی است اما این‌ها نیز مسیر گذشتگان را می‌روند و بنابراین روزبه‌روز مشکلات کالبدی، زیست محیطی، اجتماعی و به تبع آن‌ها مشکلات فرهنگی و اقتصادی در شهر افزایش می‌یابد.دبیر اتحادیه انجمن‌های جغرافیایی ایران ادامه می‌دهد: با افزایش تراکم و فروش طبقات مازاد، ترافیک و آلودگی هوا افزایش می‌یابد و همه شهروندان و زائران از این مسأله متضرر می‌شوند اما سود آن به جیب افرادی می‌رود که تراکم را خریداری کرده‌اند؛ شهرفروشی مشکلات بلندمدتی ایجاد می‌کند و علاوه بر آن عدول از طرح‌های توسعه شهری باعث بر هم خوردن نظم برنامه‌ریزی می‌شود.

حاتمی‌نژاد بر این نکته نیز تأکید می‌کند: شهر ارگان

حاتمی نژاد: مدیریت جدید شهر مشهد در ابتدا اعلام می‌کرد مخالف فروش تراکم است و برای حفظ خود به دنبال ایجاد منابع پایدار درآمدی است اما این‌ها نیز مسیر گذشتگان را می‌روند و بنابراین روزبه‌روز مشکلات کالبدی، زیست محیطی، اجتماعی و به تبع آن‌ها مشکلات فرهنگی و اقتصادی در شهر افزایش می‌یابد

و سازمانی است که باید کلیت آن را در نظر گرفت؛ شهر مانند ارگانیسم زنده‌ای است که با فروش تراکم «سر» آن بزرگ شود و عدم توازنی ایجاد می‌شود که محصول مناسبات نابرابری است که از طریق تأمین سود اقشار معدودی از جامعه به قیمت تضییع حقوق بیشتر مردم شهر بر شهروندان تحمیل شده و به عدم تعادل مکانی، فضایی منجر می‌شود. مدیر پژوهشی قطب توسعه گردشگری دانشگاه تهران تصریح می‌کند: البته آقای شهردار حق دارد این حرف را بزند و چاره‌ای هم ندارد زیرا خدمات شهری باید ارائه و حقوق پرسنل باید پرداخت شود؛ شاید اگر ما هم جای ایشان بودیم، همین کار را می‌کردیم و تا آخرین لحظه در سنگر حفظ افکار مردم‌محور و عدالت‌محور خود می‌ایستادیم اما زمانی که به بحران می‌رسیدیم مجبور بودیم این خطا را انجام دهیم. حاتمی‌نژاد با تأکید بر اینکه باید در زمینه دلایل عدم تحقق درآمدهای پایدار برای شهرداری‌ها ریشه‌یابی صورت گیرد، عنوان می‌کند: در تمام شهرهای دنیا مدیریت یکپارچه شهری و منابع مالی پایدار وجود دارد و کلیه مالیات‌ها، عوارض و درآمد شهر به مدیریت شهری واگذار می‌شود و از طریق مدیریت شهری بخش آموزش‌وپرورش، خدمات شهری و ... تأمین می‌شود؛ این رویه باعث قوی‌تر شدن شهردار می‌شود اما در کشور ما شهری به این بزرگی با این همه مخارج به شهردار سپرده می‌شود اما از اعتبارات ملی، مالیات شهر، درآمد شهر و ... مبلغی در اختیار وی قرار نمی‌گیرد و از او می‌خواهیم از طریق جلب مشارکت، اخذ عوارض و ... شهر را اداره کند؛ مشخص است چنین مدیریتی پایدار نخواهد بود. نایب رئیس انجمن برنامه‌ریزی شهری ایران با بیان اینکه تأمین منابع پایدار برای شهرداری‌ها نیاز به بازاندیشی دارد، اظهار می‌کند: الگوهای مختلفی در شهرهای دنیا وجود دارد؛ شهرهای موفق دنیا راهبرد توسعه شهری، راهبرد توسعه اقتصادی شهر و راهبرد توسعه گردشگری دارند؛ موانع و گروه‌های فشار غیررسمی و مداخله‌گر در اداره چنین شهرهایی مداخله ندارند و این کلان‌شهرها به صورت یک «دولت‌شهر» اداره می‌شوند. حاتمی‌نژاد با اشاره به اینکه

پاپلی یزدی: شهرداری‌ها در حال حاضر چاره‌ای جز فروش شهر ندارند، می‌افزاید: زیرا دولت کمکی برای تأمین منابع به آن‌ها نمی‌کند

برای تأمین منابع پایدار شهری می‌توان راهکارهایی را در بلندمدت ارائه کرد، تصریح می‌کند: می‌توان به سمت ایجاد شهری خلاق مبتنی بر دانش، مهارت، جذابیت‌های گردشگری بین‌المللی و ... رفت تا از این طریق بنیه اقتصادی شهرداری تقویت شود؛ راهکار این است که منابع مالی پایدار تعریف شود اما این امر بلندمدت است و زمان نیاز دارد. وی اضافه می‌کند: مدیریت شهری باید از طریق شفافیت، مسئولیت‌پذیری، قانون‌مداری، عدالت‌محوری، مشارکت واقعی و تقویت سرمایه اجتماعی، حکم‌روایی شهری داشته و برای آینده شهر استراتژی داشته باشد.

■ **تراکم‌فروشی، ساده‌ترین راه درآمدزایی**

استاد دانشگاه تربیت مدرس تهران هم به «دنیای اقتصاد» می‌گوید: فروش تراکم یا بخشی از شهر در حال حاضر در سراسر ایران مهم‌ترین منبع درآمد شهرداری‌هاست زیرا آن را آسان‌ترین راه می‌دانند.

محمدحسین پاپلی یزدی با بیان اینکه شهرداری‌ها در حال حاضر چاره‌ای جز فروش شهر ندارند، می‌افزاید: زیرا دولت کمکی برای تأمین منابع به آن‌ها نمی‌کند برای مثال کمک دولت به شهرداری تهران از سال ۸۷ تا ۹۴ کمتر از ۰,۱ درصد بوده است و دولت به شهرداری مشهد هم کمک کمی می‌کند. استاد مدعو دانشگاه سوربن فرانسه ادامه می‌دهد: شهرداری‌ها برای پیشگیری از شهرفروشی باید به دنبال درآمد پایدار باشند؛ بسیاری از شهرداری‌ها از جمله شهرداری مشهد معاونت اقتصادی و مشارکت‌ها ایجاد کرده‌اند و اقداماتی را نیز برای جذب سرمایه‌گذار انجام داده‌اند تا از این طریق درآمد پایدار ایجاد کنند اما همین معاونت‌های اقتصادی هم در حال تبدیل به دستگاه اداری عریض و طویل هستند که بسیار کند کار می‌کنند برای مثال برای بررسی طرح‌های مشارکتی که به آن‌ها پیشنهاد می‌شود حدود دو سال زمان می‌گذارند به‌طوری که سرمایه‌گذار پشیمان می‌شود.

پاپلی یزدی با بیان اینکه برای بهبود وضع موجود باید چند اقدام در شهرداری‌ها انجام شود، تصریح می‌کند: یکی از این اقدامات تحول اداری است؛ شهرداری‌ها برای جذب سرمایه‌گذاری بخش خصوصی باید سرعت عمل داشته باشند؛ سیستم اداری فعلی باعث بی‌رغبتی سرمایه‌گذاران می‌شود؛ از طرف دیگر باید پروژه‌های سرمایه‌گذاری زیادی تعریف و تصویب شود تا زمانی که سرمایه‌گذار داخلی یا خارجی وارد می‌شود، این پروژه‌ها با جزئیات آماده باشند.

رئیس پژوهشکده امیرکبیر با اشاره به اینکه دولت هم باید برای تأمین منابع پایدار برای شهرداری اقداماتی انجام دهد، عنوان می‌کند: پیشنهاد من این است که دولت ۵۰ درصد ارزش افزوده هر شهر را به شهرداری همان شهر اختصاص دهد؛ مردم در این شهر زندگی می‌کنند و خدمات خود را از شهرداری می‌گیرند اما ارزش افزوده آن نصیب دولت می‌شود؛ مجلس باید اجازه دهد شهرداری‌ها عوارض ویژه‌ای را اخذ کنند؛ در غیر این صورت تنها راهی که باقی می‌ماند همان روش سنتی فروش تراکم است و این ساده‌ترین راه محسوب می‌شود؛ تحول اداری و سرعت عمل شهرداری لازمه ایجاد منابع درآمدی پایدار برای شهرداری است؛ اگر شورای شهر و شهرداری در مدت باقیمانده از فعالیت خود این اقدامات را انجام دهند و راهکاری برای درآمدهای پایدار ایجاد کنند، می‌توانند سهم تراکم‌فروشی را از درآمدهای شهرداری کاهش دهند.

پاپلی یزدی کاهش فضای سبز را از تبعات فروش تراکم می‌داند و اظهار می‌کند: در حال حاضر باغ‌های مشهد تخریب و به جای آن پروژه‌هایی مانند مشهدمال احداث می‌شود و در نتیجه آلودگی و ترافیک در شهر افزایش می‌یابد؛ ایجاد فضاهای تجاری پرترافیک باعث می‌شود در آینده روزهای تعطیل شهر به دلیل آلودگی هوا افزایش یابد و همان مؤسسه‌ای که امروز این زمین‌ها را برای مثال به مبلغ ۱۰۰ میلیارد تومان فروخته است باید در آینده خسارت این روزهای تعطیل را بدهد؛ تخریب این باغ‌ها به نوعی کوتاه‌بینی اقتصادی است.

استاد دانشگاه تربیت مدرس تهران با اشاره به اینکه فروش تراکم باعث بد منظر شدن شهر می‌شود، می‌گوید: همچنین این امر باعث می‌شود در بخش‌هایی از شهر ساخت‌وسازهایی انجام شود که لازم نیست و مشکلاتی را نیز در زمینه جذب توریست و توسعه گردشگری ایجاد خواهد کرد. وی این نکته را نیز یادآور می‌شود: راهکارهای تأمین منابع پایدار برای شهرداری‌ها در دنیا وجود دارد و می‌توان از آن‌ها الگوبرداری کرد.

■ **پیشگیری تدریجی از فروش تراکم**

مدیرگروه جغرافیای دانشگاه آزاد اسلامی مشهد در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» با بیان اینکه برداشت از صحبت شهردار این نیست که سیاست شهرداری برای تأمین منابع فروش تراکم و فروش شهر است، تصریح می‌کند: به گفته شهردار بهتر است به جای تراکم‌فروشی راهکارهای دیگری نیز از جمله جلب مشارکت شهروندان برای کسب درآمد مورد نیاز شهرداری داشته باشیم.

محمدعلی احمدیان با بیان اینکه اگر نظر شهردار فروش تراکم برای تأمین منابع بوده، این سیاست نادرستی است، خاطرنشان می‌کند: در واقع اجبار به تأمین منابع برای اداره شهر، شهرداری‌ها را به سمت فروش شهر می‌کشاند اما آیا تنها راه تأمین هزینه‌های شهر، فروش تراکم است؟

عضو بازنشسته هیأت علمی دانشگاه فردوسی مشهد بر لزوم ایجاد یک هسته پژوهشی قوی در شهرداری تأکید می‌کند و می‌افزاید: این هسته پژوهشی در حال حاضر در مشهد وجود دارد اما باید تقویت شود و جدیدترین دستاوردها و تجربیات شهرهای بزرگ دنیا را در زمینه تأمین منابع پایدار در اختیار مدیران شهری مشهد قرار دهد؛ در حال حاضر راهکارهای متنوع و خوبی در شهرهای موفق دنیا در این زمینه وجود دارد که باید در مشهد نیز مورد توجه قرار گیرد.

احمدیان ادامه می‌دهد: ممکن است در مرکز پژوهش‌های شورای شهر مشهد مطالعاتی برای تأمین منابع پایدار برای شهر انجام شده باشد اما باید دید خروجی این مطالعات به چه میزان بوده است؛ باید در خصوص انتقال دستاوردهای شهرهای موفق جهان و استفاده از آن‌ها تجدید نظر کنیم.

مدیرگروه جغرافیای دانشگاه آزاد اسلامی مشهد با اشاره به طرح‌های جامع و تفصیلی شهر عنوان می‌کند: زمانی که اصولی تعیین می‌شود باید به آن متعهد بود تا از آثار نامطلوب بعدی آن جلوگیری شود؛ رعایت نکردن این طرح‌ها مشکلاتی ایجاد می‌کند که شاید در حال حاضر دیده نشود اما در آینده به شکل حاد شاهد آن خواهیم بود. احمدیان بر این نکته نیز تأکید می‌کند: اگر در حال حاضر نمی‌توان از ایجاد درآمد به روش فروش تراکم جلوگیری کرد باید به صورت مرحله‌ای اقدام شود و به صورت تدریجی و پلکانی درآمدزایی از طریق فروش تراکم را به حداقل رساند؛ ۱۰ سال پیش نسبت جمعیت مشهد، خودروها و ... متفاوت بود و اگر آن زمان فروش تراکم صورت می‌گرفت، شاید تبعات زیادی نداشت اما اکنون شهر مشهد به مرحله‌ای رسیده است که به هیچ وجه این کار صلاح نیست و تبعات بسیار سنگینی دارد.

عضو بازنشسته هیأت علمی دانشگاه فردوسی مشهد با بیان اینکه شهرداری علاوه بر ارائه راهکارهایی برای افزایش درآمد، باید برای کاهش هزینه‌های خود نیز اقداماتی انجام دهد، خاطرنشان می‌کند: منطقه‌ای کردن هزینه‌ها یکی از اقداماتی است که می‌تواند مؤثر باشد؛ به عبارت دیگر مردم یک منطقه بهای خدمات سایر مناطق را نپردازند و شهرداری از هر منطقه‌ای هزینه‌های همان منطقه را طلب کند؛ همچنین بهای خدمات شهروندی باید متناسب با پایگاه اقتصادی شهروندان در مناطق مختلف دریافت شود. وی اضافه کرد: باید دریافت عوارض بر اساس منافع اقتصادی اقشار و اصناف سطح‌بندی شود؛ در مشهد بخش مهمی از هزینه‌های زائران را شهرداری پرداخت می‌کند اما درآمد آن نصیب برخی اصناف از قبیل هتل‌داران و ... می‌شود و در این زمینه باید توازنی ایجاد شود.

■ **مخالفت شورا**

یکی از اعضای شورای اسلامی شهر مشهد نیز با بیان اینکه شورا مخالف اداره شهر از طریق فروش تخلفات ساختمانی است، اظهار می‌کند: اما در حال حاضر طرح جامع قدیم مشهد را داریم که متناسب با آن حدد ۲۸ طرح تفصیلی وجود دارد و بر اساس این طرح‌ها پاسخگویی به مردم انجام می‌شود.

محمدرضا دیمه‌کار ادامه می‌دهد: به دلیل تعدد این طرح‌های تفصیلی در مناطقی با تضادهایی مواجه می‌شویم؛ در دوره قبلی مدیریت شهری برای تصویب طرح جامع مشهد اقدامات خوبی انجام شده و این طرح تقریبا تصویب شده اما هنوز ابلاغ نشده است؛ شهر مشهد متناسب با طرح جامع به حدود هفت منطقه تقسیم شده که هر منطقه یک طرح تفصیلی خاص خود را دارد؛ در حال حاضر طرح‌های تفصیلی حدود ۷۰ تا ۸۰ درصد پیشرفت مطالعاتی دارد؛ اگر این طرح جامع و طرح‌های تفصیلی اجرا شود هم درآمدهای شهری بر اساس ضوابط تأمین و هم سیماومنظر شهری حفظ خواهد شد.

این عضو شورای شهر مشهد با اشاره به اینکه بر اساس مصوبه مجلس شهرداری‌ها باید خودکفا باشند، تصریح می‌کند: با یک بررسی ساده با ابهامات و سؤالاتی در زمینه نحوه تأمین منابع در شهرها مواجه می‌شویم؛ اگر امروز شهرداری به تأمین منابع خود اقدام نکند، در ارائه حداقل خدمات از قبیل رفت‌وروب، حمل‌ونقل و ... با مشکل مواجه می‌شود.

دیمه‌کار با بیان اینکه در کشورهای پیشرفته بخشی از درآمدهای شهر از طریق مالیات اخذ شده از شهروندان تأمین می‌شود، خاطرنشان می‌کند: انتظار داریم حداقل بخشی از این مالیاتی که دولت از شهروندان مشهدی اخذ می‌کند، به شهر برگردد؛ در حال حاضر حضور سالانه ۲۵ زائر را در شهر داریم که حضور این زائران تبعاتی برای تجار، کسبه و شهر دارند و دولت متناسب با آن مالیات‌های لازم را اخذ می‌کند اما این مالیات‌ها به حوزه شهر و مدیریت شهری برنمی‌گردد تا بتوانیم به نیازهای شهروندان در حوزه‌های مختلف پاسخ دهیم؛ امیدوارم با لغو این قانون و تأمین بخشی از هزینه‌های شهر توسط مالیات‌های اخذ شده از شهروندان بتوانیم این مشکل را حل کنیم و شهرداری مجبور نباشد سیماومنظر شهر را به خاطر اداره شهر بر هم بزند.

این عضو شورای شهر مشهد با بیان اینکه روش فعلی مورد تأیید ما نیست، می‌گوید: در حال حاضر باید بر اساس ضوابط و مقررات مجوزهای لازم را صادر کنیم. وی به فعالیت ستاد عالی درآمد در شهرداری اشاره و اظهار می‌کند: در ستاد عالی درآمد شهرداری برخی مجوزهای ساختمانی صادر می‌شود اما فعالیت آن از نظر ما قانونی نیست؛ این ستاد چند سالی است که فعالیت می‌کند و شورا خواسته است که مرجع و مستندات قانونی فعالیت این ستاد ارائه شود اما این اتفاق نیفتاده است؛ در این ستاد عالی بسیاری از ضوابطی که خارج از طرح‌های جامع و تفصیلی است، تصویب می‌شود و شهرداری اقدام به صدور مجوزهای ساختمانی می‌کند.

دیمه‌کار با تأکید بر اینکه من هم مخالف این هستم که به هر شکلی بخواهیم شهر را اداره کنیم، عنوان می‌کند: این امر باعث می‌شود تمام شهر و شهروندان متضرر شوند که مشرفیت، مشکلات محیط زیستی، ترافیک، نبود زیرساخت‌های مناسب و ... برخی تبعات آن است.

دیمه کار: در ستاد عالی درآمد شهرداری برخی مجوزهای ساختمانی صادر می‌شود اما فعالیت آن از نظر ما قانونی نیست؛ این ستاد چند سالی است که فعالیت می‌کند و شورا خواسته است که مرجع و مستندات قانونی فعالیت این ستاد ارائه شود اما این اتفاق نیفتاده است؛ در این ستاد عالی بسیاری از ضوابطی که خارج از طرح‌های جامع و تفصیلی است، تصویب می‌شود و شهرداری اقدام به صدور مجوزهای ساختمانی می‌کند

■ **فروش شهر یک کار مستمر است**

عضو شورای اسلامی شهر مشهد نیز در این‌باره اینطور پاسخ می‌دهد: شهرداری همیشه در حال فروش شهر است؛ به عبارت دیگر شهرداری همیشه در حال ایجاد دارایی‌های جدید و فروش بخش دیگری از دارایی‌های خود است و این یک کار مستمر است؛ پروژه‌های سرمایه‌گذاری دارایی‌های جدیدی را برای شهرداری ایجاد می‌کنند و این دارایی‌ها به سرمایه‌گذاران دیگر فروخته می‌شود.

محمد سهیلی اظهار می‌کند: از منظر فروش تراکم و تغییر کاربری، مبنا مصوبات طرح جامع است؛ بر این اساس شهر باید به مرور رشد کند و تراکم آن به تدریج افزایش یابد اما به دلیل اینکه در گذشته به‌روز شدن طرح جامع را نداشتیم، در عمل رشد طبیعی شهر متوقف شد؛ برای مثال در طرح‌های جامع جدید شاهد این هستیم که زیربنای تجاری از یک به سه مترمربع و زیربنای مسکونی از ۱۶ به ۲۳ مترمربع افزایش یافته و این مسأله خود به معنای افزایش تراکم است و این تراکم‌ها باید بر اساس یک روال منطقی در اختیار سازندگان قرار گیرد؛ افزایش تراکم شهر و واگذاری آن به سازندگان طبیعی است و اگر در گذشته فروش تراکم مطرح بوده به دلیل به‌روز نبودن طرح‌های جامع بوده است.

این عضو شورای شهر مشهد با بیان اینکه شهردار با تخلف مخالف است، خاطرنشان می‌کند: شورای چهارم افزایش هزینه تخلفات ساختمانی را تصویب کرد؛ در بحث درآمدهای پایدار نیز ستاد مشترکی با هدف کاهش سهم درآمدهای ناشی از ساخت‌وساز در شورا و شهرداری در حال فعالیت‌است.

احمدیان: اگر در حال حاضر نمی‌توان از ایجاد درآمد به روش فروش تراکم جلوگیری کرد باید به صورت مرحله‌ای اقدام شود و به صورت تدریجی و پلکانی درآمدزایی از طریق فروش تراکم را به حداقل رساند

سهیلی معتقد است در خصوص ایجاد منابع پایدار مشکل اصلی این است که زمانی که می‌خواهیم درآمد ساخت‌وساز را با دیگر درآمدهای پایدار جایگزین کنیم، با مشکل ضمانت پرداخت مواجه هستیم. وی اضافه می‌کند: رویکرد ما این است که شهروندانی که در پرداخت هزینه‌های شهر مشارکت دارند، خودشان بتوانند در خصوص نحوه صرف هزینه‌ها در پروژه‌های ساخت‌وساز تصمیم‌گیرنده باشند تا از این طریق اعتمادسازی صورت گیرد و مشارکت شهروندان نیز افزایش یابد.

خبر

در شش ماه اول امسال صورت گرفت:

رشد ۲۵ درصدی صادرات سیمان قاین

ایسنا- معاون امور صنایع سازمان صنعت، معدن و تجارت استان خراسان جنوبی گفت: در شش ماهه اول امسال ۲۰۲ هزار و ۷۹۸ تن سیمان قائن به کشورهای افغانستان، تاجیکستان و پاکستان صادر شده که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۲۵ درصد رشد داشته است.

عبدالعزیز کریمی گفت: در شش ماهه اول امسال ۴۰۹ هزار و ۲۴۸ تن سیمان در شرکت سیمان قاین تولید شده که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۷ درصد رشد داشته است. وی ادامه داد: در این مدت صادرات این محصول به کشورهای افغانستان، تاجیکستان و پاکستان ۲۰۲هزار و ۷۹۸ تن بوده که ۲۵ درصد رشد داشته است.

معاون امور صنایع سازمان صنعت، معدن و تجارت استان خراسان جنوبی خاطر نشان کرد: بیش از ۹۰ درصد صادرات سیمان این واحد به کشور افغانستان بوده است.

رئیس دانشگاه بیرجند:

دانشگاه بیرجند هیچ نقشی در برگزاری شوی لباس نداشته است

دنیای اقتصاد- رئیس دانشگاه بیرجند با اشاره به برخی از اخبار در زمینه برگزاری شوی لباس و عدم‌رعایت شئونات در تالار فیروزه بیرجند گفت: مدیریت تالار فیروزه اصلا با دانشگاه بیرجند نیست و طی قراردادی به مدت ۱۷ سال به بخش خصوصی واگذار شده است.

خلیل خلیلی در نشست خبری با بیان اینکه مدیریت، نظارت و مجوزهای برگزاری مراسم این تالار اصلاً دست دانشگاه بیرجند نیست؛ بلکه مربوط به اداره اماکن است، افزود: مجوز صادر شده برای این مراسم هم طبق مستندات مربوطه از طرف اماکن و برای نمایشگاه لباس صادر شده بود. رئیس دانشگاه بیرجند تصریح کرد: این ما نبودیم که مجوز برگزاری مراسم را دادیم؛ بلکه افراد دیگری بودند و مربوط به دانشگاه بیرجند نیست، مدیر تالار هم در این موضوع رعایت نکرده که باید تاوان پس دهد و ما از او توضیح می‌خواهیم و باید پاسخگو باشد.

خلیلی اظهار کرد: برگزاری این شوی لباس با مجوز اماکن برگزار شده و اگر خلافی در این مراسم بوده ارتباطی به دانشگاه بیرجند پیدا نمی‌کند و نباید در اطلاع‌رسانی به‌گونه‌ای عمل کنیم که نگاه‌های نادرستی از خارج از استان نسبت به خراسان جنوبی پیدا شود. رئیس دانشگاه بیرجند، گفت: بنده هم به عنوان یک دانشگاهی و هم به عنوان یک شهروند به برگزاری این مراسم و اینکه چرا باید مجوز می‌دادند، اعتراض دارم.

وی با بیان اینکه ما نه تنها به کیفیت برگزاری آن مراسم اعتراض داریم؛ بلکه در برنامه‌های دانشگاه بیرجند شوی لباس تاکنون نداشته‌ایم و نخواهیم داشت، گفت: دانشگاه بیرجند به هیچ وجه با برگزاری کنسرت موسیقی و شوی لباس موافقت نمی‌کند و اجازه برگزاری نمی‌دهد.

رئیس دانشگاه بیرجند با بیان اینکه دانشگاه بیرجند تا کنون اردوی مختلط نداشته و برگزار هم نخواهیم کرد، گفت: دستورالعمل داخلی دانشگاه است که نباید به هیچ وجه اردوی مختلط برگزار کنند. وی یادآور شد: در مراسم شوی لباس؛ دانشگاه بیرجند مورد تخریب قرار گرفت در حالی که ما مقصر نبودیم.

رئیس دانشگاه بیرجند با بیان اینکه تشکل‌های انقلابی در دانشگاه بیرجند فعال هستند و حمایت می‌شوند، خاطر نشان کرد: ما به همه تشکل‌ها به صورت یکسان و شفاف اعتبار می‌دهیم و طبق قانون آنچه در توان ما باشد در اختیار آن‌ها قرار می‌دهیم.

کشف ۲۴۰ بسته چای تقلبی از یک واحد صنفی

علی تهوری رئیس اداره بازرسی و نظارت سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان جنوبی، گفت: در پی بازرسی انجام شده از یک واحد صنفی تعداد ۲۴۰ بسته چای تقلبی کشف و پرونده متخلف و به تعزیرات حکومتی ارجاع داده شد.

تهوری ادامه داد: در پی بازرسی انجام شده از یک واحد صنفی، تعداد ۲۴۰ بسته چای با برند یک شرکت معروف مشاهده و به ظن تقلب توسط کارشناسان بازرسی توقیف گردید که پس از پیگیری با شرکت مورد نظر تقلبی بودن آن اعلام شد.

رئیس اداره بازرسی و نظارت سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان جنوبی، افزود: در نهایت ضمن تشکیل پرونده به اتهام عرضه کالای تقلبی و ارسال پرونده به تعزیرات حکومتی استان، موضوع به سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان جهت اقدامات بعدی اعلام شد.

وی یادآور شد: در طرح ویژه نظارت بر کالای دخانی قاچاق که از ۱۵ آبان آغاز شده، تاکنون از ۷۸۰واحد صنفی و غیرصنفی فروش دخانیات بازرسی شد و ۶ هزار و ۵۸۳ نخ سیگار و ۸ هزار و ۹۰۰گرم ناس کشف شده است.

شهردار گناباد در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» مطرح کرد:

کمبود اعتبار مهمترین مشکل توسعه و عمران شهرستان‌ها

دنیای اقتصاد، گروه شهرستان‌ها- نام شهرستان گناباد را که می‌شنویم بدون لحظه‌ای مکث، قدیمی‌ترین قنات جهان جلوی چشمانمان می‌آید. قناتی که از دوران دور تا به الان عامل تولید و حیات در شهرستان بوده است. بارها از این شهر تاریخی در شاهنامه فردوسی یاد شده و این مکان را محل جنگ‌های توران و ایران دانسته‌اند. شواهد برجای مانده از جمله محوطه‌های باستانی نشان از استقرار و زندگی انسان از دوران پیش از تاریخ در این ناحیه دارد. بنابراین گناباد از جمله شهرهای کهن ایران زمین است که به دلیل قرار گرفتن در منطقه‌ای سوق‌الجیشی موردتوجه حکمرانان در دوره هخامنشی نیز بوده است. قنات گناباد که برخی احداث آن را به بهمن پسر اسفندیار پسر گشتاسب پسر لهراسب نسبت می‌دهند، نشان از آبادانی و رونق این ناحیه در ادوار دیرین دارد. از سوی دیگر در روایات شاهنامه نیز گناباد عرصه جنگ و حماسه در دوره اساطیری بوده و از برخی مناطق آن نیز در این اثر حماسی یاد شده است. این شهر در صدر اسلام با نام جنابد به تمدن کهن راه یافته و به استناد نوشته‌های تاریخ‌نگاران و جغرافی‌نویسان از اعتبار و اهمیت خاصی برخوردار بوده است.

شواهد برجای مانده از جمله محوطه‌های باستانی نشان از استقرار و زندگی انسان از دوران پیش از تاریخ در این ناحیه دارد

از اهمیت تاریخی گناباد در سطور فوق گفته شد تا بتوانیم به شهری ورود کنیم که دارای پیشینه است. بتوانیم از جزئیات شهری بگوییم که این روزها مشکلات متعددی دارد و برای حل آن‌ها باید همت کرد. گُناباد مرکز شهرستان گناباد واقع در استان خراسان رضوی است. براساس آمار سال ۱۳۹۰ مرکز آمار ایران، جمعیت شهرستان گناباد ۸۰۷۸۳ نفر بوده که بخش کوچکی از جمعیت کل استان را شامل می شده است. شهرستان گناباد با مساحتی حدود ۵۹۰۲ کیلومتر مربع از نظر موقعیت در طول جغرافیایی ۵۸ درجه و ۴۱ دقیقه و عرض جغرافیایی ۳۴ درجه و ۲۱ دقیقه قرار دارد و شهرستان‌های همجوار این شهرستان در شمال، فیض‌آباد و بجستان، در غرب، فردوس و بجستان و درمشرق آن خواف و جنوب قائن است. در ۲۶۰ کیلومتری مشهد قرار دارد و براساس آخرین تقسیمات کشوری دارای ۲ بخش به نام‌های مرکزی، کاخک، ۳ شهر، ۴ دهستان و حدود ۱۲۵ آبادی دارای سکنه است. در هفته‌ای که گذشت با آقای علی تقوی شهردار گناباد به گفت‌وگو نشستیم. آقای شهردار از ظرفیت‌های گناباد برایمان گفتند و از خشکسالی و بحران‌هایی که در شهرستان وجود دارد. اما بحث مهم‌تری هم به میان آمد. نبود کتابخانه مرکزی آن هم در شرایطی که شهرستان گناباد یکی از مهترین شهرستان‌های دانشجویی کشور است. تقوی معتقد است که شهرستان گناباد ظرفیت‌های خوبی دارد و یکی از شهرهایی است که توجه به آن می‌تواند موقعیت‌های مناسبی برای شهرستان فراهم آورد. مشروح این گفت‌وگو را می‌خوانید.

صنایع دستی مثل گلیم‌بافی، سفال‌گری، پارچه‌بافی، معرق و منبت‌کاری در شهرستان وجود دارد که پتانسیل‌های ارزشمندی هستند و می‌توان به آن‌ها اشاره کرد چراکه مردم شهرستان گناباد در این هنرها و صنایع دستی مهارت‌های فوق‌العاده‌ای دارند

جناب تقوی شهرستان گناباد چه ظرفیت‌هایی دارد؟

شهرستان گناباد همانطورکه در جریان هستید به عنوان قطب اقتصادی فرهنگی شناخته می‌شود و البته دارای ظرفیت‌هایی از نظر مناطق گردشگری و صنایع دستی است. ما در شهرستان گناباد ۳۰۰ اثر شناسایی شده داشته‌ایم که تا به امروز بیشتر آن‌ها در فهرست آثار ملی ثبت شده است و از شاخصه‌های اصلی شهرستان که ثبت جهانی شده است، می‌توان به قنات قصبه اشاره کرد. از طرفی ما در شهرستان مدرسه نجومیه، مسجد جامع عبدالله نوقاب، مرقد علامه بهلول گنابادی و ... را داریم که مکان‌های پربازدید و مهمی هستند. روستاهایی از جنبه تاریخی در اینجا وجود دارند که وجودشان به ظرفیت‌های گردشگری کمک بسیار مفیدی خواهد کرد. از این روستاها می‌توان به گوهردشت و روستای زیبد اشاره کرد. قلعه سفید زیبد هم یکی از مواردی است که می‌شود به آن اشاره کرد. صنایع دستی مثل گلیم‌بافی، سفال‌گری، پارچه‌بافی، معرق و منبت‌کاری در شهرستان وجود دارد که پتانسیل‌های ارزشمندی هستند و می‌توان به آن‌ها اشاره کرد چراکه مردم شهرستان گناباد در این هنرها و صنایع دستی مهارت‌های فوق‌العاده‌ای دارند.

چیزی که بسیار مهم است و در شهرستان گناباد سابقه هزار ساله دارد اما کمتر شناخته شده است «سفال مند» است. سفال مند با مصالح و تزیینات متفاوت به عنوان پدیده‌ای نوظهور از اواخر قرن یازدهم هجری در«مند» رایج شده و بسیار کیفیت خوبی دارد و با شهرهایی مثل یزد، اصفهان و همدان که سفال‌های معروفی دارند برابری می‌کند. البته به دلیل اینکه در بحث تبلیغات و ... زیاد به آن توجه نشده، شناخته شده نیست، در صورتی که ما در این شهر ثبت جهانی قنات قصبه را داریم که بی‌سابقه است. همچنین باید اضافه کنم که شهرستان گناباد در بحث تعداد رشته قنات در کشور کم‌نظیر است و تعداد قناتی که اینجا وجود دارد، بسیار زیاد است.

از بعد گردشگری در شهرستان گناباد برای جذب گردشگر چه کارهایی صورت گرفته است؟

در یکی دو سال اخیر می‌توان گفت اهمیت دادن به بحث گردشگری و ورود و خروج توریسم بسیار مهم تلقی می‌شود و ما هم این مسأله را مدنظر داشته‌ایم چرا که این مسأله از بعد اقتصادی سازنده است و همچنین از لحاظ تولید اشتغال بسیار کمک می‌کند و درآمدزا است. اگر زیرساخت در شهر مهیا شده باشد گردشگر در برخورد با شهر جذب می‌شود و این خیلی خوب است. اقامتگاه‌هایی در شهرستان وجود دارد که گردشگران از لحاظ مکانی برای استراحت مشکلی نداشته باشند. در شهر گناباد، هتل پاسارگاد برای اقامت مسافران وجود دارد. همچنین در شهر بیدخت در فاصله ۵ کیلومتری گناباد نیز مهمان‌سرای جهانگردی، پذیرای مسافران می‌باشد. همچنین پارک‌های شیرین، بسیج، شهر، دانشگاه و ملت از جمله پارک‌های نسبتاً مناسب برای شب‌مانی مسافران است. به‌طورکلی می‌توان با بهره‌برداری از آثار تاریخی، برای جذب گردشگران از آن‌ها استفاده کرد که به‌عنوان نمونه می‌توان به قلعه عمرانی که یک مجموعه کامل از عناصر معماری کویر است _که شامل آب‌انبار، بادگیر و... می شود_ اشاره کرد و باید به آن به عنوان یک اثر تاریخی قابل‌توجه رسیدگی بیشتری شود.

حتی ما امروزه می‌توانیم از آب‌انبارها در موارد دیگری استفاده کنیم که برای گردشگران جذابیت داشته باشد و این‌ها مواردی است که می‌تواند برای جذب گردشگر با توجه به محل قرارگیری شهرستان گناباد مهم باشد. فکر می‌کنیم در گناباد جذب گردشگر بالایی خواهیم داشت و تا به الان گروه‌های گردشگری از فرانسه، اتریش، ایتالیا و ... آمده‌اند و در هفته آینده یک گروه آلمانی از گناباد بازدید خواهند داشت.

قدمت شهرستان گناباد همانطورکه در شاهنامه و کتب دیگر آمده به سال‌های دور برمی‌گردد. آیا میراث فرهنگی برای حفظ این شهر قدمی برداشته است؟

خوشبختانه در گناباد کارهای زیربنایی انجام شده است و مسأله ثبت جهانی قنات باعث شده که اخیرا پایگاه ثبت جهانی در خود گناباد ایجاد شود و الان افرادی دراینجا حضور دارند که مسائل را پیگیری می‌کنند. با توجه به قدمت تاریخی گناباد، تعاملی بین شهرداری و اداره اوقاف و میراث فرهنگی به‌وجود آمده که در موارد بسیاری مرمت و بازسازی شروع شده و ادامه خواهد داشت.

شهرستان گناباد در طول سال‌های اخیر به صورت جدی با بحران خشکسالی مواجه بوده. چه اقداماتی برای این مسأله انجام شده است؟

مسأله کمبود آب یک مسأله جدی است که باید به آن توجه کرد. ما منابعی در گناباد داریم که می‌توان از این منابع استفاده کرد و مقداری از این کمبود آب را جبران کرد. برای مثال در نظر بگیرید همین قنات قصبه با توجه به شیب زمین حدود ۳۰۰ متر و میزان آب‌دهی آن بیش از ۱۵۰ لیتر در ثانیه است اما ما برای تامین آب شرب گناباد از ۱۱۰ کیلومتری شهر، آب را تامین می‌کنیم که به نظرم درست نیست. از جهتی دیگر مستهلک بودن شبکه همیشه برای ما عوارض و تخریب و نگرانی‌هایی را به همراه داشته است. در دستور کار ما قرار دارد که منبع ذخیره و سامان‌دهی آب را مدیریت کنیم مخصوصا در زمستان که نیاز بیشتری برای ذخیره‌سازی احساس می‌شود تا با مشکلات کمتری روبه‌رو باشیم. شهرداری گناباد در ماه‌های اخیر پیش‌قدم شد و حوض انبارهای قدیمی را شناسایی کرد و ما در حال حاضر ۲۸ حوض انبار قدیمی در دست داریم که با هزینه اندک می‌توان مقوله ذخیره‌سازی آب را اجرایی کرد که این مسأله می‌تواند به آب شرب و فضای سبز شهری کمک کند.

شهرستان گناباد یکی از شهرهای مهم دانشجویی کشور محسوب می‌شود اما با این حال کتابخانه مرکزی در آن وجود ندارد. آیا برای این موضوع فکری شده است؟

شهرستان گناباد از نظر کتابخوان و فضای کتابخانه در استان جایگاه بسیار مناسبی دارد و احداث کتابخانه مرکزی شهر گناباد یکی از نیازهای اصلی کتاب‌خوان‌های این شهرستان است. نبود کتابخانه مرکزی عمده مشکل اداره کتابخانه عمومی گناباد است که با وجود ۱۰ مرکز آموزش عالی و ۱۲ هزار دانشجو یکی از دغدغه‌های مهم محسوب می‌شود، چراکه تامین نیاز دانشجو برای ما امری مهم محسوب می‌شود. شورای شهر این مسأله را مدنظر داشته است و با آستان قدس وارد مذاکراتی شده‌اند تا این مسأله به سرانجام برسد. کارشناس‌های مربوطه آمده‌اند و از شهرستان گناباد بازدید داشته‌اند و چندین منطقه را انتخاب کرده‌اند که ما در تلاش هستیم به زودی روند اجرایی پروسه را طی کنیم.

چه کمبودهای دیگری در شهرستان وجود دارد که نبود اعتبارات باعث شده به آن توجه نشود؟

شهرداری گناباد در ماه‌های اخیر پیش‌قدم شد و حوض انبارهای قدیمی را شناسایی کرد و ما در حال حاضر ۲۸ حوض انبار قدیمی در دست داریم که با هزینه اندک می‌توان مقوله ذخیره‌سازی آب را اجرایی کرد که این مسأله می‌تواند به آب شرب و فضای سبز شهری کمک کند

کمبود اعتبار مهمترین مشکل توسعه و عمران این شهر در زمینه‌های مختلف است و موجب کندی اجرای طرح می شود. تداوم ۱۷ ساله پدیده خشکسالی این شهر کویری را تهدید می‌کند و به سوی بحران پیش می‌برد لذا باید با توجه بیشتر مسئولان و اختصاص ردیف اعتباری لازم با لای‌روبی و احیای قنات‌ها از این سرمایه مهم برای رفع معضل کم‌آبی منطقه استفاده شود.

بیشتر شهرستان‌ها درحال حاضر با بحران منابع اعتبارات روبه‌رو هستند. شهر گناباد شهر با قدمتی است.از نظر ساختار شهری در شهرستان گناباد پراکندگی وجود دارد که باعث می‌شود خدمات شهری با مشکل روبه‌رو شود چرا که ساختار شهری پراکنده است. از طرفی مسافر و دانشجو در این شهر زیاد است و با وجود اینکه یک‌سوم جمعیت شهری دانشجو هستند اما مکان مناسبی برای تفریح این عزیزان نداریم که در این زمینه برای زیباسازی پارک‌ها تندیس تهیه کردیم که می‌توان به تندیس مربوط به جنگ ۱۲ رخ شاهنامه و تندیس ملامظفرگنابادی اشاره کرد.

ما در گناباد کنارگذر نداریم و ایجاد کنارگذر نیاز به اعتبارات کلانی دارد که مکاتباتی انجام دادیم و امیدواریم به نتایجی برسد. خرابی آسفالت و تعویض چندباره آن، عدم‌زیرسازی متناسب با وسایل سنگین، تردد وسایل سنگین تا ۴۰ تن بار، نامناسب بودن خیابان‌ها و تأسیسات شهری باعث شده که مسیر بلوار معلم، بلوار پاسداران، بلوار عدالت، میدان‌های بسیج، نماز، بلال وگل زعفران هر از چندی نیازمند بازسازی در زیرسازی و روکش آسفالت باشد.

شهرستان گناباد شهر ورودی و خروجی خراسان رضوی است. از مسئولان خواهش می‌کنم با توجه به خشکسالی‌های چند سال اخیر و مشکلاتی که مردم دارند به این شهر توجه کنند تا مردم کمتر به کلان‌شهرها مهاجرت کنند چراکه اگر موارد رفاهی و اقتصادی تامین شود مردم به کلان‌شهرها نمی‌روند و در گناباد می‌مانند. امیدوارم به این مسائل توجه شود تا مشکلاتمان کمتر شود.

عکس هفته

برداشت انار در سرایان

نعمت‌های خداوند را نشان می‌دهد. لبخند چهره‌اش حکایت از به بار نشستن محصولی دارد که برای تک‌تک دانه‌هایش زحمت کشیده است. چین دست‌هایش هرکدام قصه‌ای نانوشته است. قصه سال‌های دور. قصه روزهایی که بذر کاشته‌اند و خون‌جگر خورده‌اند. صبر کرده‌اند و حال محصولشان را می‌بینند و حظ می‌کنند. این کشاورزان زحمت‌کش وجودشان غنیمتی است و درونشان پر از یاقوت‌هایی است که باید قدر دانست و احترام کرد.

اخبار شهرستان ها

افتتاح نخستین مرکز اطلاع رسانی، مشاوره و خدمات کارآفرینی در سبزوار

دنیای اقتصاد- عقیل مختاری، معاون مدیرکل و رئیس اداره کار، تعاون و رفاه اجتماعی سبزوار در مراسم افتتاح نخستین مرکز اطلاع‌رسانی، مشاوره و خدمات کارآفرینی کار و اندیشه این شهرستان که در بزرگداشت هفته جهانی کارآفرینی برگزار شد، اظهار کرد: در ایران مفهوم کارآفرینی چندان شناخته شده نیست و یکی از مفاهیمی است که در جامعه ما تازه مطرح شده است.

مختاری با بیان اینکه در چند سال اخیر به موضوع کارآفرینی بیش از پیش پرداخته شده، افزود: کارآفرینی و توجه به آن یک راهکار بسیار مؤثر برای حل معضل اشتغال و بیکاری در جامعه است.

رئیس اداره کار، تعاون و رفاه اجتماعی سبزوار با اشاره به رویکرد دولت مبنی بر رفع معضل بیکاری به ویژه برای افراد تحصیل‌کرده، خاطرنشان کرد: رویکرد دولت در این زمینه ترویج و توسعه کارآفرینی و راه‌اندازی این گونه دفاتر و ارائه مشاوره به کارآفرینان است.

مختاری با اشاره به اینکه سیاست‌های دولت به سمت و سوی کوچک شدن است، خاطرنشان کرد: اینکه از دولت انتظار داشته باشیم صندلی‌ها را در ادارات افزایش دهد راه چاره برای رفع معضل بیکاری نیست و هم‌چنین مخالف سیاست‌های دولت است.

معاون مدیرکل اداره کار، تعاون و رفاه اجتماعی افزود: ما در توسعه و ترویج کارآفرینی به دنبال کارجو و کسی هستیم که صاحب خلاقیت و اندیشه و تفکراتی در مورد فعالیت‌های اقتصادی است.

رئیس بنیاد مسکن بجنورد:

روستائیان راز و جرگلان تمایلی برای مقاوم‌سازی مسکن ندارند

تسنیم- رئیس بنیاد مسکن انقلاب اسلامی شهرستان بجنورد گفت: متأسفانه روستائیان راز و جرگلان رغبت و تمایلی برای استفاده از تسهیلات مقاوم‌سازی مسکن ندارند.

رضا جبار ایمانی اظهار کرد: باوجود پیگیری و رایزنی‌های انجام‌شده با اعضای شورا و دهیاری‌ها، تاکنون استقبال برای دریافت تسهیلات مقاوم‌سازی مسکن در راز و جرگلان ناچیز بوده است.

رئیس بنیاد مسکن انقلاب اسلامی شهرستان بجنورد گفت: از آغاز اجرای تسهیلات طرح ویژه مسکن روستایی، تنها حدود سه هزار نفر برای مقاوم‌سازی واحد مسکونی خود به بانک معرفی‌شده‌اند که از این تعداد تاکنون یک هزار و ۳۰۰ واحد پایان کار گرفته‌اند.

جبار ایمانی با اشاره به اینکه بخش بسیار زیادی از واحدهای مسکونی روستایی در شهرستان راز و جرگلان فرسوده و تخریبی به شمار می‌آید، افزود: بر اساس سرشماری مسکن روستایی در سال ۹۲، ۲۳ هزار و ۷۰۳ واحد مسکونی از ۳۰ هزار و ۷۴۳ واحد مسکونی موجود در شهرستان راز و جرگلان بالای ۱۰ سال عمر داشته و فرسوده و غیر مقاوم است. وی خاطرنشان کرد: هفت هزار و ۴۱ واحد مسکونی روستایی نیز در این شهرستان پنج تا ۱۰ سال سن دارند که بخشی از این منازل که تازه ساخته‌شده‌اند نیز به علت استفاده از مصالح غیر استاندارد و رعایت نشدن اصول فنی ساخت‌وساز، غیر مقاوم هستند. ایمانی تصریح کرد: منازل مسکونی در روستاهای راز و جرگلان، عمدتاً با استفاده از مصالح ابتدایی و یا غیر مقاوم، دچار استهلاک زودرس شده و در کمتر از یک دهه، برای سکونت نا مقاوم می‌شود.

نماینده مردم تربت حیدریه:

اشتغال حوزه ابریشم در خراسان‌رضوی به یک‌دهم رسیده است

دنیای اقتصاد- نماینده مردم تربت‌حیدریه در مجلس گفت: میزان اشتغالی که برای حوزه ابریشم در خراسان رضوی به ویژه شهر بایگ وجود داشته هم‌اکنون به یک‌دهم تقلیل پیدا کرده است.

ابوالقاسم خسروی اظهار کرد: در سنوات اخیر تعداد کارگاه‌هایی که در بخش ابریشم‌کشی در خراسان رضوی به ویژه شهر بایگ فعالیت داشته‌اند از ۲۵۰۰ به ۵۰۰ واحد رسیده و تمام این کارگاه‌ها با نیمی از ظرفیت واقعی خود کار می‌کنند. عضو مجمع نمایندگان خراسان‌رضوی در ارتباط با چالش‌هایی که در حوزه تولید ابریشم در خراسان‌رضوی وجود دارد، خاطرنشان کرد: یکی از موضوعات مهم در این زمینه واردات بی‌رویه‌ای است که سبب ایجاد مشکل برای تولیدکنندگان داخلی شده است. خسروی افزود: همچنین نبود هماهنگی در مدیریت‌های مربوط به این حوزه یعنی جهاد کشاورزی و سازمان میراث‌فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری سبب به‌وجود آمدن مشکلات دیگری در این حوزه شده است. وی با اشاره به ارتباطات صنعت تولید ابریشم با دیگر بخش‌های پسین و پیشین اقتصاد، تصریح کرد: هم‌اکنون رکودی در بخش وجود دارد که به صورت دوسویه تولید ابریشم را با چالش مواجه کرده است.

کشف بیش از ۲۱۷ میلیون ریال برنج قاچاق در نیشابور

نیشابور نیوز- فرمانده انتظامی شهرستان نیشابور گفت: در پی کسب خبری مبنی بر تردد یک دستگاه خودروی نیسان با محموله برنج قاچاق در جاده نیشابور به مشهد، موضوع در دستور کار تیمی از ماموران دایره مبارزه با قاچاق کالای پلیس آگاهی این فرماندهی قرار گرفت.

سرهنگ «سیدحسن حسینی» افزود: ماموران دایره مبارزه با قاچاق کالا در ابتدای ورودی شهرستان، خودرو را شناسایی و متوقف و در بازرسی از آن مقدار تقریبی ۴۴۰۰ کیلوگرم برنج خارجی فاقد مدارک گمرکی به ارزش حدود ۲۱۷ میلیون و ۳۶۰ هزار ریال کشف و ضبط کردند. سرهنگ حسینی تصریح کرد: خودرو متوقف و متهم ۳۴ ساله پس از تشکیل پرونده راهی دادسرا شد.

روزنامه اقتصادی صبح ایران
صاحب امتیاز : دنیای اقتصاد تابان
مدیر مسئول: علیرضا بختیاری
مدیر هنری: محمد عسگری
دفتر مرکزی ویژه نامه های استانی:۴۲۷۱۰۴۵۴-۰۲۱
نشانی:خیابان مطهری، حد فاصل خیابان های سنایی و میرزای شیرازی، پلاک ۳۷۰ - کد پستی: ۱۵۸۶۶-۹۷۵۱۱

دنیای اقتصاد
روزنامه صبح ایران
ضمیمه هفتگی استان های خراسان
دو شنبه ۲ آذر ماه ۱۳۹۴/ ۱۱ صفر ۱۴۳۷/ ۲۳ نوامبر ۲۰۱۵/ شماره ۳۶۳۷

سرپرست خراسان رضوی: شهناز رمارم
دبیر ضمیمه خراسان: احسان میرزاده
نشانی: مشهد،بلوار شهید صادقی،خیابان آپادانا،شماره۱۳
تلفن:۳۷۶۲۴۲۷۶، ۳۶ ۶۱ ۳۷۶۸-۰۵۱۳ نمابر:۸۹۷۸۰۲۱۷-۰۲۱
آگهی ها: ۳۵ ۸۶ ۴۱۹ ۰۹۱۲
پست الکترونیک: mashhad@den.ir
نسخه الکترونیک: www.EastEconomy.ir
سامانه ارتباطی:۳۰۰۰۲۲۴۸۰۰

خیز جریان‌های سیاسی برای تصاحب صندلی های بهارستان؛

تنور رقابت ها داغ می شود

بنی هاشمی: اگر رئوس جریانات سیاسی اصولگرا، راهی برای ارتباط و همگرایی مشخص کنند، وضع این جریان در مشهد در حالت مطلوب قرار می گیرد

دنیای اقتصاد، گروه سیاسی- تنها حدود سه ماه به برگزاری دهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی زمان باقی است و در این مدت باقی‌مانده تنور بحث‌ها و نشست‌های جریان‌ها و احزاب مختلف سیاسی کشور برای معرفی لیست‌های انتخاباتی هر روز داغ‌تر می‌شود؛ برخی احزاب از مدت‌ها پیش فعالیت خود را آغاز و جلسات مختلفی را هم برگزار کرده‌اند و برخی دیگر در سکوتی خبری برای تصدی کرسی‌های بهارستان فعالیت می‌کنند.

عنابستانی: امیدواری به رسیدن به لیست حداکثری در میان اصولگرایان وجود دارد؛ ممکن است که به وحدت کامل و تک لیستی در جریان اصولگرایی استان نرسیم، اما به نظر من تقریبا اکثریت عناصر تاثیرگذار در تشکیلات منتسب به اصولگرایی به این نقطه واقف هستند که باید به وحدت حداکثری برسند

خیز جریان‌های سیاسی در خراسان رضوی اگر بیشتر از سایر استان‌های کشور نباشد، کمتر هم نیست؛ به طور کلی می‌توان گفت آرایش طیف‌های سیاسی در استان تغییر چندانی نکرده است و می‌توان اصولگرایان و اصلاح‌طلبان را دو جریان اصلی دانست . لزوم وحدت حداکثری در هر یک از این جریان‌ها مسأله‌ای است که سران احزاب و جریان‌ها بر آن اتفاق نظر دارند؛ اصولگرایان که به دلیل انشقاق و اختلاف میان خود و عملکرد ضعیف دولت محمود احمدی‌نژاد بازندگان انتخابات ریاست جمهوری بودند، سعی دارند به وحدت حداکثری برسند و اکثریت کرسی‌های مجلس را از آن خود کنند و اصلاح‌طلبان هم با حفظ وحدت در صدد تداوم پیروزی انتخابات ۹۲ هستند.

■ اصولگرایان منافع خود را به یکدیگر نزدیک‌تر کنند

به گزارش ایسنا، دبیر جبهه پیروان خط امام و رهبری در خراسان رضوی در خصوص دغدغه جریان اصولگرایی در مشهد، اظهار کرد: گروه‌های مختلف اصولگرایی در مشهد دارای عقبه‌های اجتماعی و رئوس متفاوت هستند و برای رسیدن به لیست واحد یا لیست‌های دارای اشتراک حداکثری باید دیدگاه‌ها و منافع خود را به یکدیگر نزدیک کنند. محسن بنی‌هاشمی خاطرنشان کرد: اگر رئوس جریانات سیاسی اصولگرا، راهی برای ارتباط و همگرایی مشخص کنند، وضع این جریان در مشهد در حالت مطلوب قرار می‌گیرد؛ البته به این منظور راهکارهایی تهیه شده و اقداماتی در دست پیگیری و در حال انجام است.

نحوه تعامل و احتمال ائتلاف برخی تشکل‌ها همچون جبهه پایداری با سایر اضلاع اصولگرایی مسأله‌ای بود که تا چندی پیش شاید جزء یکی از مهمترین دغدغه‌های اصولگرایان به شمار می‌آمد و حتی عده‌ای از درون همین جریان نسبت به این موضوع دغدغه‌مند بودند، اما گویا در حال حاضر شرایط کمی تغییر کرده و مثلث پایداری، مؤتلفه و ایثارگران حداقل در تهران تعامل به ظاهر مطلوبی با یکدیگر دارند.

■ فعالیت‌های انتخاباتی جبهه یکتا؟

مشاور عالی شهردار مشهد و رییس سابق ستاد محمود احمدی نژاد که گفته می‌شد مسئولیت جبهه یکتا در خراسان رضوی- به گفته معاون وزیر کشور هنوز مجوزی برایش صادر نشده است - را بر عهده دارد، با بیان اینکه راجع به یکتا نمی‌توانم اظهارنظر کنم، اعلام کرد که یکتا هنوز تشکیلات استانی ندارد و در رابطه با فعالیت‌های انتخاباتی این جبهه هم باید از متولیان آن در تهران سؤال کرد.

علی‌اصغر عنابستانی تصریح کرد: امیدواری به رسیدن به لیست حداکثری در میان اصولگرایان وجود دارد؛ ممکن است که به وحدت کامل و تک لیستی در جریان اصولگرایی استان نرسیم، اما به نظر من تقریبا اکثریت عناصر تاثیرگذار در تشکیلات منتسب اصولگرایی به این نقطه واقف هستند که باید به وحدت حداکثری برسند.

این فعال سیاسی اصولگرا با بیان اینکه من خیلی به فضا بدبین نیستم، گفت: امیدوارم که دوستان در جریان اصولگرایی به یک وحدت حداکثری برسند، ما به دنبال وحدت صد درصدی هستیم، اما بالاخره افراد براساس واقعیات در دنیای سیاسی اقـدام به عمل می‌کنند، اصولگرایان اگر در شرایط واقعی به وحدت ۱۰۰ درصدی نرسند امید به اینکه به وحدت حداکثری برسند خیلی زیاد است. مشاور عالی شهردار مشهد با بیان اینکه سه ضلع پایداری، ایثارگران و مؤتلفه تقریبا در همه حوزه‌ها با یکدیگر توافق کرده‌اند، گفت: در شهرستان‌ها شاید این سه ضلع به این گونه وجود نداشته باشد، اما به اشکال دیگری افراد دور هم می‌نشینند و در حوزه وحدت کار می‌کنند.

عنابستانی در خصوص احتمال ائتلاف اصولگرایان با برخی از اصلاح‌طلبان، گفت: من معتقدم ممکن است برخی که خود را در بدنه اصولگرایی تعریف می‌کنند به این فکر بیفتند که با توجیهات مختلف با طیف اعتدال یا اصلاح‌طلبان ائتلاف کنند اما جریان عمومی اصولگرایی فعلا این موضوع را نمی‌پسندد.

■ سکوت پایداری!

جبهه پایداری در خراسان رضوی هم فعلا سکوت را در پیش گرفته و اعضای آن از مصاحبه انتخاباتی درباره برنامه‌های این تشکل سیاسی تاکنون خودداری کرده‌اند، اما شنیده شده که دبیر این جبهه که نصرالله پژمانفر نماینده مردم مشهد در مجلس شورای اسلامی بود ظاهرا تغییر کرده، اما هنوز خبر رسمی در این باره اعلام نشده است.

■ وحدت در چند قدمی اصلاح طلبان؟

در این سوی میدان اصلاح‌طلبان نیز پس از فعال کردن تمام ظرفیت‌هایشان قصد دارند با وحدت نظر، شیرینی پیروزی انتخابات سال ۹۲ را کامل کرده و آن را استمرار بخشند. دبیر اول حزب کارگزاران سازندگی در خراسان رضوی با تأکید بر اینکه وحدت و رسیدن به یک لیست واحد برای اصلاحات دست‌یافتنی است، اظهار کرد: البته این اتفاق با رعایت مکانیزم‌ها و ظرافت‌هایی ممکن به نظر خواهد رسید. سیدمجتبی سادات گفت: اصلاح‌طلبان در خراسان رضوی با نگاه به شورای هماهنگی اصلاحات در تهران کارهایشان را پیش می‌برند، ما از چندین ماه قبل درصدد تشکیل کمیته انتخابات در شورای هماهنگی اصلاحات خراسان رضوی بودیم که تشکیل این کمیته منوط به تصمیمات تهران قرار گرفت و کمی به تعویق افتاد اما امیدواریم ظرف یک یا دو هفته آینده کمیته انتخابات تشکیل شده و هیأت رئیسه آن نیز مشخص شود.

■ دغدغه رد صلاحیت‌ها

رئیس شورای هماهنگی گروه های اصلاح طلب در خراسان رضوی نیز دغدغه اصلاحات را رد صلاحیت‌ها عنوان کرد و افزود: ما در این راستا نگرانی‌های زیادی داریم و در رابطه با سازمان‌دهی نیروهای‌مان کمی به مشکل برخوردیم؛ ما تعاملاتی با شورای نگهبان در خراسان رضوی داشتیم و جلساتی در این راستا برگزار شد. حجت‌الاسلام علی عجم دغدغه دیگر اصلاحات را وحدت میان گروه‌های مختلف این جریان دانست و افزود: یکی از دیگر دغدغه‌های ما این است که گروه‌های درون اصلاح‌طلبی را چگونه به وحدت برسانیم به ویژه در شهرستان‌ها چراکه در شهرستان‌ها افراد خود را اصلاح‌طلب می‌دانند، اما تابع حزب نیستند. حالا کمتر از ۱۰۰ روز به انتخابات زمان باقی مانده و علی‌رغم جنب‌وجوش‌های

عجم: یکی از دیگر دغدغه‌های ما این است که گروه‌های درون اصلاح‌طلبی را چگونه به وحدت برسانیم به ویژه در شهرستان‌ها؛ چراکه در شهرستان‌ها افراد خود را اصلاح‌طلب می‌دانند، اما تابع حزب نیستند

انتخاباتی که هر روز داغ‌تر می‌شود باید دید تا پایان این روزهای سرنوشت ساز، در روزهای منتهی به ۷ اسفند ماه بازار تعدد لیست‌ها و همچنین ظهور و بروز گروه‌های خلق‌الساعه که تاریخ مصرف آنها یک روز پس از انتخابات به اتمام می‌رسد همچنان داغ خواهد بود یا احزاب و گروه‌های سیاسی به سطحی از درک و پختگی سیاسی خواهند رسید تا به پدیده تعدد لیست‌ها در این انتخابات فیصله دهند.

■ اتصال ۹۰ درصد خراسان رضوی به شبکه گازرسانی سراسری

ایران

روزنامه ایران در خبری به نقل از اسماعیل نورمحمدی، مدیرکل دفتر امور روستایی و شوراهای استانداری خراسان رضوی، نوشت: ساکنان ۷۰۰ روستای استان خراسان رضوی تا پایان امسال از مزایای شبکه گازرسانی بهره‌مند می‌شوند که با گازرسانی این تعداد، درصد روستاهای متصل به شبکه سراسری گاز به ۹۰ درصد خواهد رسید. با برنامه‌ریزی انجام شده ۱۰ درصد روستاهای باقیمانده نیز ظرف ۲ سال آتی گازرسانی می‌شوند.

مدیرکل دفتر امور روستایی و شوراهای استانداری خراسان رضوی پیرامون اقدامات دولت برای توسعه روستاها، افزود: اجرای طرح مدل توسعه پایدار روستاها از مهمترین اقداماتی است که دولت در این حوزه انجام داده است. هدف از اجرای این طرح، ارائه خدمات به روستاییان و جلوگیری از افزایش میزان مهاجرت آنان است. لذا در ۲۸ شهرستان و ۲۹ روستای استان به‌صورت آزمایشی در حال اجراست. در این طرح به همه ابعاد توسعه پایدار در روستا شامل عمران، بهداشت، خدمات، توسعه برنامه‌های فرهنگی و آموزشی توجه شده است. اجرای طرح مدل توسعه پایدار روستاها موجب شد تدوین سند توسعه روستایی برای خراسان رضوی نیز در دستور کار قرار گیرد. وی با اشاره به اجرای طرح‌های اقتصاد مشارکتی در روستاهای دارای ۲۵ تا ۲۰۰ سرپرست خانوارکه یکی از مهمترین برنامه‌های دولت برای ایجاد اشتغال پایدار در روستاهاست، گفت: براساس این طرح، روستاییان در قالب شرکت‌های تعاونی یا سهامی سرمایه‌گذاری می‌کنند و دولت نیز براساس آورده آن‌ها ۴ برابر سرمایه‌گذاری می‌کند.

■ بخش خصوصی ۱۴ تصفیه‌خانه فاضلاب شهری در مشهد می‌سازد

اطلاعات

روزنامه اطلاعات در خبری پیرامون اظهارنظر شهردار مشهد از ساخت۱۴ تصفیه‌خانه فاضلاب شهری با سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، نوشت: سیدصولت مرتضوی که در جریان بازدید از پروژه‌های فضای سبز مشهد سخن می‌گفت، افزود: با ساخت این ۱۴ تصفیه‌خانه لوکال بر روی مجاری فاضلاب شهری به‌زودی تمامی آلودگی‌های زیست‌محیطی در حوزه روان‌آب‌ها و فاضلاب برطرف می‌شود. مرتضوی با اعلام این که کمربند سبز شهر مشهد در حال شکل‌گیری و تکمیل است، افزود: در ارتفاعات جنوبی، شهرداری زمین‌های موردنیاز برای ایجاد فضای سبز را تملک کرده است و تا پایان سال در این ارتفاعات۲۵۰ هکتار فضای سبز ایجاد می‌شود. وی افزود: کانال کشف‌رود یکی از معضلات تاریخی شهر مشهد بود که هزینه‌های سنگینی را بر مردم تحمیل کرد و امروز خوشبختانه ۱۴ کیلومتر آن آزادسازی و ۴۵ هکتار هم تبدیل به فضای سبز شده است.

به گفته شهردار مشهد با بسترسازی کال کشف‌رود آلودگی‌های زیست‌محیطی حاصل از این محدوده به شدت کاهش یافته است. وی همچنین اعلام کرد: فاز نخست بوستان بهار در آینده نزدیک به بهره‌برداری می‌رسد تا این منطقه محروم نیز از حاشیه شهر تبدیل به متن شود.

خراسان ما

زیبایی‌های ناشناخته نسای اشکانی

رضا سلیمان نوری *

نوشتار این شماره را به تشریح وضعیت کنونی این پایتخت قدیمی ایران‌زمین که اکنون در خاک کشوری دیگر قرار گرفته، اختصاص داده‌ام.

■ قدیمی‌ترین حوزه تمدنی مشترک ایران

همان‌گونه که پیشتر و در نوشتارهای قبلی بدان اشاره کردم، پادشاهی اشکانی در فاصله سده سوم پیش از میلاد تا سده سوم میلادی به همراه امپراتوری رم دو ابرقدرت اصلی جهان وقت بوده‌اند و در این بین اشکانیان در مقاطعی چون دوران حکومت مهرداد دوم و فرهاد سوم و البته بلاش، حاکم بلامنازع و یگانه امپراطوری جهان شناخته می‌شدند.

یافته‌های باستان‌شناسی در نسا که یکی از نخستین پایتخت‌های این خاندان سلطنتی است، به خوبی قدرت سیاسی و اقتصادی پارت‌ها و البته جایگاه این شهر به عنوان یکی از مهمترین مراکز تمدنی این سلسله را در آن دوران نشان می‌دهد. منطقه تاریخی و حفاظت شده قلعه نسا، قدیمی‌ترین حوزه تمدنی مشترک ایران کهن با آثاری جامانده از حدود ۲۳۰۰ سال قبل، اکنون با توجه به کشف مظاهر متعالی تمدنی به افتخاری مشترک برای اقوام مختلف مناطق همجوار تبدیل شده است.

■ شهر دوگانه

محوطه باستانی نسا هم اکنون شامل دو بخش جدا از یکدیگر یعنی شهر نسای جدید و قدیم است. تحقیقات نشان داده که شهر جدید نسا، یکی از مهم‌ترین شهرهای منطقه در زمان خویش بوده که شکوفایی آن حداقل به دوران اشکانی رسیده و تا سده‌های میانی نیز حیات آن ادامه داشته است. این شهر با شهر قدیم حدود یک‌ونیم کیلومتر فاصله دارد و با دیوارهای بلندی احاطه شده که ارتفاع بعضی بخش‌های به جای مانده از آن به حدود ۹ متر می‌رسد. در این قسمت، آثار سکونت انسان از دوره‌های مختلف به‌دست آمده که کهن‌ترین آن‌ها به دوره میانه سنگی می‌رسد. اما شهرقدیم نسا در داخل حصارها و برج و بارویش مجموعه‌ای از ساختمان‌هایی با کاربری عمومی و تشریفاتی را داشته و یک مرکز مهم آیینی و حکومتی برای پادشاهان اشکانی بوده است. در حقیقت شهر جدید محل زندگی اکثر مردم نسا و شهر قدیم محل ارگ سلطنتی و ساختمان‌های دیوانی و آیینی بوده است.

■ ارگ پادشاهی

شهر قدیم یا ارگ پادشاهی با ۱۴ هکتار وسعت روی تپه‌ای طبیعی قرار دارد و با چهل برج احاطه شده است. ساختمان‌های متعدد با کاربری‌های متفاوتی در این قسمت از شهر باستانی وجود دارد. یکی از این ساختمان‌ها که دارای حیاط بزرگی است، اتاق‌های متعددی دارد که هرکدام از آن‌ها کاربرد ویژه خود را داشته است. در این بخش، آثار هنری بسیار ارزشمندی به دست آمدند که اکنون از شهرت جهانی برخوردارند.

مجسمه مرمری رودوگون شاهزاده اشکانی و دختر مهرداد دوم که افسانه‌های بسیاری درباره شجاعت او در کتب قدیم ذکر شده، ریتون‌هایی از عاج فیل با کنده‌کاری‌های هنری، بخش‌هایی از یک تخت پادشاهی و تکه سفال‌های فراوانی همراه با نوشته از جمله این آثار هستند. سفال‌های نوشته‌دار کشف شده که به عنوان سند و مدرک در دوران حکومت پارت‌ها بر ایران به کار می‌رفته‌اند، اطلاعات مهمی را در مورد امور اقتصادی و مالی این شهر در اختیار باستان‌شناسان قرار داده است. همچنین نام باستانی و اصلی این شهر از طریق همین نوشته‌ها مشخص شده است.

نام شهری که امروزه نسا خوانده می‌شود در حقیقت «میتراداد کرت» یا «مهرداد کرد» بوده که اشاره‌ای است به آنکه اگر توسط مهرداد اول اشکانی این شهر بنا گذاشته نشده باشد،حداقل در دوران او به اوج وعظمت رسیده است تا حدی که وی نام خود را برروی آن گذاشته است.

■ ریتون‌های منحصربه‌فرد

ریتون‌ها یا ظروف ویژه انتقال نوشیدنی که از نساء قدیم به دست آمده در نوع خود بسیار کمیاب و استثنایی هستند. استفاده از عاج، نوع ساخت و حکاکی‌های فوق‌العاده ظریف روی آن‌ها، ریتون‌های شهر نسا را به یکی از مهم‌ترین نمونه‌های این نوع ظروف آیینی از دوران اشکانی تبدیل کرده است. روی این ریتون‌ها دوگونه نقش برجسته و حکاکی وجود دارد. بخشی از آن‌ها با اشکال گیاهی تزیین شده‌اند اما در بخش انتهایی آن‌ها اغلب یک جاندار افسانه‌ای قرار دارد که ترکیبی از عناصر هنری ایرانی و یونانی است. در حاشیه برخی از این ریتون‌ها نیز تصاویر ۱۲ ایزد المپ، از اساطیر یونانی وجود دارد و روی یکی دیگر از آن‌ها نام الهه «هستیا»، ایزبانوی یونانی کانون خانواده به چشم می‌خورد. ترکیب این عناصر آیینی یونانی با عناصر هنری و آیینی ایرانی و آسیای میانه بسیار جالب توجه و قابل‌مطالعه است.

■ کاخ سلطنتی

باستان‌شناسان همچنین موفق به کشف ساختمان دیگری در بخش قدیم یا ارگ پادشاهی شهر نسا شده‌اند که احتمال داده می‌شود کاخ سلطنتی پادشاهان اشکانی بوده باشد. این ساختمان دارای دو حیاط تزیین شده و تعداد زیادی اتاق و تالار است .از ساختمان‌های قابل توجه دیگر شهر قدیم، ساختمانی است با حیاط دایره‌ای شکل به قطر ۱۷ متر که دور تا دور آن رواقی ستون‌دار قرار دارد و اطراف آن با تندیس‌های سفالی تزیین شده بوده است. ساختمان به‌طورمشخص کاربرد آیینی داشته اما هنوز مشخص نیست که معبد یا آرامگاه سلطنتی بوده باشد.در اندرونی‌ترین بخش این مجموعه، نیز تالار بزرگ ستون‌داری قرار دارد که کاربرد دقیق آن مشخص نشده اما حدس زده می‌شود کاربردی تشریفاتی داشته است. ناگفته نماند که تاکنون حدود ۳۰ درصد کارهای باستان‌شناسی قلعه نسا انجام شده و بایستی منتظر روزهایی برای رمزگشایی دیگر آثار به جامانده از تمدن و فرهنگ سلسله پارت‌های اشکانی باشیم که برای این امر مهم، همت باستانشناسان ایرانی برای کاوش در این منطقه تاریخی بیش از گذشته احساس می‌شود.

*کارشناس‌ارشد ایرانشناسی و خراسان‌پژوه

اخبار کوتاه

۲۷ هزار سند ملی استاندارد تهیه و تدوین شد

تسنیم- معاون تدوین و ترویج سازمان ملی استاندارد ایران گفت: تاکنون ۲۷ هزار سند استاندارد در کشور تهیه، تدوین و ابلاغ شده است.

علی اباذری با بیان اینکه ما موظف شده‌ایم برای تمامی کالاها پیوست استاندارد تدوین کنیم، گفت: خوشبختانه در برنامه ششم توسعه توجه ویژه‌ای به بحث استانداردسازی فعالیت‌ها در کشور شده است. معاون تدوین و ترویج سازمان ملی استاندارد با تأکید بر گسترش دغدغه استاندارد در بین مردم، گفت: شهرداری‌ها به سبب ارتباط زیاد با مردم می‌توانند نقش بسیار ویژه‌ای در حساسیت زدایی مردم در مقوله استاندارد ایفا کنند. وی از افزایش خدمات نوظهور در عصر حاضر خبر داد و افزود: به سبب اهمیت فعالیت‌ها و گسترش خدمات در جامعه سازمان استاندارد وظیفه دارد تا استانداردهای بیشتری را در سال‌های جاری تدوین کند.

ساخت مسیر خطوط ۲ و ۳ قطار شهری مشهد به پایان رسید

ایرنا- مدیرعامل شرکت قطار شهری مشهد از اتمام عملیات ساخت مسیر ارتباطی خطوط دوم و سوم قطارشهری خبر داد.

کیانوش کیامرز اظهار کرد: تاکنون بیش از ۱۴ کیلومتر از مسیر ۱۴،۵ کیلومتری خط دوم قطار شهری مشهد به پایان رسیده و حفاری این خط نیز تا دی ماه سال جاری به پایان می‌رسد.

مدیرعامل شرکت قطار شهری مشهد با بیان اینکه مسیر میدان شهدا به سعدی مسیر ارتباطی خطوط دوم و سوم قطارشهری است، خاطرنشان کرد: عملیات زیرساختی و آماده‌سازی این لینک ارتباطی به پایان رسیده است. کیامرز با اشاره به تامین ۲۵۰۰ تن ریل برای اجرای مرحله اول خط دوم قطارشهری تصریح کرد: در حال حاضر عملیات زیرسازی ریل خط دوم قطارشهری مشهد آغاز شده و به زودی عملیات ریل‌گذاری آن آغاز می‌شود. مدیرعامل شرکت قطار شهری مشهد ادامه داد: عملیات نصب تجهیزات بالاسری، سنگ‌کاری و نازک‌کاری مسیر ۴،۵ کیلومتری توسعه خط یک قطار شهری نیز مراحل پایانی را سپری می‌کند که تا ۲۲ بهمن ماه این مسیر نیز وارد مدار بهره‌برداری می‌شود. در مجموع چهار خط برای قطار شهری مشهد تعریف شده که خط یک آن به طول ۱۹ کیلومتر از پایانه غدیر نخریسی تا وکیل‌آباد اسفند ماه سال ۱۳۸۹ به بهره‌برداری رسید و در حال حاضر روزانه به‌طور میانگین ۱۲۰ هزار نفر را در این مسیر جابه‌جا می‌کند؛ عملیات اجرایی مسیر توسعه ۴،۵ کیلومتری این خط نیز از ایستگاه غدیر تا فرودگاه مشهد مراحل پایانی را طی می‌کند.